

ΑΓΡΟΤΗΣ

Τεύχος 458, Έτος 69

Ιανουάριος - Μάρτιος, 2013

Το σπαράγγι

Η καλλιέργειά του

Φράγματα στην Κύπρο

Ασφαλής λειτουργία τους

Ρομπότ στην αγελαδοτροφία

Αξιολόγηση της χρήσης του

Μελισσοκομία

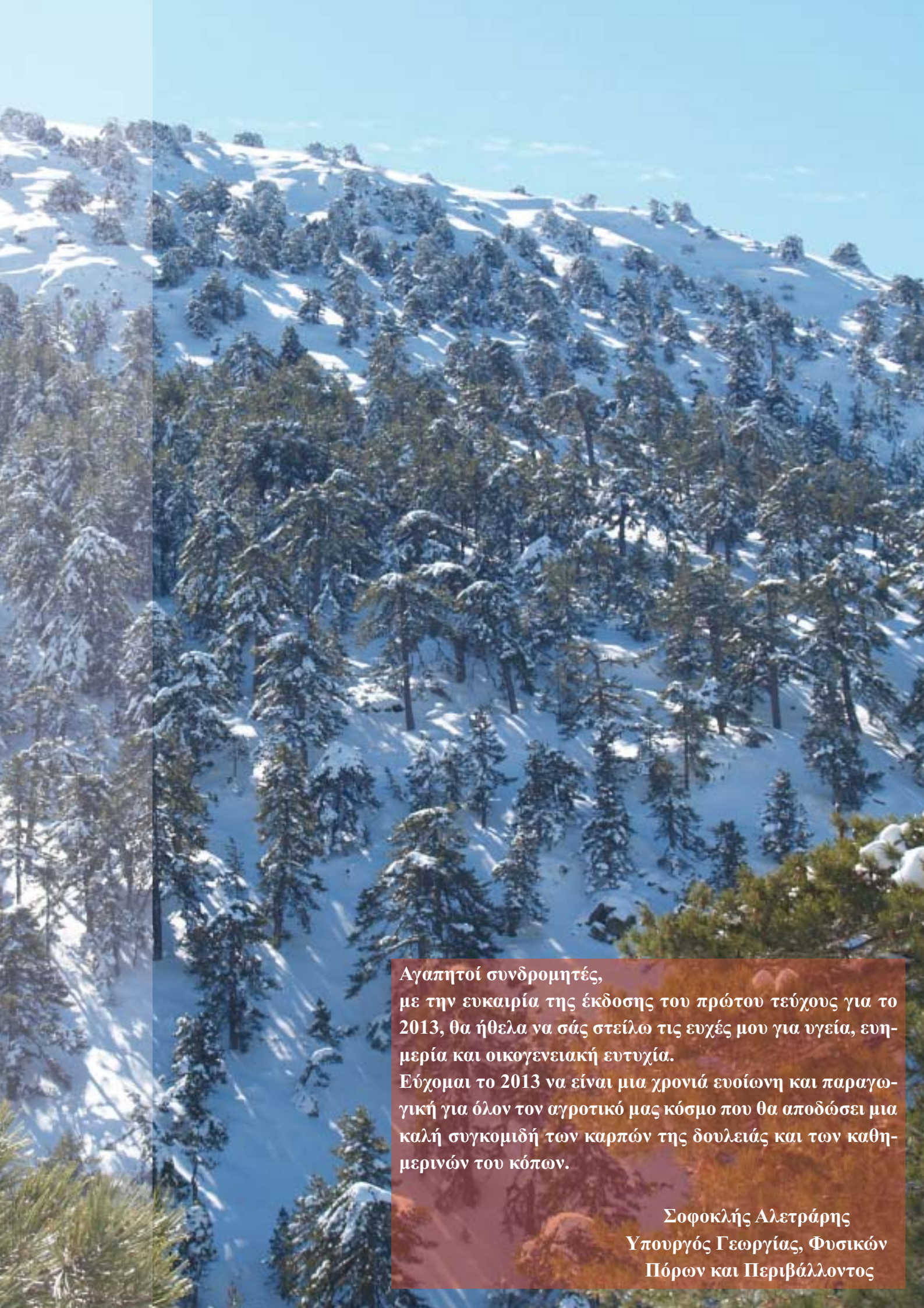
Νέοι/αρχάριοι μελισσοκόμοι

Το Δέντρο της Χρονιάς 2013
Αόρατος του Τροόδους

Ανανεώσιμες πηγές ενέργειας ορίζονται οι πηγές ενέργειας, οι οποίες προέρχονται απευθείας από τη φύση και έχουν ως σημαντικό χαρακτηριστικό ότι δεν στερεύουν, αλλά διατηρούνται και ανανεώνονται. Τέτοιες πηγές είναι ο άνεμος, η ηλιακή ακτινοβολία, τα θαλάσσια κύματα, οι θερμοπίδακες κ.ά.

Σε ένα αιολικό πάρκο, η αιολική ενέργεια μετατρέπεται σε ηλεκτρική.

Αγαπητοί συνδρομητές,
με την ευκαιρία της έκδοσης του πρώτου τεύχους για το 2013, θα ήθελα να σάς στείλω τις ευχές μου για υγεία, ευημερία και οικογενειακή ευτυχία.
Εύχομαι το 2013 να είναι μια χρονιά ευοίωνη και παραγωγική για όλον τον αγροτικό μας κόσμο που θα αποδώσει μια καλή συγκομιδή των καρπών της δουλειάς και των καθημερινών του κόπων.

Σοφοκλής Αλετράρης
Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών
Πόρων και Περιβάλλοντος

Κάντε scan το QR code για να έχετε άμεσα πρόσβαση στο περιοδικό ΑΓΡΟΤΗΣ και ηλεκτρονικά

Αγρότης

ΤΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΓΕΩΡΓΙΑΣ,
ΦΥΣΙΚΩΝ ΠΟΡΩΝ ΚΑΙ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ

Τεύχος 458 - Έτος 69 Ιανουάριος - Φεβρουάριος - Μάρτιος 2013

Γ.Τ.Π. 414/2012-8.500

Εκδόθηκε από το Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών
ISSN 0256-8519

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΚΔΟΣΗΣ:

Σπυρίδων Έλληνας

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΓΛΗΣ ΚΑΙ ΓΛΩΣΣΙΚΟΣ ΕΛΕΓΧΟΣ:

Σπυρίδων Έλληνας και Χριστίνα Τρισελιώτου - Σταυρινίδου

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΕΞΩΦΥΛΛΟΥ:

Δώρα Κλεάνθους - Φαρσίδη: Γραφείο Τύπου και Πληροφοριών

ΦΩΤΟΓΡΑΦΙΕΣ: Ξενοφών Γρηγορίου, Σπυρίδων Έλληνας, Αρχείο Υπ. Γεωργίας, Ε.Ε.

Διανέμεται δωρεάν από το Υπουργείο Γεωργίας

Τηλ.: 22408599/8, Τηλεομοιότητα: 22771385,

E-mail: agrokypros@moa.gov.cy, Ιστοσελίδα: www.agrokypros.gov.cy

Εκτύπωση: Τυπογραφείο Zavallis Litho Ltd

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

- Αναθεώρηση του Σχεδίου καταπολέμησης της ποντικής4
- Υγιεινή κρέατος στα σφαγεία7
- Η καλλιέργεια του κρεμμυδιού8
- Διατροφή πτηνών: Σιτηρέσια πάχυνσης νεοσσών/πουλιάδων ..10
- Εκστρατεία διαφώτισης 2012-2013: Ασφαλείς και υγιείς χώροι εργασίας12
- Φράγματα στην Κύπρο και η ασφαλής λειτουργία τους13
- Η Γεωργική μας Έρευνα:
 - Εμβολιασμός και διαμόρφωση ποιότητας στο εγχώριο καρπούζι16
- Η καλλιέργεια του

- σπαραγγιού18
- 21^η Μαρτίου: Παγκόσμια Ημέρα Δασοπονίας ...21
- Συστήματα αναδασμού σε διάφορες Χώρες22
- Αποτελέσματα από την εφαρμογή του Σχεδίου αναδασμού στην Επαρχία Λευκωσίας23
- Θέματα ΚΟΑΠ:
 - Αποθλογισμός της προσφοράς του Μελισσοκομικού Προγράμματος ...24
 - Το Σχέδιο Προώθησης της κατανάλωσης φρούτων στα Σχολεία και η βαρύτητα που δίνει η ΕΕ στην εφαρμογή του τα επόμενα χρόνια25
 - Ο ρόλος και οι εργασίες των Επαρχιακών Γραφείων του ΚΟΑΠ

- στην εφαρμογή της αγροτικής πολιτικής και στην εξυπηρέτηση του αγρότη25
- Σεμινάριο για τις βραχείες αθυσίδες εφοδιασμού γεωργικών προϊόντων και τροφίμων26
- Νέα Δασική Νομοθεσία: Πρόνοιες που επηρεάζουν το κοινό ...27
- Ηλεκτρονικός έλεγχος αθιείας31
- Ειδήσεις για τον αγροτικό κόσμο32
- Από την ευρωπαϊκή ατζέντα34
- Μελισσοκομικά Νέα:
 - Νέοι/Αρχάριοι μελισσοκόμοι37
- Γεωργοοικονομικά:
 - Άτυπο Συνέδριο Διευθυντών Αγροτικής Ανάπτυξης40

46

13

59

37

43

183/89

63

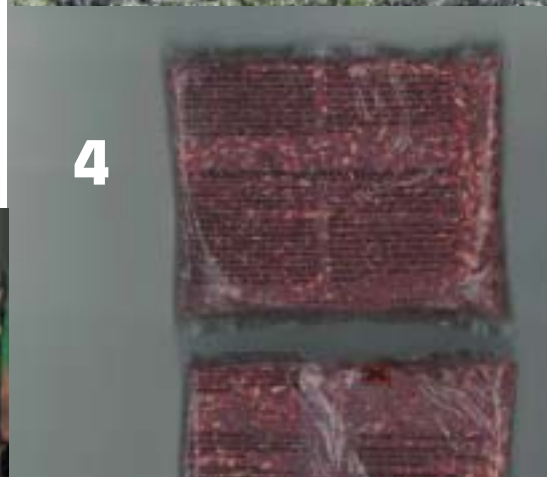
71

22

68

4

- Οίνων Νέα:
 - Αποτελέσματα της μεταρρύθμισης της ΚΟΑ στον αμπελοοινικό τομέα41
 - Μέτρο αναδιάρθρωσης και μετατροπής αμπελώνων - ΣΑΠ 1β: «Από το 2004 μέχρι σήμερα»43
 - Οίνος χωρίς αλκοόλη γίνεται;45
- Προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά και συναφείς δραστηριότητες46
- Εποχικές γεωργικές ασχολίες
 - Φυτική Παραγωγή . .49
 - Ζωική Παραγωγή . .53
- Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο:
 - Νέα και εκδηλώσεις από το ΕΑΔ55
- ΟΓΑ και πατατοκαλλιέργεια56
- Παραγωγή βιοκαυσίμου από απόβλητα
 - γαλακτοκομείου58
- Μια αξιολόγηση της χρήσης του ρομπότ στην αγελαδοτροφία59
- Η προστασία των νερών από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης – Οδηγία 1991/676/ΕΟΚ60
- Μουσείο Κυπριακής Υπαίθρου:
 - Η παραδοσιακή καλλιέργεια της αμπέλου, πρωτογενής τομέας παραγωγής . .63
- Αθιευτικά καταφύγια της Κύπρου66
- Δραστηριότητες και ρόλος του Εργαστηρίου Ελέγχου Τροφίμων Ζωικής Προέλευσης67
- Αναφορά σε ένα από τα κυπριακά φυτά
 - Δέντρο της Χρονιάς 2013: Αόρατος του Τροόδους68
- Για την Αγρότισσα71

21

18

Αναθεώρηση του Σχεδίου καταπολέμησης της ποντίκας

Δρ Γεώργιος Νεοφύτου
Λειτουργός Γεωργίας Α'
και Σωτήρης Σωτηρίου
Λειτουργός Γεωργίας
στο Τμήμα Γεωργίας

Τα τρωκτικά του είδους *Rattus rattus* είναι γνωστά στην Κύπρο με την κοινή ονομασία “ποντίκα”. Η ποντίκα, συνήθως, απαντάται εκεί όπου κατοικούν και δραστηριοποιούνται οι άνθρωποι και, κυρίως, σε γεωργοκτηνοτροφικές και παραλιακές περιοχές. Στις γεωργοκτηνοτροφικές περιοχές, εντοπίζεται επειδή η χλωρίδα και, γενικά, οι τροφές φυτικής προέλευσης αποτελούν τη βασική τροφή της, ενώ η παρουσία της σε παραλιακές περιοχές έχει συσχετιστεί με το γεγονός ότι της αρέσουν τα θαλασσινά φαγώσιμα.

Η ποντίκα είναι ευκίνητη και καλή αναβάτρια, ζει, συνήθως, σε ψηλά μέρη, όπως οι στέγες κτιρίων και τα δέντρα, ενώ της αρέσει να κρύβεται σε θάμνους, αφού αυτό της προσφέρει επιπρόσθετη προστασία. Σε ευνοϊκές συνθήκες, η αναπαραγωγή μπορεί να συμβαίνει καθ' όλην τη διάρκεια του χρόνου, ενώ εκτιμάται ότι, είναι ψηλότερη την Άνοιξη με αρχές Καλοκαιριού. Τα θηλυκά μπορούν να έχουν μέχρι πέντε γέννες το χρόνο, ενώ γεννούν από 4-8 νεογνά σε κάθε γέννα. Επομένως, ένα θηλυκό μπορεί να γεννήσει μέχρι και 40 νεογνά όταν επικρατούν ευνοϊκές συνθήκες. Η κυοφορία κυμαίνεται μεταξύ 21 και 29 ημερών και οι νεαρές ποντίκες είναι ικανές να γεννήσουν από 3-5 μήνες μετά τη γέννησή τους. Το είδος *Rattus rattus* ζει, περίπου, για ένα χρόνο με την ετήσια θνησιμότητα να είναι πάνω από 90%.

Η ποντίκα αποτελεί ένα σημαντικό εκθρό των δραστηριοτήτων του ανθρώπου και προκαλεί ποικίλες ζημιές στο γεωργοκτηνοτροφικό τομέα. Τρέφεται με ζωοτροφές φυτικής προέλευσης, ενώ με την ούρηση και αφόδευση καταστρέφει όση τροφή δεν έχει καταναλώσει. Καταστρέφει, επίσης, συστήματα άρδευσης, πηλαστικά θερμοκηπίου κ.ά., ενώ, παράλληλα, αποτελεί φορέα σοβαρών νόσων στα παραγωγικά ζώα, αλλιά και φορέα ανθρωπογενών νόσων, όπως ο ενδημικός τύφος, η βουβωνική χολέρα, κ.ά.

Το Τμήμα Γεωργίας εδώ και αρκετές δεκαετίες εφαρμόζει Σχέδια καταπολέμησης της ποντίκας σε εστίες πληθυσμιασμού που βρίσκονται σε γεωργοκτηνοτροφικές περιοχές, σε μια προσπάθεια περιορισμού του πληθυσμού της. Το αμέσως προηγούμενο Σχέδιο καταπολέμησης της ποντίκας που εφαρμοζόταν με απόφαση Υπουργικού Συμβουλίου από το 1994 περιελάμβανε, κυρίως, τις ακόλουθες πρόνοιες:

- ✓ Παραγωγή ποντικοδολήματος από εργοτάξιο του Τμήματος Γεωργίας, το οποίο διατίθετο δωρεάν σε Κυβερνητικές Υπηρεσίες και το αξιοποιούσαν για εκστρατείες καταπολέμησης της ποντίκας,
- ✓ Συστηματική διεξαγωγή ετήσιων εκστρατειών καταπολέμησης της ποντίκας από συνεργεία του Τμήματος Γεωργίας.
- ✓ Δωρεάν διάθεση του ποντικοδολήματος στα πρατήρια της Κεντρικής Συνεργατικής Τράπεζας (ΣΚΤ), όπου οι γεωργοκτηνοτρόφοι και το ευρύτερο κοινό μπορούσαν να το προμηθευτούν, αφού κατέβαλλαν ένα πάρα πολύ χαμηλό ποσό που αφορούσε έξοδα μεταφοράς και αποθήκευσης της ΣΚΤ.

Το Σχέδιο αυτό εκτιμάται ότι, στο σύνολό του έφερε θετικά αποτελέσματα, αφού κάθε χρόνο περιορίζε σημαντικά τον πληθυσμό της ποντίκας και, κατ' επέκταση, τις γεωργοκτηνοτροφικές ζημιές. Παρ' όλα αυτά, κάποιες φορές ακούγονταν παράπονα από πολίτες και οργανωμένα σύνολα, ενώ παρατηρούνταν και προβλήματα, όπως:

α) Διάθεση ανεπαρκών ποσοτήτων στο κοινό: Πολίτες και οργανωμένα σύνολα διαμαρτύρονταν συχνά ότι, δεν έβρισκαν διαθέσιμο ποντικοδόλωμα στα διάφορα πρατήρια της Συνεργατικής Κεντρικής Τράπεζας. Η θέση του Τμήματος Γεωργίας διαχρονικά ήταν ότι: «Η

δυναμικότητα του εργοταξίου που είχε στη διάθεσή του ήταν περιορισμένη και σε καμία περίπτωση δεν μπορούσε να καλύψει ικανοποιητικά τις απαιτήσεις της αγοράς. Άλλωστε, ο ρόλος του Τμήματος Γεωργίας, ως μια Κυβερνητική Υπηρεσία, ήταν να συνεισφέρει στην καταπολέμηση της ποντίκας ως ένας σοβαρός εχθρός του γεωργοκτηνοτροφικού τομέα και σε καμία περίπτωση δεν ήθελε, αλλιώς ούτε μπορούσε να διαδραματίσει το ρόλο μιας αγροχημικής εταιρείας». β) Ανεπαρκείς οι εκστρατείες του Τμήματος Γεωργίας: Διαμαρτυρίες από πολίτες και γεωργοκτηνοτρόφους ότι, παρατηρούσαν υψηλούς πληθυσμούς της ποντίκας με πρόκληση σημαντικών ζημιών. Η θέση του Τμήματος Γεωργίας ήταν και παραμένει η ίδια: «Από μόνο του δεν μπορεί να επιλύσει τα προβλήματα που προκαλούνται από την ποντίκα και τα επιθυμητά αποτελέσματα μπορούν να επιτευχθούν μόνο με συλλογική προσπάθεια και με τη συνεισφορά όλων των αρμόδιων Φορέων, συμπεριλαμβανομένων των ατομικών ενεργειών των πολιτών». γ) Αλόγιστη χρήση το ποντικοδολήματος: Το ποντικοδόλωμα παραχωρείτο στο ευρύτερο κοινό έναντι πολύ χαμηλής τιμής και αυτό δεν επέτρεπε την αλόγιστη χρήση και σπατάλη του από κάποιους συμπολίτες μας, με τις όποιες αρνητικές επιπτώσεις θα μπορούσε αυτό να επιφέρει. Τα τελευταία χρόνια, ήταν συνήθης πρακτική ο ενδιαφερόμενος να επιθυμεί να προμηθευτεί πέραν των ποσοτήτων που χρειαζόταν, αφού το ποντικοδόλωμα ήταν πολύ φθινό και δύσκολο να εξευρεθεί. Αυτό είχε ως αποτέλεσμα κάποιοι συμπολίτες μας να προμηθεύονται το ποντικοδόλωμα του Τμήματος Γεωργίας πέραν των απαραίτητων ποσοτήτων και κάποιοι άλλοι να μην μπορούν να προμηθευτούν ούτε δείγμα ποντικοδολήματος. δ) Δεν ενθαρρύνονταν οι ομαδικές προσπάθειες από οργανωμένα σύνολα: Το Σχέδιο επικεντρωνόταν στις εκστρατείες που αναλάμβαναν οι Κυβερνητικές Υπηρεσίες και στις ατομικές προσπάθειες του καθενός μας, αφού η πλείστη παραγόμενη ποσότητα ποντικοδολήματος διατίθετο προς πώληση στο ευρύτερο κοινό. Δεν ενθάρρυνε τη διεξαγωγή οργανωμένων και συγκροτημένων εκστρατειών καταπολέμησης της ποντίκας από οργανωμένα σύνολα, όπως η τοπική αυτοδιοίκηση. ε) Παρερμηνεία του Σχεδίου Καταπολέμησης της Ποντίκας και εφησυχασμός: Θα πρέπει να επισημανθεί ότι, οι υπέρμετρες προσπάθειες που κατέβαλλε και καταβάλλει το Τμήμα Γεωργίας σε ό,τι αφορά την καταπολέμηση της ποντίκας έχει οδηγήσει αρκετούς, ακόμη και οργανωμένα σύνολα, να παρερμηνεύσουν το ρόλο του Τμήματος Γεωργίας σε ό,τι αφορά την καταπολέμηση της ποντίκας. Σε αρκετούς δόθηκε η εντύπωση ότι, το Τμήμα Γεωργίας είναι η καθ' ύλην αρμόδια Υπηρεσία για καταπολέμηση πάσης φύσεως τρωκτικών, όπου και να βρίσκονται. Λειτουργοί του Τμήματος έχουν γίνει αρκετές φορές δέκτες τηλεφωνημάτων και παραπόνων από πολίτες, με αναφορές ότι, παρατήρησαν ποντίκια στο σπίτι τους ή στα υπόστεγά τους και καλούσαν τα συνεργεία του Τμήματος Γεωργίας να επισκεφθούν τους χώρους τους και να επιλύσουν το πρόβλημά τους. Θα μπορούσε να ληχθεί ότι, η παρερμηνεία του ρόλου που είχε και έχει να διαδραματίσει το Τμήμα Γεωργίας σε ό,τι αφορά την καταπολέμηση της ποντίκας έχει, μερικώς, συμβάλει στον εφησυχασμό άλλων οργανωμένων Φορέων (ακόμη και πολιτών) να αναλάβουν πρωτοβουλίες και να οργανώσουν ομαδικές εκστρατείες καταπολέμησης της ποντίκας. στ) Ποντικοδολήματα στην αγορά: Μια άλλη λανθασμένη άποψη που επικρατούσε και, ενδεχομένως, επικρατεί μέχρι σήμερα σε μια μεγάλη μερίδα του ευρύτερου κοινού είναι ότι, το ποντικοδόλωμα που παράγει το Τμήμα Γεωργίας είναι το μοναδικό τρωκτικοκτόνο σκεύασμα που υπάρχει στην αγορά. Αυτή η άποψη είναι λανθασμένη καθώς παρόμοια ή ανάλογα σκευάσματα διατίθενται προς πώληση από τον ιδιωτικό τομέα.

Λαμβάνοντας υπόψη τις πιο πάνω επισημάνσεις και συνυπολογίζοντας όλες τις σχετικές παραμέτρους, το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος έχει προβεί προσφάτως σε **αναθεώρηση του υφιστάμενου Σχεδίου καταπολέμησης της ποντίκας**, αφού προηγουμένως έχει διαβουλευτεί με τους εμπλεκόμενους Φορείς. Το Υπουργικό Συμβούλιο ενέκρινε το αναθεωρημένο Σχέδιο στις 27 Ιουνίου του 2012, ενώ θα τεθεί σε ισχύ από την 1^η Ιανουαρίου του 2013.

Ο σκοπός του Σχεδίου είναι η καταπολέμηση της ποντίκας με απώτερο στόχο την προστασία της γεωργοκτηνοτροφικής περιούσιας, της χλωρίδας και πανίδας του τόπου, αλλιώς και της δημόσιας υγείας.

Οι βασικές πρόνοιες του Σχεδίου έχουν ως εξής:

- ✓ Θα παράγονται κάθε έτος, περίπου, 300.000 κιλά ποντικοδολήματος από το εργοτάξιο του Τμήματος Γεωργίας. Η ετήσια παραγωγή θα εξαρτάται από τη δυναμικότητα του εργοταξίου και από το διαθέσιμο

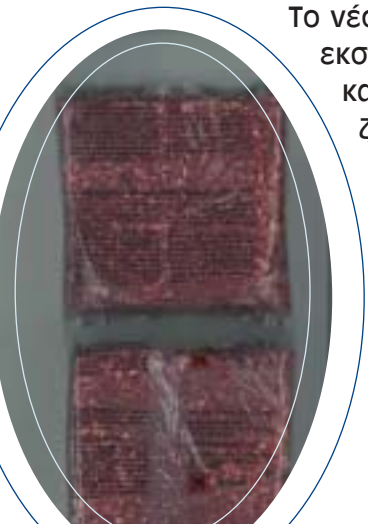
εγκεκριμένο κονδύλι. Εκτιμάται ότι, περίπου, 100.000 κιλά ποντικοδολήματος θα διατίθενται δωρεάν σε Κυβερνητικές Υπηρεσίες για τη διεξαγωγή οργανωμένων εκστρατειών καταπολέμησης της ποντίκας.

- ✓ Διεξαγωγή ετήσιων εκστρατειών καταπολέμησης της ποντίκας από συνεργεία του Τμήματος Γεωργίας σε εστίες ποληλαπλησιασμού που βρίσκονται σε γεωργοκτηνοτροφικές περιοχές.
- ✓ Διεξαγωγή εκστρατειών καταπολέμησης της ποντίκας από συνεργεία της Υγειονομικής Υπηρεσίας σε εστίες ποληλαπλησιασμού που βρίσκονται εντός και εκτός κατοικημένων περιοχών.
- ✓ Διεξαγωγή εκστρατειών καταπολέμησης της ποντίκας από συνεργεία του Τμήματος Δασών εντός κρατικών δασικών περιοχών.
- ✓ Διεξαγωγή εκστρατειών καταπολέμησης της ποντίκας από συνεργεία του Ταμείου Θήρας σε περιοχές κυνηγιού.
- ✓ Διάθεση, περίπου, 200.000 κιλών ποντικοδολήματος στην τοπική αυτοδιοίκηση (Δημοτικά και Κοινοτικά Συμβούλια) στην επιδοτημένη τιμή των €0,50/κιλό για διεξαγωγή οργανωμένων εκστρατειών εντός των γεωγραφικών τους ορίων. Για ίση κατανομή της ποσότητας που παρασκευάζει το Τμήμα Γεωργίας θα λαμβάνονται υπόψη αντικειμενικά κριτήρια, όπως η συνολική έκταση, η γεωργική έκταση, ο αριθμός των κτηνοτροφικών μονάδων που διαθέτει ο Δήμος/Κοινότητα κ.ά. Δικαιούχοι στο επιδοτημένο ποντικοδόλωμα θα είναι, επίσης, τα Συμβούλια Αποχετεύσεως.
- ✓ Χρηματοδότηση για μελέτες και πιλοτικές εφαρμογές που αποσκοπούν στην ανεύρεση νέων μεθόδων καταπολέμησης της ποντίκας και περιορισμό των ζημιών της (π.χ. ανθρωποπούλι).
- ✓ Διαφώτιση των γεωργοκτηνοτρόφων και του ευρύτερου κοινού για τις ζημιές που προκαλεί η ποντίκα στο γεωργοκτηνοτροφικό τομέα, των κινδύνων για τη δημόσια υγεία, καθώς και για τη λήψη ορθών μέτρων περιορισμού του πληθυσμού της και των ζημιών που προκαλεί.

Το νέο Σχέδιο ενθαρρύνει τις ομαδικές και συντονισμένες προσπάθειες για την καταπολέμηση της ποντίκας και στοχεύει στην ορθότερη και αποτελεσματικότερη χρήση του ποντικοδολήματος. Αξιοσημείωτο είναι ότι, **στο νέο Σχέδιο δεν παραχωρείται δωρεάν ή επιδοτημένο ποντικοδόλωμα στο ευρύτερο κοινό και στους γεωργοκτηνοτρόφους**. Αυτό οφείλεται σε πολλούς λόγους και, κυρίως, στην αδυναμία του Τμήματος Γεωργίας να παράγει επαρκείς ποσότητες που να καλύπτονται όλες οι ποσότητες που απαιτούνται από την αγορά, και στο γεγονός ότι, το ποντικοδόλωμα του Τμήματος Γεωργίας είναι, πλέον, εγκεκριμένο μόνο ως βιοκτόνο επαγγελματικής χρήσης (και όχι ως γεωργικό φάρμακο) και, επομένως, δεν επιτρέπεται η χρήση του από το ευρύτερο κοινό. Παρ' όλα αυτά, εκτιμάται ότι, το όφελος του ευρύτερου κοινού και των γεωργοκτηνοτρόφων είναι άμεσο και σημαντικό, αφού το Σχέδιο στοχεύει στη μείωση του πληθυσμού της ποντίκας και, κατ' επέκταση, των αρνητικών επιπτώσεων και ζημιών που προκαλεί. Εντούτοις, δεν πρέπει να παραγνωρίζεται η ατομική ευθύνη και η υποχρέωση των πολιτών να λαμβάνουν μέτρα προστασίας της περιουσίας τους από ζημιές που προκαλούνται από την ποντίκα και να αποφεύγουν συνθήκες και πρακτικές που ενθαρρύνουν την αύξηση του πληθυσμού και της δραστηριότητάς της. Τέτοια μέτρα είναι η διατήρηση καθαρών υπαίθριων και στεγασμένων χώρων, η παρεμπόδιση της ποντίκας να εισέλθει στους ιδιωτικούς μας χώρους, η χρήση διαφόρων παγίδων, η χρήση ποντικοδολήματων μη επαγγελματικής χρήσης για την καταπολέμησή της κ.ά.

Το νέο Σχέδιο Καταπολέμησης της Ποντίκας θα ενθαρρύνει τη διεξαγωγή οργανωμένων εκστρατειών από Κυβερνητικές Υπηρεσίες και την τοπική αυτοδιοίκηση, έτσι ώστε να καταβάλλονται οι μέγιστες προσπάθειες περιορισμού του πληθυσμού της και των ζημιών που προκαλεί. Το Σχέδιο προσδοκεί, επίσης, μέσω της σωστής διαφώτισης, στην ευαισθητοποίηση του ευρύτερου κοινού για εντατικοποίηση των ατομικών προσπαθειών που προσανατολίζονται στη μείωση των πληθυσμών της ποντίκας και στην προστασία της ιδιωτικής περιουσίας.

Το Τμήμα Γεωργίας θα συνεχίσει να καταβάλλει προσπάθειες για την ουσιαστική μείωση των ζημιών που προκαλούνται από την ποντίκα και θα επανεξετάζει, σε τακτά χρονικά διαστήματα, το Σχέδιο καταπολέμησης της ποντίκας, έτσι ώστε να εντοπίζονται τυχόν αδυναμίες του Σχεδίου και να βελτιώνει τις πρόνοιές του.

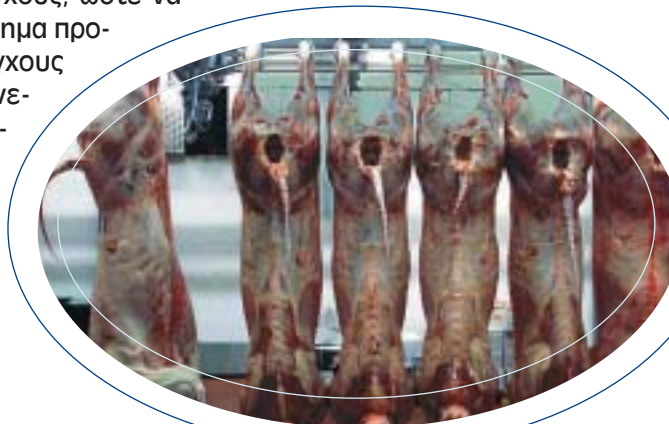
Υγιεινή κρέατος στα σφαγεία

Παύλος Κυπριανού
Κτηνιατρικός Λειτουργός
στις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες

Το κρέας αποτελεί ένα τρόφιμο υψηλής θρεπτικής και βιολογικής αξίας, το οποίο είτε καταναλώνεται ως έχει μετά από το κατάλληλο ψήσιμο ή αποτελεί την πρώτη ύλη για την παρασκευή πληθώρας άλλων προϊόντων. Ο καταναλωτής απαιτεί όπως η υγιεινή και η ποιότητα του κρέατος που προμηθεύεται διασφαλίζεται συνεχώς με τους κατάλληλους ελέγχους κατά τη διαδικασία παραγωγής. Για το σκοπό αυτό οι Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, σε συνεργασία και με άλλες εμπλεκόμενες Υπηρεσίες, διενεργούν ελέγχους σε όλα τα στάδια της διατροφικής αλυσίδας από τη φάρμα μέχρι τον τελικό καταναλωτή. Με τον τρόπο αυτό, διασφαλίζεται η παραγωγή και η διάθεση τροφίμων υψηλής ποιότητας στον καταναλωτή.

Ένα σημαντικό μέρος της διαδικασίας παραγωγής του κρέατος λαμβάνει χώρα στα σφαγεία, τα οποία είναι εγκαταστάσεις εγκεκριμένες από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες και στις οποίες προσκομίζονται ζωντανά ζώα ή πτηνά για να σφαγούν. Με την ολοκλήρωση της σφαγής και αφού τα σφάγια περάσουν από όλους τους απαραίτητους ελέγχους, μεταφέρονται, υπό ψύξη, στις εγκαταστάσεις λιανικής και χονδρικής πώλησης ή στις εγκαταστάσεις μεταποίησης. Στα σφαγεία, οι έλεγχοι πραγματοποιούνται από τους επίσημους ή εντεταλμένους κτηνιάτρους στους οποίους έχει εκχωρηθεί η αρμοδιότητα αυτή από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες. Τα άτομα αυτά είναι πλήρως καταρτισμένα και διαθέτουν τις κατάλληλες γνώσεις για τη διεξαγωγή των ελέγχων στα σφαγεία. Οι έλεγχοι αυτοί χωρίζονται σε δυο μεγάλες κατηγορίες: α) Στην **προ σφαγής επιθεώρηση** (έλεγχος συνοδευτικών εγγράφων, πληροφοριών τροφικής αλυσίδας όλων των ζώων, εξέταση για το κατά πόσον τα ζώα πάσχουν από οποιαδήποτε ασθένεια που μπορεί να μεταδοθεί στον άνθρωπο ή παρουσιάζουν παθολογικά συμπτώματα ή διαταραχή της γενικής τους κατάστασης, που μπορεί να καταστήσει το κρέας ακατάλληλο για κατανάλωση-άρρωστα ζώα αποκλείονται από τη διαδικασία σφαγής, ενώ ύποπτα ασθένειας ζώα απομονώνονται σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο για περαιτέρω εξετάσεις και σφάζονται μετά το τέλος της κανονικής σφαγής και εφόσον ληφθούν όλα τα ενδεδειγμένα προστατευτικά μέτρα για αποφυγή διασποράς τυχόν μόλυνσης), και β) στη **μετά σφαγής επιθεώρηση** (κάθε σφάγιο με τα εντόσθιά του υποβάλλεται χωρίς καθυστέρηση σε μακροσκοπικό έλεγχο, ώστε να διαπιστωθεί η καταλληλότητά του για ανθρώπινη κατανάλωση, σε διενέργεια συμπληρωματικής ψηλάφησης και τομών σε διάφορα όργανα του σφάγιου σε περίπτωση υποψίας ύπαρξης κάποιου προβλήματος ή διενέργεια περαιτέρω εργαστηριακών εξετάσεων, ώστε να διερευνηθεί κατά πόσο το ζώο έπασχε από κάποια νόσο, σε διενέργεια επιπρόσθετων εξετάσεων για διαπίστωση συμβατότητας του κρέατος προς τα μικροβιολογικά κριτήρια που καθορίζονται από τη Νομοθεσία, και σε διενέργεια εξέτασης για τυχόν παρουσία καταλοίπων (αντιβιοτικών ή προσμίξεων άλλων ουσιών) που το καθιστούν ακατάλληλο για κατανάλωση).

Τα σφάγια αυτά, για τα οποία εκκρεμούν αποτελέσματα εξετάσεων, δεσμεύονται μέχρι την έκδοση του τελικού πορίσματος. Σφάγια ή μέρη τους που χαρακτηρίζονται ακατάλληλα για κατανάλωση από τον άνθρωπο δεσμεύονται και καταστρέφονται. Σφάγια, τα οποία κρίνονται κατάλληλα, σημαίνονται στην εξωτερική τους επιφάνεια με τη σήμανση καταλληλότητας την οποία τοποθετεί είτε ο ίδιος ο επίσημος ή ο εντεταλμένος κτηνίατρος ή ένας βοηθός του, αλλιά πάντοτε υπό την επίβλεψή του. Παράλληλα με τους πιο πάνω ελέγχους στα σφαγεία διενεργούνται και **έλεγχοι ρουτίνας**, όπως έλεγχοι για κατάλοιπα φαρμακευτικών ουσιών σε τυχαίο αριθμό σφάγιων από διαφορετικές εκμεταλλεύσεις, καθώς και έλεγχοι όλων των σφάγιων χοίρων για τριχινέλλωση, ενός παρασιτικού νοσήματος των θηλαστικών που είναι δυνατό να προσβάλλει και τον άνθρωπο ιδιαίτερα εάν συνθίξει να καταναλώνει ατελώς ψημένο κρέας. Στην Κύπρο, δεν έχει εντοπισθεί κρούσμα της ασθένειας αυτής τα τελευταία πενήντα χρόνια. Εκτός των ελέγχων προ και μετά τη σφαγή, ο επίσημος ή ο εντεταλμένος κτηνίατρος είναι αρμόδιος να διενεργεί όλους τους απαραίτητους ελέγχους, ώστε να διαπιστώνει κατά πόσο η εγκατάσταση-σφαγείο εφαρμόζει το σύστημα προληπτικής υγιεινής (HACCP) που αυτή διαθέτει. Παράλληλα, ελέγχους οφείλει να διενεργεί και η ίδια η επιχείρηση, ώστε να συμμορφώνεται με τις πρόνοιες της Νομοθεσίας και τους κανόνες ορθής υγιεινής πρακτικής κατά τη διαδικασία σφαγής. Εφαρμόζοντας το σύστημα αυτό διασφαλίζεται ότι, τα τελικά προϊόντα είναι ασφαλή και ότι, από τη στιγμή της παραλαβής ενός ζώου μέχρι τη σφαγή, την ψύξη και τη διανομή του έχουν ληφθεί όλα τα αναγκαία μέτρα για την παραγωγή υγιεινού κρέατος.

Η καλλιέργεια του κρεμμυδιού

Νικολέττα Μιχαήλ
Λειτουργός Γεωργίας
στο Τμήμα Γεωργίας

Το κοινό κρεμμύδι *Allium cepa* ανήκει στην οικογένεια Alliaceae, κατάγεται από τις περιοχές της Περσίας, του Δυτικού Πακιστάν και του Αφγανιστάν και πιστεύεται ότι καλλιεργείται τουλάχιστον εδώ και 4000 χρόνια. Ήταν γνωστό στους αρχαίους Αιγύπτιους (από το 2700 π.Χ.), ενώ το καλλιεργούσαν, επίσης, οι αρχαίοι Έλληνες και οι Ρωμαίοι.

Το κρεμμύδι είναι φυτό πώδης με διετή **βιολογικό κύκλο**. Τον πρώτο χρόνο της ζωής του, το σπορόφυτο αναπτύσσεται μόνο βλαστικά, παράγοντας φύλλα, από τη βάση των οποίων δημιουργείται ένας σαρκώδης εδώδιμος βολβός, ενώ το δεύτερο χρόνο μετά από έκθεση σε χαμηλές θερμοκρασίες (εαρινοποίηση), το φυτό εισέρχεται στην αναπαραγωγική φάση όποτε ανθίζει (σχηματίζεται ένα μέτρο ανθικό στέλεχος) και παράγει σπόρο με το σχηματισμό σφαιρικής ανθοταξίας στην κορυφή. Ο **βλαστός** έχει τη μορφή ενός διογκωμένου δίσκου σε σχήμα ανεστραμμένου κώνου, που στη βάση του σχηματίζονται επιφανειακές και θυσοανώδεις ρίζες, οι οποίες φτάνουν σε ένα βάθος μέχρι και 30 εκ. Η πάνω μεριά του δίσκου, τα αλληλοεπικαλυπτόμενα και διογκωμένα, σαρκώδη φύλλα σχηματίζουν **βολβό**, ο οποίος, εξωτερικά, φέρει λεπτούς χιτώνες με το χαρακτηριστικό χρώμα της ποικιλίας.

Τα κρεμμύδι αναπτύσσεται, σχεδόν, σε όλους τους **τύπους εδαφών**. Καλύτερα εδάφη θεωρούνται τα ελαφρά έως μέσης σύστασης, τα οποία είναι πλούσια σε οργανική ουσία, γόνιμα και καλά αποστραγγιζόμενα. Είναι φυτό ψυχρών περιόδων του έτους, αλλά ευδοκίμει σε μια σχετικά ευρεία περιοχή **θερμοκρασιών**. Ο σπόρος του κρεμμυδιού βλασταίνει σε θερμοκρασίες που κυμαίνονται από 8-30°C. Οι καλύτερες θερμοκρασίες για την ανάπτυξη των φυτών κυμαίνονται από 13-25°C, ενώ για βοήβοποίηση και ωρίμανση από 17-25°C. Ορισμένες ποικιλίες κρεμμυδιού αντέχουν σε θερμοκρασίες «ελαφρού» παγετού (μέχρι -2°C) χωρίς να υποστούν καμιά ζημιά.

Πριν τη φύτευση συστήνεται να γίνεται χημική ανάλυση του εδάφους για να προγραμματιστεί ορθολογικά η βασική και η επιφανειακή **λίπανση**, ούτως ώστε να δίνονται στα φυτά όλα τα απαραίτητα θρεπτικά στοιχεία, στις σωστές ποσότητες και στο χρόνο που χρειάζονται. Η προσθήκη βασικής λίπανσης γίνεται κατά τη σπορά, ενώ κατά τη διάρκεια ανάπτυξης των φυτών γίνονται επιφανειακές λιπάνσεις. Οι ποσότητες, οι οποίες προτείνονται είναι 15-20 κιλά N, 15-20 κιλά P₂O₅ και 25-30 κιλών K₂O. Οι ποσότητες φωσφόρου και καλίου, καθώς και το 25% του αζώτου δίνονται σαν βασική λίπανση καθώς το υπόλοιπο ποσό του αζώτου προστίθεται επιφανειακά σε τρεις δόσεις. Επειδή το κρεμμύδι είναι επιποθαιόριζο φυτό για να αποδώσει ικανοποιητικά τόσο ποσοτικά, όσο και ποιοτικά, χρειάζεται συχνό πότισμα με καλής ποιότητας νερό. Η συχνότητα **άρδευσης** και η ποσότητα του νερού εξαρτώνται από τον τύπο εδάφους, τις καιρικές συνθήκες και το στάδιο ανάπτυξης του φυτού. Για την παραγωγή ξηρού κρεμμυδιού, για την περίοδο Μαρτίου-Ιουνίου, οι υδατικές ανάγκες των φυτών ανέρχονται στα 350 κυβικά μέτρα το δεκάριο. Οι υδατικές ανάγκες των φυτών που προορίζονται για την παραγωγή του φρέσκου κρεμμυδιού, για την περίοδο Σεπτεμβρίου-Νοεμβρίου, ανέρχονται στα 350 κ.μ./δεκάριο. Στην Κύπρο, η άρδευση γίνεται, κυρίως, με τεχνητή βροχή.

Υπάρχει μεγάλος αριθμός **ποικιλιών** και **υβριδίων** κρεμμυδιών με διάφορα αγρονομικά και ποιοτικά χαρακτηριστικά που καλλιεργούνται σε διάφορες περιοχές της Γης, ανάλογα με τις επικρατούσες συνθήκες περιβάλλοντος. Με βάση την ελάχιστη φωτοπερίοδο που απαιτείται για έναρξη της βοήβοποίησης οι ποικιλίες και τα υβρίδια κρεμμυδιού κατατάσσονται στις εξής ομάδες:

✓ Μικρής φωτοπεριόδου: Απαιτούν ελάχιστη φωτοπερίοδο

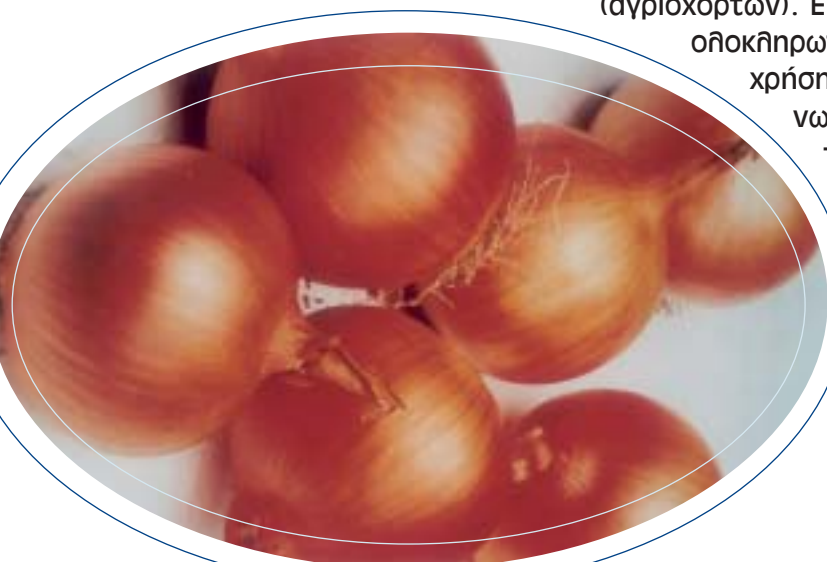
12-13 ωρών. Η σπορά γίνεται το Φθινόπωρο και η συγκομιδή το Χειμώνα και την Άνοιξη.

- ✓ Μέτριας φωτοπεριόδου: Απαιτούν ελάχιστη φωτοπερίοδο 13-14 ωρών. Η σπορά γίνεται αργά το Χειμώνα ή νωρίς την Άνοιξη και η συγκομιδή το Καλοκαίρι.
- ✓ Μεγάλης φωτοπεριόδου: Απαιτούν ελάχιστη φωτοπερίοδο 14-16 ωρών. Η σπορά γίνεται αρχές της Άνοιξης και η συγκομιδή το Καλοκαίρι.

Πριν τη σπορά, το χωράφι θα πρέπει να προετοιμαστεί κατάλληλα. Θα πρέπει πρώτα να ποτιστεί καλά και μετά να ψιλοχωματιστεί. Η παραγωγή κρεμμυδιών μπορεί να γίνει με πολλούς τρόπους, όπως: α) απευθείας σπορά σπόρου στον αγρό (γίνεται με το χέρι ή με σπαρτικές μηχανές), β) με φύτευση κοκκαριού (κοκκαριού), η οποία γίνεται τον Αύγουστο σε γραμμές, κυρίως, με το χέρι (χρησιμοποιείται για την παραγωγή πράσινου νωπού κρεμμυδιού (φρέσκου) και βοηβών-η μέθοδος αυτή πλεονεκτεί έναντι της απευθείας σποράς όσον αφορά την πρωίμιση της παραγωγής, μειονεκτεί, όμως, γιατί απαιτεί περισσότερα εργατικά, και γ) με παραγωγή φυτών στο σπορείο και μεταφύτευση στον αγρό.

Οι **ώριμοι βοηβοί** έχουν συνεκτική σάρκα και αποκτούν το χαρακτηριστικό χρώμα και σχήμα της ποικιλίας. Συνήθως, τα κρεμμύδια ωριμάζουν 6-7 μήνες μετά τη σπορά στον αγρό, ανάλογα με την ποικιλία και τις συνθήκες περιβάλλοντος κατά την ανάπτυξη των φυτών. Όταν ωριμάσει ο βοηβός, σταματά η παραγωγή νέων φύλλων με έλασμα και ο «**θιαμός**» (ψευδοβλαστός) του φυτού μαλακώνει και ρυγίζει ακριβώς πάνω από το βοηβό, ενώ τα φύλλα είναι ακόμη πράσινα. Σε αυτό το στάδιο, μεταφέρονται όλες οι θρεπτικές ουσίες από τα φύλλα στο βοηβό, ο οποίος μεγαλώνει γρήγορα και κατόπιν τα φύλλα και οι ρίζες ξηραίνονται. Όταν το 80% των φυτών βρίσκεται σε αυτό το στάδιο, γίνεται η **εκρίζωση**. Η εκρίζωση γίνεται, συνήθως, με το χέρι. Σε φυτείες κρεμμυδιών που η σπορά γίνεται σε γραμμές, η εκρίζωση και η συγκομιδή μπορεί να γίνει με τη χρήση μηχανής. Μετά την εκρίζωση, αφαιρούνται η ρίζα και τα φύλλα με μαχαίρι ή ψαλίδι. Όσον αφορά τα χλωρά κρεμμύδια ή τις φρέσκες κεφαλές κρεμμυδιών, πριν τη μεταφορά τους στην αγορά, προηγείται αφαίρεση των εξωτερικών χιτών με μαχαίρι και στη συνέχεια πλένονται.

Ένα από τα κυριότερα ζητήματα που αντιμετωπίζει η καλλιέργεια των κρεμμυδιών είναι το **αύλωμα**, το οποίο είναι η πρόωρη άνθηση με σχηματισμό ανθικού στελέχους. Το αύλωμα είναι ανεπιθύμητο σε κρεμμύδια που προορίζονται για παραγωγή βοηβών. Οι κύριοι παράγοντες που επιδρούν στο αύλωμα, είναι οι απότομες αλλαγές θερμοκρασίας, καθώς και η ποικιλία σε σχέση με την εποχή φύτευσης. Ένα άλλο σημαντικό ζήτημα είναι τα **ζιζάνια**. Το κρεμμύδι λόγω του επιφανειακού ριζικού συστήματος, του μικρού μεγέθους φυλλώματος και του αργού ρυθμού ανάπτυξης δεν αντέχει στον ανταγωνισμό των ζιζανίων (αγριόχορτων). Εκεί που δεν γίνεται καταπολέμηση η ζημιά είναι ολοκληρωτική. Η αντιμετώπισή τους μπορεί να γίνει: α) με τη χρήση προφυτρωτικών και μεταφυτρωτικών ζιζανιοκτόνων, και β) με τη λήψη προληπτικών μέτρων, όπως την εφαρμογή αμειψισποράς και την επιλογή χωραφιών με το μικρότερο πρόβλημα ζιζανίων. Όσον αφορά τα θέματα φυτοϋγείας, οι κυριότερες **ασθένειες** του κρεμμυδιού είναι ο περονόσπορος, ο βοτρυτής, η σκληρωτία και το φουζάριο. Τέλος, οι κυριότεροι **εχθροί** είναι ο θρίπας, η μύγα του κρεμμυδιού, η λιυριόμυζα, τα σπριβίδια και οι νηματώδεις.

Διατροφή πτηνών: Σιτηρέσια πάχυνσης νεοσσών/πουληάδων

Χαράλαμπος Πετσίδης
Λειτουργός Γεωργίας
στο Τμήμα Γεωργίας

Τα πουληρικά, όπως όλοι οι ζωντανοί οργανισμοί για συντήρηση, ανάπτυξη και παραγωγή χρειάζονται ορισμένα θρεπτικά στοιχεία. Τα στοιχεία αυτά είναι: 1) Οι **υδατάνθρακες**: Τροφοδοτούν τον οργανισμό με την απαιτούμενη ενέργεια για επιβίωση και για διατήρηση της θερμοκρασίας του σώματος. Τα πουληρικά παίρνουν την ενέργεια που τους χρειάζεται, κυρίως, από τους υδατάνθρακες που περιέχονται άφθονοι στους καρπούς των δημητριακών και από τα λίπη (φυτικά λάδια). Κύρια πηγή ενέργειας στην πτηνοτροφία είναι το καλαμπόκι, το οποίο αποτελεί τη βάση όλων των σιτηρεσίων στην πτηνοτροφία καθώς είναι πλούσιο σε ενέργεια (3370 θερμίδες/κιλό Μεταβολιστέας Ενέργειας). Μπορεί να χρησιμοποιηθεί στο σιτηρέσιο μέχρι και 75%. 2) Οι **πρωτεΐνες**: Είναι μεγάλα σύνθετα βιομόρια που συνθέτονται από απλούστερες αζωτούχες ουσίες (τα αμινοξέα) και συμμετέχουν σε κάθε λειτουργία του οργανισμού. Τα πουληρικά παίρνουν τα διάφορα αμινοξέα από τις πρωτεΐνες της τροφής για να συνθέσουν, κυρίως, την πρωτεΐνη του σώματός τους ή του αυγού. Το σογιόληυρο αποτελεί τη βάση των πρωτεϊνούχων τροφών στην πτηνοτροφία. Περιέχει ψηλό ποσοστό λισίνης, αλλά είναι φτωχή σε μεθειονίνη. Στην αγορά προσφέρεται, κυρίως, σογιόληυρο με 44% πρωτεΐνη. 3) Το **νερό**: Είναι απαραίτητο για όλες τις λειτουργίες των πτηνών καθώς μεταφέρει όλα τα θρεπτικά στοιχεία στο σώμα, όπως και τις απεκκρίσεις έξω από αυτό. Η χημική σύσταση του νερού για να είναι κατάλληλο για τα πτηνά δεν πρέπει να έχει μεγαλύτερες συγκεντρώσεις από 2500 μS/cm αγωγιμότητα, 6,5-9 οξύτητα (pH), 1500 mg/L σκληρότητα (CaCO₃), 250 mg/L χλώριο, 250 mg/L θειικά, 50 mg/L νιτρικά, 0,5 mg/L νιτρώδη, και 1,0 mg/L βόριο. 4) Οι **βιταμίνες**: Είναι οργανικές ουσίες, αναγκαίες, σε πολύ μικρές ποσότητες για την κανονική συντήρηση, υγεία και ανάπτυξη των πτηνών και η παντελής ή μερική στέρησή τους προκαλεί διάφορες παθολογικές καταστάσεις. Τα πτηνά δεν μπορούν να συνθέσουν τις βιταμίνες, για αυτό πρέπει να τους δοθούν αυτούσιες στο σιτηρέσιο. Μερικές βασικές βιταμίνες είναι οι A, D, E, K, οι οποίες είναι λιποδιαλυτές και οι B1, B2, B6, B12, Φολικό οξύ, Νιασίνη, οι οποίες είναι υδατοδιαλυτές. 5) Τα **ανόργανα στοιχεία** (Μακροστοιχεία): Είναι τα κυριότερα υλικά για την κατασκευή των οστών και ρυθμίζουν διάφορες λειτουργίες του οργανισμού, όπως το σχηματισμό των αυγών. Στην πτηνοτροφία, χρησιμοποιούνται τουλάχιστον 13 ανόργανα στοιχεία, όπως το ασβέστιο, ο φώσφορος, το νάτριο, το κάλιο, το μαγνήσιο κ.ά.

Κατά τη σύνθεση των σιτηρεσίων πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ότι, τα πτηνά καταναλώνουν τροφή για να ικανοποιήσουν τις ανάγκες τους σε ενέργεια και όταν αυτές ικανοποιηθούν, το πτηνό σταματάει να τρώει. Για αυτόν το λόγο, η πρωτεΐνη (ειδικότερα τα απαραίτητα αμινοξέα), οι βιταμίνες και τα ανόργανα στοιχεία πρέπει να συμπεριληφθούν στην τροφή σε μια αναλογία πολύ καθορισμένη προς το επίπεδο ενέργειας, έτσι ώστε το πτηνό να έχει όλα τα θρεπτικά στοιχεία που του χρειάζονται όταν ικανοποιηθούν οι ανάγκες του σε ενέργεια.

✓ Σιτηρέσια πάχυνσης νεοσσών:

Κανόνας στην πάχυνση κοτόπουλων είναι η απόκτηση του κανονικού βάρους στο συντομότερο χρονικό διάστημα. Κατά τη νεαρή ηλικία τα πτηνά, και ιδιαίτερα τα κρεοπαραγωγικού τύπου, έχουν ψηλή μετατρεψιμότητα της τροφής σε κρέας και η μετατρεψιμότητα αυτή μειώνεται όσο αυτά ενηλικιώνονται. Η επικερδής πάχυνση συνίσταται στην αξιοποίηση αυτής της ικανότητας των κοτόπουλων κατά τη νεαρή ηλικία και για αυτό δίνονται, κατά το εναρκτήριο στάδιο, σιτηρέσια ψηλού επιπέδου ενέργειας και πρωτεΐνης πλήρως ισοζυγισμένης σε αμινοξέα, καθώς και ψηλού επιπέδου βιταμινών και ιχνοστοιχείων. Εξάλλου, με την παροχή τεχνητού φωτισμού δίνεται περισσότερος χρόνος στα κοτόπουλα για να τραφούν και να φτάσουν το επιθυμητό βάρος. Κατά το εναρκτήριο στάδιο πάχυνσης (μέχρι 3 εβδομάδες), οι νεοσσοί έχουν απόλυτη ανάγκη από ισορροπημένη πρωτεΐνη, ικανοποιητικό φώσφορο, ασβέστιο, ιχνοστοιχεία και βιταμίνες και μέτρια ποσότητα ενέργειας, αρκετή μόνο για τις λειτουργίες του σώματος και τη διατήρηση της θερμοκρασίας τους. Κατά την περίοδο αυτή, πολύ λίγη ενέργεια μετατρέπεται σε αποθεματικό λίπος. Το σώμα των πουλιών πάχυνσης περιέχει μόνο 4% λίπος μέχρι την ηλικία των 6 εβδομάδων.

✓ Σιτηρέσια πουληάδων:

Τα σιτηρέσια των πουληάδων (μέχρι 6 εβδομάδες), πρέπει να περιέχουν όλα τα θρεπτικά στοιχεία, τα οποία

είναι αναγκαία για την κανονική ανάπτυξη και διαμόρφωση, το σχηματισμό ικανοποιητικού φτερώματος και την αποθήκευση θρεπτικών στοιχείων (Βιταμίνες Α και Β2). Λόγω της αυξημένης κατανάλωσης τροφής τα σιτηρέσια πρέπει να γίνουν, επίσης, με στόχο το χαμηλότερο δυνατό κόστος και όχι την επίτευξη του μέγιστου ρυθμού ανάπτυξης. Ο κύριος σκοπός κατά την εκτροφή πουλιάδων είναι η παραγωγή ορνίθων με δυναμικό για επίτευξη μέγιστου ρυθμού παρατεταμένης αυγοπαραγωγής. Το δυναμικό αυτό των πουλιάδων δεν εξαρτάται μόνο από το σιτηρέσιο, αλλά και, σε μεγάλο βαθμό, από το πρόγραμμα φωτισμού, τα μέτρα υγιεινής και άλλους παράγοντες διαχείρισης κατά την περίοδο εκτροφής. Επειδή οι ανάγκες των πουλιάδων σε θρεπτικά στοιχεία μεταβάλλονται με την ηλικία, επιβάλλεται η διαφοροποίηση των σιτηρέσιών τους. Η σύνθεση του σιτηρεσίου κατά την εναρκτήρια περίοδο καθορίζεται από τις ανάγκες για ανάπτυξη των ζωτικών οργάνων του σώματος και του φτερώματός τους. Επειδή ο ρυθμός ανάπτυξης των πουλιάδων δεν είναι ανάγκη να είναι πολύ ταχύς, το επίπεδο ενέργειας του σιτηρεσίου κυμαίνεται κάπως χαμηλότερα από εκείνο που χρησιμοποιείται στους νεοσσούς. Ενώ οι πουλιάδες μεγαλώνουν (12-20 εβδομάδες), οι ανάγκες συντήρησής τους αποτελούν το σημαντικότερο μέρος των αναγκών τους. Η περίοδος αυτή είναι πολύ κρίσιμη για τη διαμόρφωση των πουλιάδων και την προετοιμασία τους για την περίοδο εντατικής αυγοπαραγωγής που θα ακολουθήσει. Σκοπός του πτηνοτρόφου σε αυτήν την περίοδο είναι αφενός η παροχή στις πουλιάδες όλων των αναγκαίων θρεπτικών στοιχείων και φροντίδας για να αποκτήσουν το μέγιστο δυναμικό και αφετέρου η αποφυγή πρόωρης έναρξης ωοτοκίας (αντιμετωπίζεται με χορήγηση, κατά βούληση, σιτηρεσίων, ισοζυγισμένων σε όλα τα θρεπτικά στοιχεία), που εξαντλεί τα πτηνά νωρίς, παράγει αυγά μικρού μεγέθους και η αυγοπαραγωγή δεν φτάνει τα επιθυμητά επίπεδα. Σε περιπτώσεις ανομοιομορφίας, στο κοπάδι, πρέπει οι πουλιάδες να χωρίζονται έγκαιρα σε ομάδες και να διατρέφονται διαφορετικά, με στόχο το ενδεδειγμένο βάρος (1650 γρ.) στις 18 εβδομάδες. Η κατανάλωση νερού ανά 1000 πουλιάδες ημερησίως (ανάλογα με τις συνθήκες περιβάλλοντος), μέχρι την 6^η εβδομάδα, είναι 70-130 λίτρα, από 6-12 εβδομάδες είναι 100-180 λίτρα και από 12-20 εβδομάδες είναι 130-340 λίτρα.

Εβδομάδες	Μεταβολιστέα ενέργεια ('000ς θερμ/κilo)	Επίπεδο πρωτεΐνης (%)	Μέση κατανάλωση τροφής (κilo)	Απαραίτητα αμινοξέα			Μετατρεψιμότητα τροφής (κilo τροφή/κilo ζωντανού βάρους)	Νερό λίτρα/1000 νεοσσοί ημερησίως
				Μεθειονίνη	Μεθ +Κυστίνη	Λυσίνη		
1 ^η	2800	21,0	2,38	0,49	0,83	1,08	2,00	47-65
2 ^η	2900	21,7	2,28	0,51	0,86	1,12	1,93	80-115
3 ^η	3000	22,5	2,19	0,53	0,89	1,16	1,87	105-167

Πίνακας 1: Εναρκτήριο σιτηρέσιο νεοσσών (μέχρι 3 εβδομάδες)

Μεταβολιστέα ενέργεια ('000ς θερμ/κilo)	Αναγκαίο επίπεδο πρωτεΐνης (%)			Απαραίτητα αμινοξέα			Συνολική κατανάλωση τροφής (κilo)
	Μέχρι 6 εβδομάδες	6-12 εβδομάδες	12-20 εβδομάδες	Μεθειονίνη	Μεθ +Κυστίνη	Λυσίνη	
2700	19,4	15,8	13,1	0,4	0,7	0,9	7,52
2800	20,0	16,3	13,6	0,4	0,7	0,9	7,25
2900	20,8	16,8	14,0	0,4	0,7	0,9	6,99
3000	21,5	17,5	14,5	0,4	0,7	0,9	6,77

Πίνακας 2: Σιτηρέσιο πουλιάδων

Τροφές	'000ς θερμιδες/κilo Μεταβολιστέας Ενέργειας	Πρωτεΐνη %
Καλαμπόκι	3200	8,3
Σόργος	3250	9,5
Σιτάρι	3305	11,5
Κριθάρι	2650	11,0
Σογιαλεύρο	2850	44,0
Ψαράλευρα	2860	72,0

Πίνακας 3: Ενδεικτικός Πίνακας θρεπτικής αξίας

Εκστρατεία Διαφώτισης 2012-2013: Ασφαλείς και υγιείς χώροι εργασίας Πρόληψη των κινδύνων στην εργασία με τη συμμετοχή όλων

Πανίκος Κωνσταντίνου
Λειτουργός Ασφάλειας και Υγείας
στο Τμήμα Γεωργίας

Η εκστρατεία 2012-2013 «Πρόληψη των κινδύνων στην εργασία με τη συμμετοχή όλων» για ασφαλείς και υγιείς χώρους εργασίας, διοργανώνεται από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία (EU-OSHA). Σκοπό έχει να ενθαρρύνει όληους, Διευθυντικά στελέχη/εργοδότες και εργαζομένους, στο να αξιολογήσουν και να μειώσουν τους όποιους κινδύνους στους χώρους εργασίας.

Η εκστρατεία έχει δύο κύριες προτεραιότητες: α) Να ενθαρρύνει τα Διευθυντικά στελέχη/εργοδότες να επιδείξουν ηγετικές ικανότητες στον τομέα της ασφάλειας και της υγείας μέσω της διεξαγωγής ουσιαστικής διαβούλευσης με το εργατικό δυναμικό και της εφαρμογής των βελτιστών διαθέσιμων στρατηγικών πρόβλεψης κινδύνων, και β) να ενθαρρύνει τους εργαζομένους και τους εκπροσώπους τους να ανταλλάσσουν ιδέες και να συνεργάζονται ενεργά με τα Διευθυντικά στελέχη/εργοδότες τους με στόχο τη βελτίωση της ασφάλειας και υγείας στην εργασία όλων.

Το μέγεθος του προβλήματος είναι μεγάλο, αν αναλογιστεί κανείς ότι κάθε 3,5 λεπτά κάποιος χάνει τη ζωή του στην Ευρωπαϊκή Ένωση λόγω ατυχημάτων στο χώρο εργασίας ή ασθενειών σχετικών με το χώρο εργασίας. Το 2007, το τελευταίο έτος για το οποίο είναι διαθέσιμα συγκριτικά στοιχεία για την ΕΕ των 27, 6,9 εκατομμύρια άνθρωποι υπέστησαν ένα ή περισσότερα ατυχήματα στην εργασία τους, ενώ περισσότερα είναι τα εκατομμύρια ανθρώπων που αντιμετωπίζουν πρόβλημα υγείας, το οποίο σχετίζεται με την εργασία τους. Τα εργατικά ατυχήματα συνεπάγονται υψηλό κόστος στην οικονομία της ΕΕ (€490 δις/έτος). Σύμφωνα με έρευνες, τα ατυχήματα και τα προβλήματα υγείας που σχετίζονται με τους εργασιακούς χώρους, στη συντριπτική τους πλειονότητα, μπορούν να προληφθούν. Ευτυχώς, η πρόοδος σε αυτόν τον τομέα ήταν θεαματική με σημαντικές μειώσεις. Παρ' όλα αυτά, οι επαγγελματικές ασθένειες, οι οποίες εκδηλώνονται μετά από μεγάλο χρονικό διάστημα παρουσιάζουν αυξητική τάση. Ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και την Υγεία στην Εργασία (EU-OSHA) αποσκοπεί στη μείωση του δείκτη θνησιμότητας μέσω της βελτίωσης της ασφάλειας και της υγείας σε όλη την Ευρώπη.

Το Τμήμα Γεωργίας, ενεργώντας πάντοτε πρόθυμα και στα πλαίσια των δυνατοτήτων που του παρέχει η Νομοθεσία και οι κυβερνητικές διαδικασίες, στηρίζει και λαμβάνει, σε συστηματική βάση, όλα τα απαραίτητα μέτρα, όσο αυτό είναι πρακτικά δυνατό, για τη μείωση των ατυχημάτων και την ελαχιστοποίηση των κινδύνων στους τόπους εργασίας, αλλά και, γενικότερα, όπου δραστηριοποιείται το Τμήμα Γεωργίας. Στην προσπάθεια αυτή, απαραίτητη είναι και η ενεργός συμμετοχή όλων.

Πηγές και περαιτέρω πληροφόρηση:

- ✓ Ευρωπαϊκός Οργανισμός για την Ασφάλεια και Υγεία στην Εργασία (EU-OSHA): <http://osha.europa.eu>
- ✓ Ευρωπαϊκή Συνομοσπονδία Συνδικαλιστικών Οργανώσεων (ETUC): www.etuc.org
- ✓ Τμήμα Ευρωπαϊκού Συνδικαλιστικού Ινστιτούτου (ETUI) για τις εργασιακές συνθήκες και την ασφάλεια και υγεία στην εργασία: www.etui.org/Topics/Health-Safety

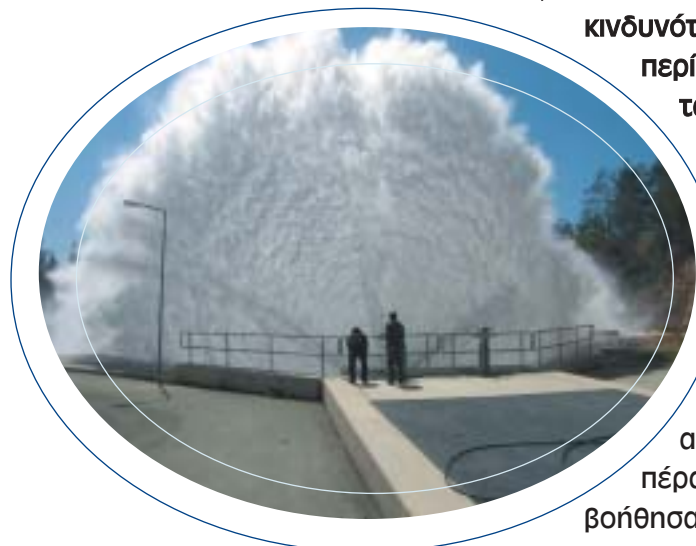

Φράγματα στην Κύπρο και η ασφαλής λειτουργία τους

Δήμος Αντωνίου
Ανώτερος Εκτελεστικός Μηχανικός
στο Τμήμα Αναπτύξεως Υδάτων

Τα Φράγματα αποτελούν τα μεγαλύτερα έργα που έχουν κατασκευαστεί από τον άνθρωπο, προστατεύοντας ολόκληρες περιοχές από πλημμύρες, αρδεύοντας ολόκληρες πεδιάδες και παράγοντας τεράστιες ποσότητες καθαρής ηλεκτρικής ενέργειας. Σταματώντας τη ροή του νερού και αποθηκεύοντάς το πίσω από μεγάλα Φράγματα, αμέσως δημιουργείται η ανάγκη για ύπαρξη αυξημένης ασφάλειας, αληθιά και μελέτης σεναρίων άμεσης δράσης σε περίπτωση αστοχίας. Τα αποτελέσματα μπορεί να είναι πραγματικά καταστροφικά τόσο σε απώλεια ανθρώπινων ζωών, όσο και σε περιουσίες και, γενικότερα, στην οικονομία

ενός τόπου. Η κατηγοριοποίηση των Φραγμάτων σύμφωνα με την επικινδυνότητά τους και την καταστροφή που θα προκαλέσουν σε περίπτωση αστοχίας είναι σήμερα απαραίτητη και επιβάλλεται Νομοθετικά στις περισσότερες Χώρες. Επίσης, επιβεβλημένη είναι και η μελέτη και η παραγωγή χαρτών πλημμύρας, στους οποίους φαίνονται οι περιοχές που θα επηρεαστούν σε περίπτωση αστοχίας ενός Φράγματος.

Η Κύπρος κατέχει μια από τις πρώτες θέσεις στην Ευρώπη στον αριθμό Φραγμάτων συγκριτικά με την έκτασή της. Τα τελευταία 40 χρόνια έχουν χτιστεί πάνω από 40 μεγάλα Φράγματα με συνοδική χωρητικότητα πέραν των 300 εκ. κυβ. μέτρων νερού. Τα Φράγματα αυτά βοήθησαν τόσο στην ανάπτυξη της γεωργίας, όσο και στη μείωση του προβλήματος της ύδρευσης. Τα μεγαλύτερα Φράγματα της Κύ-

πρου είναι, κυρίως, χωμάτινα (embankment), με αργιλικό πυρήνα και ανάχωμα από βραχομάζα η χώμα (alluvial). Προτιμήθηκαν τα χωμάτινα Φράγματα καθαρά για οικονομικούς λόγους και ύπαρξης κατάλληλων υλικών στη περιοχή των έργων.

Είναι γνωστό ότι, η Κύπρος βρίσκεται σε μια περιοχή υψηλής σεισμικότητας και έχει κατά καιρούς υποστεί τεράστιες καταστροφές από σειμούς. Ισχυροί σεισμοί μπορούν να προκαλέσουν ζημιές στα Φράγματα, οι οποίες μπορεί να επηρεάσουν την ασφάλειά τους. Για την καταγραφή των σειμών έχουν τοποθετηθεί 23 επιταχυνσιογράφοι στα πιο μεγάλα και σημαντικά Φράγματα. Πέραν, όμως, από τα όργανα αυτά, κατά τη διάρκεια της κατασκευής ενός Φράγματος τοποθετούνται διάφορα άλλα γεωτεχνικά όργανα, τα οποία μετρούν και

καταγράφουν άλλες παραμέτρους που βοηθούν το Μηχανικό να παρακολουθήσει τη συμπεριφορά του Φράγματος. Από αυτές τις μετρήσεις μπορεί να φανεί αν ένας ισχυρός σεισμός ή κάποιο άλλο γεγονός έχει προκαλέσει κάποιο πρόβλημα στο Φράγμα, να αξιολογηθεί το μέγεθος του προβλήματος και να ληφθούν μέτρα επιδιόρθωσης. Τα Φράγματα μπορούν να ομαδοποιηθούν σύμφωνα με τον τύπο των υλικών από τα οποία κατασκευάζονται και με τον τρόπο που επιτυγχάνουν τη στεγανότητα και τη σταθερότητά τους ως εξής: α) Σκυροδέματος (Φράγματα βαρύτητας, τοξοειδή, concrete buttress Dams), β) Χωμάτινα (με αργιλικό πυρήνα, λιθόριπτα με αργιλικό πυρήνα), και γ) Λιθόριπτα με ανάντη πλάκα (Φράγμα Κανναβιούς).

Πληροφορίες σχετικές με τους παράγοντες που προκαλούν **αστοχίες** σε Φράγματα, συλλέγονται από το 1850 περίπου. Η τεχνολογία έχει αληθιάξει από την εποχή εκείνη και τα βελτιωμένα κριτήρια στη μελέτη (design standards) και οι καλύτερες πρακτικές κατασκευής συνεχίζουν να μειώνουν τον αριθμό των αστοχιών. Παρ' όλη αυτά, η αναλογία των αστοχιών των Φραγμάτων που αποδίδονται σε συγκεκριμένες αιτίες έχει παραμείνει σχετικά σταθερή με το πέρασμα των χρόνων. Μελέτη που πραγματοποιήθηκε από τον οίκο Middlebrooks σχετικά με τις αιτίες αστοχίας 220 χωμάτινων Φραγμάτων κατά την περίοδο 1850-1950, συνοψίζει τους παράγοντες που έχει παρατηρηθεί ότι προκαλούν αστοχίες σε Φράγματα και τη συχνότητα που συμβαίνουν αυτές (Πίνακας 1). Είναι ενδιαφέρον να παρατηρήσει κάποιος ότι, το 50% των αστοχιών πραγματοποιήθηκαν τα πρώτα πέντε χρόνια μετά την κατασκευή των Φραγμάτων, ενώ το 19% αστόχησαν κατά τη διάρκεια του πρώτου γεμίσματος (Πίνακας 2).

Πίνακας 1: Παράγοντες πρόκλησης αστοχίας σε χωμάτινα Φράγματα 1850-1950

ΠΑΡΑΓΟΝΤΑΣ	ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΑΣΤΟΧΙΑΣ	% ΤΟΥ ΣΥΝΟΛΟΥ
Υπερχείλιση στέψης	Πλημμύρα	30%
Σωλήνωση/εσωτερική διάβρωση του αναχώματος ή της θεμελίωσης	Διαρροές, σωλήνωση και εσωτερική διάβρωση	25%
Απώλειες από οχετούς		13%
Ζημιά/αστοχία ανάντη μεμβράνης/ανάντη πλάκας		5%
Αστάθεια αναχώματος – αστοχία πρηνών	Διάφορα	15%
Διάφορα	Διάφορα	12%

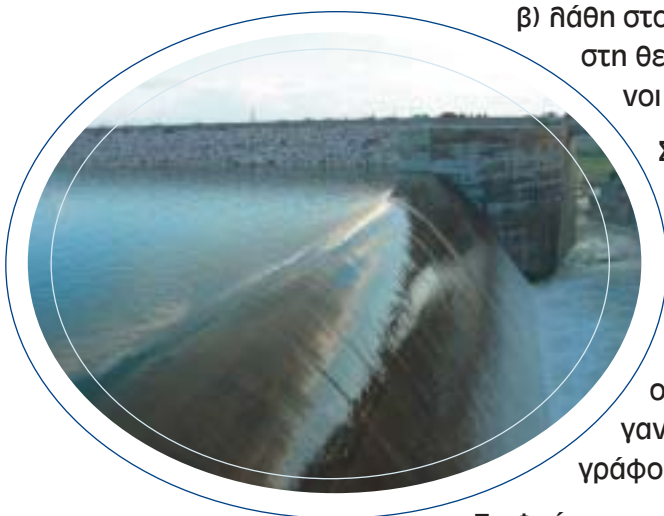
Πίνακας 2: Αστοχίες Φραγμάτων-ηλικία Φραγμάτων κατά την αστοχία

ΗΛΙΚΙΑ ΦΡΑΓΜΑΤΟΣ	ΛΟΓΟΣ ΑΣΤΟΧΙΑΣ (%)				ΣΥΝΟΛΟ
	ΥΠΕΡΧΕΙΛΙΣΗ ΣΤΕΨΗΣ	ΑΠΩΛΕΙΕΣ ΑΠΟ ΟΧΕΤΟΥΣ	ΔΙΑΡΡΟΕΣ	ΚΑΤΟΛΙΣΘΗΣΕΙΣ	
0 - 1	9	23	16	29	19%
1 - 5	17	50	34	24	31%
5 - 10	9	9	13	12	11%
10 - 20	30	9	13	12	16%
20 - 50	32	9	24	23	22%
50 - 100	3	0	0	0	1%

Στη μελέτη των συνεπειών της αστοχίας ενός Φράγματος, ο κίνδυνος ορίζεται ως η πιθανότητα ενός Φράγματος να αστοχήσει (ασχέτως πόσο καλά είναι κατασκευασμένο ή συντηρημένο το Φράγμα, ο κίνδυνος αστοχίας δεν μπορεί να μειωθεί στο μηδέν), ενώ η επικινδυνότητα (downstream hazard) ορίζεται ως οι πιθανές συνέπειες από μια αστοχία Φράγματος, όπως η ενδεχόμενη απώλεια ζωών ή οι ζημιές σε περιουσίες

κατάντη του Φράγματος από νερά πλημμύρας τα οποία απελευθερώθηκαν από το Φράγμα ή από νερά τα οποία απελευθερώθηκαν λόγω μερικής ή ολικής αστοχίας του Φράγματος. Η κατάσταση αναλόγως της επικινδυνότητας δεν αναφέρεται στην κατάσταση του Φράγματος ή των βοηθητικών κατασκευών, ούτε στην προσδοκώμενη απόδοση ή λειτουργία του Φράγματος. Είναι, όμως, περιγραφική της διάταξης των περιοχών κατάντη του Φράγματος και είναι ένας δείκτης του σχετικού μεγέθους των πιθανών συνεπειών σε ανθρώπινες ζωές όταν το συγκεκριμένο Φράγμα αστοχήσει. Ένα Φράγμα μπορεί να έχει μικρό κίνδυνο αστοχίας, αλλήλα μπορεί να παρουσιάζει υψηλή επικινδυνότητα όταν συμβεί η αστοχία, ειδικά όταν μεγάλος αριθμός ανθρώπων ζουν στη ζώνη πλημμύρας του Φράγματος. Οι πιο κοινές αιτίες των αστοχιών των Φραγμάτων είναι:

- α) Υπερχειλίση των αναχωμάτων λόγω ανεπάρκειας του υπερχειλιστή,
- β) λάθη στο σχεδιασμό ή στην κατασκευή, γ) γεωλογικά προβλήματα στη θεμελίωση, δ) κατολισθήσεις στον ταμιευτήρα, ε) ανθρωπίνι παράγοντες, στ) λειτουργικοί παράγοντες, και ζ) σεισμοί.

Στα μοντέρνα Φράγματα τοποθετούνται διάφορα γεωτεχνικά όργανα, τα οποία έχουν σκοπό να καταγράφουν όλες τις παραμέτρους συμπεριφοράς του Φράγματος, ώστε ανά πάσα στιγμή να είναι δυνατή η δημιουργία μιας εικόνας της ολικής συμπεριφοράς του. Τέτοια όργανα είναι τα πιεσόμετρα νερού πόρων, τα κύτταρα μέτρησης ολικών πιέσεων, τα κλισιόμετρα, τα καθιζήμετρα, τα όργανα μέτρησης επιφανειακών μετακινήσεων, οι επιταχυνσιογράφοι, και της μετακίνησης αρμών.

Τα Φράγματα είναι από τις μεγαλύτερες σε όγκο και σημασίας ανθρώπινες κατασκευές. Η τεχνολογία τόσο του σχεδιασμού, όσο και της κατασκευής των έργων αυτών εξελίσσεται συνέχεια, με αποτέλεσμα να κατασκευάζονται όλο και μεγαλύτερα και ψηλότερα Φράγματα. Παρ' όλο που, τα τελευταία χρόνια, γίνεται αξιοποίηση και άλλων πηγών νερού, τα Φράγματα εξακολουθούν να κατέχουν την πρώτη θέση στην προμήθεια νερού στη Κύπρο. Η κατασκευή τέτοιων έργων συνοδεύεται και με ιδιαίτερους κινδύνους, οι οποίοι δεν πρέπει να διαφεύγουν της προσοχής των Μηχανικών. Ως μεγάλης και πολύπλοκης κατασκευές θα πρέπει να λειτουργούν και να συντηρούνται με την απαιτούμενη προσοχή και σύμφωνα με τα ισχύοντα πρότυπα και πρακτικές, όπως αυτές εφαρμόζονται διεθνώς. Οι συνέπειες από την αστοχία ενός Φράγματος μπορεί να είναι τρομακτικές τόσο σε απώλειες ανθρώπινων ζωών, όσο και σε καταστροφές περιουσιών. Όλα τα Φράγματα χρειάζονται προσεκτική φροντίδα και συνεχή έλεγχο από ειδικούς έμπειρους Μηχανικούς, ώστε να διασφαλίζεται η ασφαλή ζωή και λειτουργία τους. Προς αυτήν την κατεύθυνση το Τμήμα Αναπτυξιακών Υδάτων φροντίζει, ώστε όλα τα Φράγματα, κυρίως, τα πιο μεγάλα να βρίσκονται, συνεχώς, σε πολύ καλή λειτουργική κατάσταση. Αυτό επιτυγχάνεται με συνεχείς ελέγχους που διενεργούνται με βάση τα εγχειρίδια λειτουργίας και συντήρησης του κάθε Φράγματος από τα Επαρχιακά Γραφεία και με τη συνδρομή ειδικών έμπειρων Μηχανικών, σε συνδυασμό με αναλύσεις των καταγραφών των οργάνων των Φραγμάτων, τα οποία βοηθούν στη δημιουργία μιας σφαιρικής εικόνας της κατάστασης ενός Φράγματος.

Η Γεωργική μας Έρευνα

Εμβολιασμός και διαμόρφωση ποιότητας στο εγχώριο καρπούζι

Δρ Μάριος Κυριάκου

Ανώτερος Λειτουργός Γεωργικών Ερευνών

και Γεώργιος Σωτηρίου

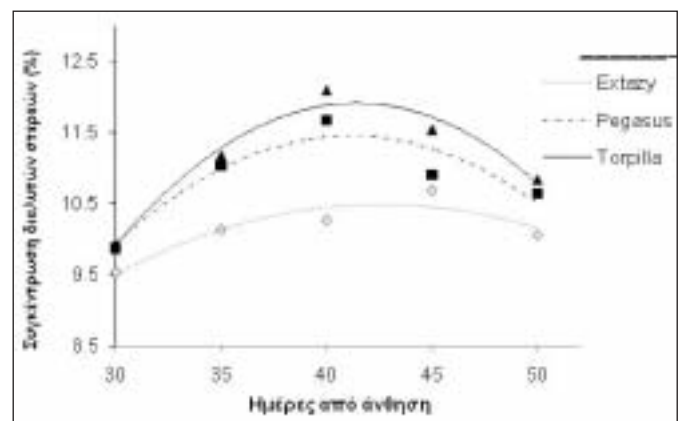
Λειτουργός Γεωργικών Ερευνών

στο Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών

Πέραν από τις βασικές καλλιεργητικές πρακτικές άρδευσης και θρέψης, ανάμεσα στους ελεγχόμενους παράγοντες διαμόρφωσης της ποιότητας στο καρπούζι, κυριότεροι είναι ο συνδυασμός ποικιλίας και υποκειμένου, ο χρόνος συγκομιδής και η περίοδος της μετασυλλεκτικής διατήρησης. Συνήθως είναι η εκτίμηση των καταναλωτών ότι, η ποιότητα των εγχώριων καρπουζιών έχει υποβαθμιστεί τα τελευταία χρόνια, γεγονός που αυθαίρετα αποδίδουν στην καθολική, πλέον, πρακτική του εμβολιασμού σε υποκείμενα κολλοκυνθοειδών ανθεκτικά σε παθογόνα εδάφους. Στην εκτίμησή τους αυτή αγνοούν ότι πέραν της διάδοσης του εμβολιασμού έχουν παράλληλα εξελιχθεί και οι καλλιεργούμενες ποικιλίες. Θα πρέπει ωστόσο να σημειωθεί ότι, η εξέλιξη των ποικιλιών μέσα από τη γενετική βελτίωσή τους υπαγορεύεται πρώτιστα από την ανάγκη για νέους τύπους ποικιλιών ανθεκτικών στις αυξανόμενες πιέσεις από ασθένειες και δευτερευόντως στη βελτίωση της οργανοληπτικής αξίας. Περαιτέρω, στην αντίληψη των καταναλωτών ως προς τη διαμόρφωση της ποιότητας στο καρπούζι δεν συνοπολογίζεται η επίδραση του χρόνου συγκομιδής και των συνθηκών μετασυλλεκτικής διατήρησης. Επιδιώκοντας να δώσει απαντήσεις στα πιο πάνω ερωτήματα, το Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών (ΙΓΕ) προβαίνει τα τελευταία τρία χρόνια σε διερεύνηση της επίδρασης του χρόνου συγκομιδής, του υποκειμένου, και της περιόδου διατήρησης σε συμβατικές συνθήκες (25 °C) στην ποιότητα του αριθμού ποικιλιών καρπουζιού.

Σε σχέση με το χρόνο συγκομιδής, η μέχρι τώρα εργασία έχει καταδείξει ότι, η **βέλτιστη ποιότητα**, ως συνάρτηση γλυκύτητας και συνεκτικότητας της σάρκας, στις πλείστες ποικιλίες, διαμορφώνεται σε 35 ως 40 ημέρες από την άνθηση, ενώ σε μεμονωμένες ποικιλίες η συγκομιδή μπορεί κατ' εξαίρεση να διενεργηθεί πριν ή μετά την περίοδο αυτή (Σχ. 1). Σε σχέση με τον εμβολιασμό, η **απόδοση** όλων των ποικιλιών που αξιολογήθηκαν (μικρόκαρπες, μεγαλόκαρπες, ένσπερμες, άσπερμες) αυξήθηκε σημαντικά από όλα τα υβριδικά υποκείμενα κολλοκυνθοειδών στα οποία εμβολιάστηκαν. Υπό ευνοϊκές συνθήκες για εκτεταμένη καρπόδεση και παραγωγή, το **ύψος της παραγωγής** στις εμβολιασμένες ποικιλίες μπορεί να ξεπεράσει τους 100 τόνους ανά εκτάριο, υπερβαίνοντας κατά 40% την αντί-

στοιχη παραγωγή στις αυτόριζες ποικιλίες. Το με-

Σχεδιάγραμμα 1. Εξέλιξη της συγκέντρωσης των διαλυτών στερεών σε σχέση με την ηλικία του φρούτου από την ημερομηνία άνθησης των ποικιλιών Extazy, Pegasus και Torpilla.

γάλο φορτίο παραγωγής μπορεί να επιβαρύνει ελαφρώς την ωρίμαση των καρπών, με συνέπεια την περιορισμένη μείωση της γλυκύτητας. Ωστόσο, η περιεκτικότητα διαλυτών στερεών (γλυκύτητα) της ποικιλίας με κανένα υποκείμενο δεν μειώθηκε σε βαθμό που να συνιστά ουσιαστική υποβάθμιση της ποιότητας.

Περαιτέρω, όπου διαπιστώθηκε μείωση της γλυκύτητας με τον εμβολιασμό, αυτή έγινε εμφανής μετά από διατήρηση και όχι στο στάδιο της συγκομιδής. Αντίθετα, σε όλη τους συνδυασμούς υποκειμένου-ποικιλίας παρατηρήθηκε αυξημένη συνεκτικότητα της σάρκας των καρπουζιών. Συνεπώς, ο εμβολιασμός δεν ευθύνεται για τα φαινόμενα μειωμένης συνεκτικότητας ή κατάρρευσης της σάρκας που συχνά παρατηρούνται στα καρπούζια όψιμης καλλιέργειας. Επιπρόσθετα, όλα τα υβριδικά υποκείμενα κολλοκυνθοειδών που εξετάστηκαν αύξησαν μετασυλλεκτικά τη συγκέντρωση ρυκοπενίου στη σάρκα των καρπουζιών, βελτιώνοντας έτσι την **ειδική διατροφική τους αξία**. Το ρυκοπένιο αποτελεί συστατικό υψηλής διατροφικής αξίας με αντικαρκινικές ιδιότητες και ευθύνεται για το χαρακτηριστικό κόκκινο χρώμα της σάρκας. Το χρώμα της σάρκας στα καρπούζια από εμβολιασμένες ποικιλίες υπήρξε βαθύτερο και εντονότερο από ό,τι στις μη εμβολιασμένες ποικιλίες.

Τα αποτελέσματα των πειραμάτων στο ΙΓΕ έδειξαν, επίσης, ότι, ο εμβολιασμός σε υβριδικά υποκείμενα κολλοκυνθοειδών βελτιώνει τη **μετασυλλεκτική διατηρησιμότητα των καρπών** σε όλες τις ποικιλίες που εξετάστηκαν. Ωστόσο, ενώ η βέλτιστη θερμοκρασία διατήρησης για τα καρπούζια είναι 10-12 °C η διακίνηση και η διατήρησή τους κατά την καλοκαιρινή περίοδο γίνεται για πρακτικούς λόγους σε συνθήκες περιβάλλοντος. Κατά τη διατήρηση στους 25 °C εξακριβώθηκε ότι, μειώνονται σταδιακά η γλυκύτητα και η συνεκτικότητα της σάρκας, καθώς και το πάχος της φλούδας. Αντίθετα, μετά από επτά ημέρες διατήρησής τους, στους 25 °C, παρατηρείται κορύφωση της συγκέντρωσης του ρυκοπενίου στη σάρκα των καρπουζιών με παράλληλη ένταση του χρωματισμού της σάρκας. Από τα ίδια αποτελέσματα συμπεραίνεται ότι διατήρηση των καρπουζιών για περίοδο πέραν των επτά ημερών σε συνθήκες περιβάλλοντος οδηγεί σε σημαντική υποβάθμιση της ποιότητας.

Ο **εμβολιασμός** των ποικιλιών καρπουζιού σε υποκείμενα κολλοκυνθοειδών ανθεκτικά σε παθογόνα εδάφους πρέπει να αντικρίζεται ως μια πρακτική φιλική προς το περιβάλλον σε αντικατάσταση της αποσυρθείσας απολύμανσης εδάφους με βρωμιούχο μεθύλιο. Επιπρόσθετα, ο εμβολιασμός σε υβριδικά υποκείμενα κολλοκυνθοειδών αυξάνει σημαντικά την παραγωγή των ποικιλιών καρπουζιών χωρίς, στις πλείστες περιπτώσεις, να εμφανίζονται αξιοσημείωτες αρνητικές επιδράσεις στα ποιοτικά χαρακτηριστικά τους. Αντίθετα, χαρακτηριστικά, όπως η συνεκτικότητα της σάρκας, η περιεκτικότητά της σε ρυκοπένιο και ο χρωματισμός της παρουσιάζουν σημαντική βελτίωση. Από τη σχετική ερευνητική εργασία συμπεραίνεται, επίσης, ότι, για την υποβάθμιση της ποιότητας στο καλοκαιρινό καρπούζι καθοριστικό ρόλο διαδραματίζει ο χρόνος συγκομιδής, αλλά ιδιαίτερα η περίοδος και οι συνθήκες διατήρησης μέχρι την κατανάλωση.

Πίνακας 1. Σύγκριση παραμέτρων παραγωγής και ποιότητας ποικιλιών καρπουζιού (Celebration, Gallery, Pegasus, Torpila) αντάρτων ή μη εμβολιασμένων σε πρώτο υποκείμενο κολλοειδών (TZ148, Bombo, N101) κατά τον πρώτο χρόνο του πειράματος.

	Παραγωγή (τόνοι/ha)	Βάρος καρπού (kg)	Πέχος φλούδας (mm)	Ασπίδα σπέρμα (° Bris)	Συνεκτικότητα σάρκας (kg force)
Ποικιλία					
Celebration	54,8	9,75	12,7	11,4	3,0 A ¹
Gallery	55,5	8,62	11,9	12,0	3,2 B
Pegasus	53,6	8,82	12,2	12,0	3,5 B
Torpila	57,1	8,92	12,8	11,9	3,6 A
Υποκείμενο					
TZ148	62,2 a ²	9,51 a	12,5 ab	11,7	3,5 a
Bombo	55,2 a	9,17 a	12,9 a	11,8	3,6 a
N101	60,3 a	9,53 a	12,3 ab	11,9	3,6 a
Αντάρξο	43,3 b	7,90 b	11,9 b	11,9	2,6 b

¹ Το κριτήριο γρήγορου αποπενιένου σημαίνει τη διάρκεια μεταξύ σπέρματος και τη μικρή γρήγορα μεταξύ σπέρματος σπέρματος με το επί. Tukey-Kramer DSD (P=0,05).

Πίνακας 2. Σύγκριση παραμέτρων ποιότητας ποικιλιών καρπουζιού (Celebration, Gallery, Pegasus, Torpila) αντάρτων ή μη εμβολιασμένων σε πρώτο υποκείμενο κολλοειδών (TZ148, Bombo, N101) κατά τη διατήρησή τους (0, 7, 14 ημέρες) στους 25 °C.

	Πέχος φλούδας (mm)	Ασπίδα σπέρμα (° Bris)	Συνεκτικότητα σάρκας (kg force)	Συντήρηση λευκαπτείας (αριθ)	Έκταση χρώματος a* (0-90)
Ποικιλία					
Celebration	11,6 A ¹	11,2 B	2,8 C	77,4 A	29,52 A
Gallery	10,7 B	11,8 A	3,1 B	64,3 B	27,28 B
Pegasus	10,9 B	11,7 A	3,4 A	67,9 B	27,56 B
Torpila	11,6 A	11,3 B	3,4 A	74,6 A	27,69 B
Υποκείμενο					
TZ148	11,4 a ²	11,5	3,5 a	72,4 a	28,54 a
Bombo	11,5 a	11,6	3,4 a	71,7 a	27,81 ab
N101	11,2 a	11,5	3,4 a	72,5 a	28,42 a
Αντάρξο	10,7 b	11,5	2,5 b	66,8 b	27,15 b
Διατήρηση (ημέρες στους 25 °C)					
0	12,4 a ²	11,8 a	3,5 a	67,7 b	28,19 b
7	11,3 b	11,8 a	3,2 ab	80,1 a	29,59 a
14	9,3 c	10,7 b	3,0 b	65,3 b	25,90 c

¹ Σημαντική διαφορά, αποπενιένου σε κριτήριο γρήγορα μεταξύ σπέρματος - το μικρό γρήγορα μεταξύ σπέρματος - και το μέγεθος γρήγορα μεταξύ σπέρματος διατηρησιμότητας σύμφωνα με το Duncan Tukey-Kramer Test (P=0,05).

Το σπαράγγι (*Asparagus Officinalis*) ήταν γνωστό από τους αρχαίους χρόνους ως ένα σπάνιο και ακριβό χορταρικό. Το φυτό σπαράγγι (*Asparagus Officinalis*) είναι μονοκότυλο, αναρριχώμενο ή θαμνώδες φυτό, αυτοφυές ή καλλιεργούμενο και χρησιμοποιείται ως λαχανικό ή καλληωπιστικό. Το εδώδιμο μέρος (σπαράγγια) είναι οι σαρκώδεις βλαστοί του. Πρόκειται για ένα πολυετές φυτό, το οποίο ανήκει στην οικογένεια των Λειριοειδών, στην οποία ανήκουν, επίσης, το κρεμμύδι, το πράσο και το σκόρδο. Καλλιεργείται για τους νόστιμους και τρυφερούς βλαστούς του, οι οποίοι μπορούν να χρησιμοποιηθούν ως φρέσκοι, κατεψυγμένοι ή κονσερβοποιημένοι. Τα σπαράγγια καλλιεργούνται σε πολλές χώρες της Βόρειας και Νότιας Αμερικής, της Ασίας, της Ευρώπης, της Αφρικής, της Αυστραλίας και της Νέας Ζηλανδίας. Στη Βόρεια Ευρώπη, είναι διαδεδομένη η παραγωγή λευκών σπαραγγιών, ενώ στη Βόρεια Αμερική η παραγωγή πράσινων σπαραγγιών.

Η καλλιέργεια του σπαραγγιού

Στέλιος Πετρίδης
Λειτουργός Γεωργίας
στο Τμήμα Γεωργίας

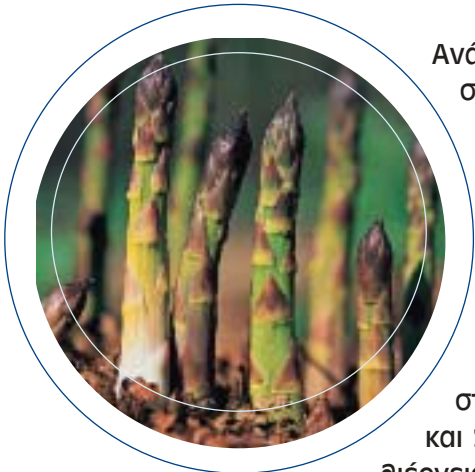
Η καλλιέργεια δίνει παραγωγή τον τρίτο χρόνο από τη σπορά και παραμένει παραγωγική για τουλάχιστον 15 χρόνια από την εγκατάστασή της. Τα σπαράγγια, ανάλογα με το **χρώμα** τους, διακρίνονται σε λευκά, ιώδη και πράσινα. Τα λευκά σπαράγγια δεν έρχονται σε επαφή με το φως του ήλιου καθώς καθημερινά καλύπτονται με νέο στρώμα από χώμα. Τα ιώδη σπαράγγια, δέχονται λίγες ώρες την επίδραση του ήλιου και έχουν γεύση πιο φρουτώδη, συγκρίνοντάς την με εκείνη των λευκών. Από την άλληλη, τα πράσινα σπαράγγια είναι ιδιαίτερα αρωματικά και περισσότερο τρυφερά τόσο από τα λευκά, όσο και από τα ιώδη. Αναπτύσσονται στην ύπαιθρο και οφείλουν το πράσινο χρώμα τους στην επίδραση του ήλιου και στη χλωροφύλλη.

Το υπόγειο τμήμα του φυτού αποτελείται από το ρίζωμα, τις σαρκώδεις και τις ινώδεις ρίζες. Το **ρίζωμα** είναι ένα υπόγειο φυτικό όργανο από το οποίο σχηματίζονται οι βλαστοί και οι σαρκώδεις ρίζες. Το ρίζωμα, κάθε χρόνο, σχηματίζεται από αυτό της προηγούμενης χρονιάς, το οποίο και ξηραίνεται. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα, το νέο ρίζωμα κάθε χρόνο να πλησιάζει περισσότερο την επιφάνεια του εδάφους. Οι **σαρκώδεις ρίζες** αναπτύσσονται προς τα κάτω και προς τα πλάγια και είναι αποθηκευτικά όργανα που τροφοδοτούν τους βλαστούς την Άνοιξη. Οι **ινώδεις ρίζες** είναι λεπτές ρίζες που έχουν ως βασικό ρόλο την απορρόφηση του νερού και των θρεπτικών στοιχείων από το έδαφος. Το υπέργειο τμήμα του φυτού αποτελείται από τους βλαστούς, τα φύλλα και τα άνθη. Οι **βλαστοί** αναπτύσσονται την Άνοιξη, όταν η θερμοκρασία εδάφους ξεπεράσει τους 10°C και η συγκομιδή τους γίνεται όταν είναι ακόμα σαρκώδεις, τρυφεροί και η κορυφή τους είναι ακόμα κλειστή, ενώ όταν δεν γίνει η συγκομιδή τους, τότε συνεχίζουν κανονικά την ανάπτυξή τους και πάνω σε αυτούς σχηματίζονται τα φύλλα. Το σπαράγγι είναι δίοικο φυτό, για αυτό τα αρσενικά και τα θηλυκά άνθη σχηματίζονται σε διαφορετικά φυτά. Τα φυτά με τα αρσενικά άνθη είναι πιο πρώιμα και με μεγαλύτερη μακροζωία, ενώ τα φυτά με θηλυκά άνθη σχηματίζουν βλαστούς με μεγαλύτερη διάμετρο.

Για μια καλή παραγωγή σπαραγγιών απαιτείται μέση μηνιαία **θερμοκρασία** 15-25°C. Κατά την περίοδο του Χειμώνα, όμως, απαιτούνται χαμηλές θερμοκρασίες για να παραταθεί η περίοδος του ληθάργου των φυτών. Αν τα φυτά δεν έχουν μια τέτοια περίοδο, τότε, οι βλαστοί γίνονται αδύνατοι και λεπτοί. Γενικά, τα σπαράγγια είναι πολύ ανθεκτικά στο κρύο, στη ζέστη, στην ξηρασία και στα άλατα, για αυτό και μπορούν να καλλιιεργηθούν παντού, αρκεί να τυχάνουν των απαραίτητων καλλιιεργητικών φροντίδων. Εάν κατά τη διάρκεια της συγκομιδής επικρατούν υψηλές θερμοκρασίες, υπάρχει ο κίνδυνος να ανοίξει η κορυφή των βλαστών, οπότε τα καθιστά μη εμπορεύσιμα. Επίσης, πρέπει να αποφεύγονται περιοχές που είναι εκτεθειμένες σε ανέμους καθώς κατά την περίοδο της συγκομιδής μπορεί να δημιουργήσουν κυρτούς βλαστούς. Η φυτεία δεν πρέπει να σκιάζεται, αλλιώς ούτε και οι ρίζες γειτονικών δέντρων να φτάνουν στα φυτά. Η εδαφική **υγρασία** κατά την περίοδο της συγκομιδής επηρεάζει σημαντικά την απόδοση του σπαραγγιού. Τυχόν έλλειψη υγρασίας ή υπερβολική υγρασία κατά την περίοδο συγκομιδής την Άνοιξη, προκαλεί μείωση της παραγωγής. Το σπαράγγι, αναλόγως της ποικιλίας, μπορεί να καλλιιεργηθεί σε ποικιλία **εδαφών**, από αμμώδη μέχρι και βαριά εδάφη. Προτιμούνται, όμως, τα βαθιά και γόνιμα εδάφη. Πιο ιδανικά εδάφη είναι, τα αμμοπηλώδη πλούσια σε οργανική ουσία και τα καλή αποστραγγιζόμενα για την αποφυγή προσβολής από μύκητες εδάφους. Επίσης, τα εδάφη αυτά, θερμαίνονται πιο εύκολα την Άνοιξη, συμβάλλοντας έτσι στην πρωιμότητα της παραγωγής, ενώ επιτρέπουν την εύκολη διέλευση των βλαστών, με αποτέλεσμα να αποφεύγεται η παραγωγή κυρτών σπαραγγιών.

Το σπαράγγι, συνήθως, **ποληηαηασιάζεται** αγενώς με ριζώματα, τα οποία προτιμούνται αντί του σπόρου καθώς η καλλιέργεια μπαίνει πιο γρήγορα σε παραγωγή. Στην Κύπρο, δύσκολα μπορεί να βρει κάποιος έτοιμα ριζώματα στο εμπόριο, μπορεί, όμως, να βρει και να προμηθευτεί σπορόφυτα. Αυτό έχει ως αποτέλεσμα την καθυστέρηση της συγκομιδής της παραγωγής, για ένα έτος.

Ανάλογα με την τεχνική της καλλιέργειας μπορούν να παραχθούν λευκά σπαράγγια, τα οποία προορίζονται για εξαγωγή σε Χώρες της βόρειας Ευρώπης ή πράσινα σπαράγγια τα οποία προτιμούνται από τους Κύπριους καταναλωτές.

Για την **εγκατάσταση** της καλλιέργειας, απαιτείται βαθύ όργωμα κατά το Φθινόπωρο και ενσωμάτωση της οργανικής ουσίας (κοπριά 5 τόνοι/δεκάριο ή χλωρής λίπανσης), ενώ, ταυτόχρονα, ενσωματώνονται τα λιπάσματα που παρέχουν στην καλλιέργεια Φωσφόρο και Κάλιο. Για μια μέση παραγωγή 600-800 κιλών ανά δεκάριο, απαιτείται η προσθήκη στο έδαφος 10-30 μονάδων αζώτου (N), 15-20 μονάδες φώσφορου (P₂O₅) και 25-50 μονάδες καλίου (K₂O). Πριν τη φύτευση, είναι απαραίτητη η καλλιέργεια του εδάφους, το οποίο πρέπει να είναι απαλλαγμένο από ζιζάνια. Για τη **φύτευση των σπορόφυτων**, ανοίγονται αυλάκια βάθους 15 εκ. και πλάτους 45-50 εκ. Οι

αποστάσεις μεταξύ των γραμμών φύτευσης κυμαίνονται από 1.2μ.-2.2μ. ανάλογα με τον τύπο του εδάφους και τη μέθοδο καλλιέργειας. Τα σπορόφυτα φυτεύονται στο βάθος των αυλακιών και καλύπτονται με χώμα μέχρι το ύψος του κύβου. Φυτεύονται τρία σπορόφυτα ανά μέτρο και ακολουθεί πότισμα. Το **πότισμα** συνεχίζεται κατά τη διάρκεια της Άνοιξης, του Καλοκαιριού μέχρι το τέλος του Φθινοπώρου που αρχίζει να ξηραίνεται το φύλλωμα, σε εβδομαδιαία βάση. Αρχές του Χειμώνα, το υπέργειο μέρος του φυτού ξηραίνεται. Αφού **ξηρανθεί** όλο το υπέργειο μέρος, με την πάροδο δύο εβδομάδων, το ξηρό φύλλωμα κόβεται λίγο πάνω από την επιφάνεια του εδάφους και απομακρύνεται από το χωράφι. Μετά την εργασία αυτή, γίνεται μικρό παράχωμα των αυλακιών μέχρι το 1/3 του βάθους τους, δηλαδή, μέχρι 5εκ. Μετά την εμφάνιση και ανάπτυξη των βλαστών, σταδιακά, γεμίζει η αυλακιά με χώμα. Κατά το **παράχωμα των φυτών**, δεν πρέπει να καλύπτονται με χώμα τα φύλλα στην κορυφή του βλαστού. Μέχρι το Φθινόπωρο του επόμενου έτους φύτευσης, λόγω του παραχώματος, το χωράφι της φυτείας φαίνεται επίπεδο. Κατά τη διάρκεια της χρονιάς που γίνεται το παράχωμα, δεν πραγματοποιείται καμία συγκομιδή βλαστών. Κατά τον τρίτο χρόνο από τη μεταφύτευση των σπορόφυτων, αφήνεται το υπέργειο τμήμα του φυτού να αναπτυχθεί κανονικά, χωρίς να συγκομίζονται βλαστοί, εκτός και αν τα φυτά είναι αρκετά ζωηρά και επιτρέπεται η κοπή μόνο 2-3 βλαστών ανά φυτό. Αυτό γίνεται, ώστε να επιτραπεί στα φυτά να αναπτυχθούν καλά, να δημιουργήσουν ένα εύρωστο υπέργειο τμήμα και να αποθηκεύσουν αρκετή τροφή στο ριζικό τους σύστημα για μια άριστη μελλοντική παραγωγή. Εάν γίνει συγκομιδή περισσότερων βλαστών, θα εξασθενίσουν τα φυτά και θα επηρεαστεί δυσμενώς η μελλοντική παραγωγή. Η συγκομιδή αρχίζει την τέταρτη χρονιά από την εγκατάσταση της φυτείας. Το Φεβρουάριο κατασκευάζονται τα σαμάρια, δηλαδή, η συσσώρευση χώματος πάνω από τις γραμμές των φυτών, όταν επιθυμείται η παραγωγή λευκών σπαραγγιών. Αν, όμως, καλλιεργούνται πράσινα σπαράγγια, γίνεται ελαφρύ παράχωμα ή και καθόλου.

Η **συγκομιδή** ξεκινάει από το Μάρτιο μέχρι το Μάιο ανάλογα με τη θερμοκρασία. Η διάρκεια της συγκομιδής ποικίλει ανάλογα με την ηλικία της φυτείας. Τον 3^ο χρόνο μετά τη μεταφύτευση των σπορόφυτων, η συγκομιδή διαρκεί 1,5 εβδομάδες (2-3 βλαστοί ανά φυτό), τον 4^ο χρόνο 3-5 εβδομάδες, τον 5^ο χρόνο 6-7 εβδομάδες και από τον 6^ο χρόνο και μετά διαρκεί 8-10 εβδομάδες.

Βιβλιογραφία:

- Γεωπονικό Πανεπιστήμιο Αθηνών Εργαστήριο Κηπευτικών Καλλιιεργειών Χαράλαμπος Θανάπουλος
- www.agronews.gr
- Το σπαράγγι (αγρέλι) έκδοση 10/1976 Ιωάννης Ορφανίδης Γεωργικός Επιθεωρητής Κηάδου Οπωροκηπευτικών

Πηγή φωτογραφιών:

- wikipedia.org
- pantry.blogs.pressdemocrat.com
- arlenegoldbard.com
- 3bpblogspot.com
- foragersyear.files.wordpress.com
- tumblr.com
- upload.wikimedia.org
- www.hear.org

21^η Μαρτίου: Παγκόσμια Ημέρα Δασοπονίας

Αλέξανδρος Καταλιάνος
Ανώτερος Δασικός Λειτουργός
στο Τμήμα Δασών

Η 21^η Μαρτίου, μέρα της εαρινής ισημερίας για το βόρειο ημισφαίριο και φθινοπωρινής για το νότιο, ορίσθηκε ως Παγκόσμια Ημέρα Δασοπονίας, το 1971, με απόφαση του Οργανισμού Τροφίμων και Γεωργίας των Ηνωμένων Εθνών, καθώς κρίθηκε η πλήρως κατάλληλη για την προβολή και υπενθύμιση της προσφοράς των δασών προς τον άνθρωπο και τη σημασία τους για τη διατήρηση της ζωής στον Πλανήτη. Μέσα από την προβολή της αξίας και προσφοράς του δάσους δημιουργούνται οι απαραίτητοι σύνδεσμοι του ανθρώπου με το δάσος, οι οποίοι βασίζονται στην αγάπη, στο σεβασμό και στην ανάγκη για προστασία του.

Τα δάση, σήμερα, καλύπτουν το 31% της χερσαίας επιφάνειας της γης. Πιο συγκεκριμένα, τα δάση και οι φυτοδιαπηλάσεις στην Ευρωπαϊκή Ένωση καλύπτουν περισσότερο από το 42% της χερσαίας επιφάνειάς της, ποσοστό που αντιστοιχεί στο 5% των δασών του Πλανήτη. Όσον αφορά την Κύπρο, 42% της συνολικής έκτασής της είναι καλυμμένο με δάση και άλιπη θαμνώδη και φρυγανώδη βλάστηση. Το δάσος πέρα από τα υλικά αγαθά και τις θέσεις εργασίας που προσφέρει στον άνθρωπο, μέσα από τις υπηρεσίες του, συμβάλλει στη δημιουργία συνθηκών που σχετίζονται όχι μόνο με την ύπαρξη, αλλά και την καλή ποιότητα ζωής στον Πλανήτη καθώς:

- ✓ Παρέχει τη δυνατότητα στον άνθρωπο να αναπτύξει οικονομική και κοινωνική δραστηριότητα, ακόμη και σε ευαίσθητες περιοχές, προστατεύοντάς τις από κατολισθήσεις, πλημμύρες, πτώσεις βράχων και χιονοστιβάδων
- ✓ Προστατεύει το έδαφος από τη διάβρωση και συμβάλλει στον εμπλουτισμό των υπόγειων υδάτων, βελτιώνοντας, παράλληλα, τη γονιμότητα και την παραγωγικότητα των εδαφών
- ✓ Μέσα από τη διαδικασία της φωτοσύνθεσης, παράγει και απελευθερώνει οξυγόνο, δεσμεύοντας, ταυτόχρονα, το διοξείδιο του άνθρακα, που, σήμερα, αποτελεί το σημαντικότερο παράγοντα που οδηγεί στην υπερθέρμανση του Πλανήτη
- ✓ Απορροφά και εξουδετερώνει διάφορες χημικές ουσίες και στερεά σωματίδια από την ατμόσφαιρα και το έδαφος, δημιουργώντας έτσι ένα πιο υγιεινό περιβάλλον
- ✓ Συμβάλλει στην προστασία και στην ενίσχυση της βιολογικής ποικιλότητας και διασφαλίζει ευνοϊκές συνθήκες για τη διαβίωση και προστασία πολλών σπάνιων φυτών και ζώων.

Αντίποδα στα όποια καταστροφικά σενάρια, αποτελεί το δάσος. Για αυτόν το λόγο η ανεκτίμητη αξία και η προσφορά του από τη μια και η συνεχής συρρίκνωση και οι απειλές

από την άλλη, επιβάλλουν την ευθύνη του ανθρώπου για την προστασία και επέκτασή του. Πρέπει όλοι να κατανοήσουμε ότι και το τελευταίο δέντρο είναι χρήσιμο. Για να συνεχιστεί η ζωή στο ευαίσθητο Νησί μας και στον Πλανήτη γενικότερα, πρέπει όλοι να αναλογιστούμε τις ευθύνες μας έναντι στον τόπο μας και στις επόμενες γενιές. Η διατήρηση, η επέκταση και η προστασία των δασών μας δεν μπορεί να βασιστεί μόνο στη σωστή διαχείριση και στα μέτρα που παίρνει το Κράτος. Όλοι μαζί και ο καθένας χωριστά μπορούμε και πρέπει να γίνουμε φίλοι και Προστάτες του δάσους.

Συστήματα αναδασμού σε διάφορες Χώρες

Χρυσόστομος Χρυσοστόμου
Λειτουργός Αναδασμού
στο Τμήμα Αναδασμού

Η λέξη “αναδασμός” είναι ομόρριζη του αρχαίου ελληνικού “δατέομαι” που σημαίνει τεμαχίζω, διαμοιράζω, διαιρώ. Η ετυμολογία της λέξης “αναδασμός” σε διάφορες Χώρες, καταδεικνύει τη φιλοσοφία του αναδασμού εκεί, όπως ενοποίηση γης, επανομαδοποίηση. Ο αναδασμός σε όποια Χώρα και αν εφαρμόζεται, βασίζεται σε θεσμοθετημένη Νομοθεσία, στον καθορισμό νέων ορίων ιδιοκτησίας, αλλήλ και στην αρχή της διατήρησης της οικονομικής κατάστασης του ιδιοκτήτη, πριν και μετά τον αναδασμό.

Γενικά, τα Σχέδια αναδασμού χαρακτηρίζονται ως “απλή” και “πολυεπίπεδα”. Τα **απλή** περιλαμβάνουν, κυρίως, την ανταλλαγή ή/και το ξαναμοίρασμα των τεμαχίων γης, ενώ τα **πολυεπίπεδα** (complex) Σχέδια προωθούν και μέτρα πέραν του αγροτικού χαρακτήρα. Ο αναδασμός χρησιμοποιείται και όταν υπάρχει επηρεασμός γης, σε μεγάλη κλίμακα, λόγω κατασκευής μεγάλων έργων κοινής ωφελείας, έτσι ώστε η συνεισφορά κάθε εμπλεκομένης ιδιοκτησίας, να είναι αναλογική.

Σε κάθε Χώρα, υπάρχει κάποιο **χαρακτηριστικό θέμα**, όπως η εξασφάλιση γης για προαγωγή δασικών εκτάσεων (Σουηδία), η βελτίωση ορυζώνων (Ν. Κορέα), η εξάλειψη εκτεταμένης ακτημοσύνης μέσω της διάθεσης κρατικής ή μη γης (Αφρική), η αναδιανομή εγκαταληλημένης/παραμελημένης γης σε ακτήμονες (Λ. Αμερική), η αποκατάσταση ιδιοκτησίας (Ρουμανία, έδαφος πρώην Αν. Γερμανία) κ.ά. Η **συμμετοχή ιδιοκτητών** των προς ή υπό αναδασμό τεμαχίων, ποικίλει, επίσης, αναλόγως του τρόπου συμμετοχής στις αποφάσεις και του βαθμού εμπλοκής. Υπάρχουν Χώρες (π.χ. Γερμανία, Ολλανδία, Σουηδία), όπου η συμμετοχή των ιδιοκτητών είναι υποχρεωτική (υποχρεωτικός αναδασμός) και Χώρες όπου βασίζονται στην εθελοντική συμμετοχή (π.χ. Δανία), δηλαδή, αγρότες εθελοντικά ανταλλάζουν αμοιβαία γη, με το Κράτος στο ρόλο μεσάζοντα. Φυσικά, όλες οι ενέργειες αναδασμού γίνονται με υπευθυνότητα και έχοντας υπόψη το καλώς νοούμενο γενικό δημόσιο συμφέρον.

Ο **σχεδιασμός και η υλοποίηση** του αναδασμού γίνεται είτε από Χωρομέτρη (π.χ. Αυστρία) ή από Επιτροπή διορισμένη από αρμόδιο Φορέα, στην οποία συμμετέχει και εκπρόσωπος των ιδιοκτητών (π.χ. Ελβετία). Σε κάθε περίπτωση, παρέχεται βοήθεια από εμπειρογνώμονες, όταν χρειαστεί. Υπάρχουν περιπτώσεις όπου οι ιδιοκτήτες σχηματίζουν Σύνδεσμο, ο οποίος έχει λόγο σε κάθε στάδιο της διαδικασίας του αναδασμού. Επίσης, μπορεί να εισακούονται διάφοροι άληθοι σχετικοί Οργανισμοί και Αρχές. Ο τρόπος υπολογισμού της πλειοψηφίας των ιδιοκτητών, στην απόφαση για αναδασμό, βασίζεται στο πόσοι είναι υπέρ ή κατά σε συνδυασμό με την έκταση και την αξία που κατέχουν (π.χ. Δανία) ή απλώς στη φορολογητέα αξία των τεμαχίων των ιδιοκτητών (π.χ. Πορτογαλία). Η **διάρκεια** του αναδασμού εξαρτάται τόσο από το αντικείμενό του, όσο και τη μεθοδολογία που ακολουθείται. Ενδεικτικά, στη Ν. Κορέα διαρκεί ένα έτος, στη Νορβηγία δύο με τέσσερα έτη, στη Σουηδία πέντε με επτά έτη, στη Φινλανδία οχτώ με 12 έτη και στη Γερμανία/Ολλανδία 10 με 15 έτη. Οι **δαπάνες** για τον αναδασμό καλύπτονται από το Κράτος είτε πλήρως ή κατά ένα μεγάλο ποσοστό όπου τότε παρέχονται διευκολύνσεις στους ιδιοκτήτες για εξόφληση των οφειλών τους. Ο υπολογισμός της **αξίας των τεμαχίων** για σκοπούς δίκαιης αναδιανομής βασίζεται στο φυσικό παραγωγικό τους δυναμικό (π.χ. Σουηδία), σε προηγούμενη ενδεχομένως εκτιμημένη αξία από το Κτηματολόγιο (π.χ. Αυστρία, Γαλλία) ή/και στην τοποθεσία (εγγύτητα σε διάφορες εγκαταστάσεις/οικισμούς).

Αποτελέσματα από την εφαρμογή του Σχεδίου αναδασμού στην Επαρχία Λευκωσίας

Μάκης Οικονομίδης
Ανώτερος Λειτουργός Αναδασμού
στο Τμήμα Αναδασμού

Η αγροτική ανάπτυξη τόσο σε ευρωπαϊκό, όσο και σε οικουμενικό επίπεδο, είναι στενά συνυφασμένη με πρωτοπόρα σχέδια υποδομής, όπως ο αγροτικός αναδασμός. Τα οφέλη που προκύπτουν από την εφαρμογή ενός Σχεδίου αναδασμού, από οικονομικής και κοινωνικής σκοπιάς είναι πολλαπλά και συμβάλλουν ουσιαστικά στη συντήρηση της υπαίθρου, στην περιφερειακή ανάπτυξη και στο επίπεδο ευημερίας των κατοίκων της υπαίθρου.

Στην Επαρχία Λευκωσίας πρωτόλειο έργο υπήρξε η περίπτωση του αρδευόμενου αναδασμού στο Παλαιχώρι, το 1972. Ακολούθησαν άμεσα δέκα Σχέδια αναδασμού σε αρδευόμενες και ξηρικές περιοχές (σύνολο 2214 εκτάρια). Στο παρόν στάδιο εκτελούνται εργασίες στις κοινότητες Ορούντας, Αστρομερίτη και Λυμπιών, ενώ προωθείται ή διερευνάται η εφαρμογή σε ακόμη οχτώ Κοινότητες.

Μία από τις κυριότερες επιδιώξεις του Σχεδίου αναδασμού είναι η συγκέντρωση της πολυτεμαχισμένης και διασκορπισμένης ιδιοκτησίας. Τα αποτελέσματα από την εφαρμογή του αναδασμού σε 11 περιοχές της Επαρχίας Λευκωσίας, αποδεικνύουν ότι ο **πολυτεμαχισμός μειώθηκε** κατά 48% και η έκταση, η οποία κατέχεται σε αδιαίρετη μορφή, μειώθηκε κατά 88%, με τη μέση έκταση κάθε τεμαχίου να αυξάνεται κατά 180%. Στις περιοχές όπου διενεργήθηκε Σχέδιο αναδασμού, **εκδόθηκαν νέοι τίτλοι ιδιοκτησίας** για όλα ανεξαιρέτως τα τεμάχια, παρέχοντας έτσι τη δυνατότητα αξιοποίησης της ιδιοκτησίας είτε για λόγους γεωργικής ανάπτυξης ή για λόγους υποθήκευσης για εξασφάλιση δανείων, δωρεάν μεταβίβασης και πώλησης. Επίσης, **κατασκευάστηκε σύγχρονο αγροτικό οδικό δίκτυο** 162 περίπου χιλιομέτρων, αυξάνοντας περίπου κατά 300% τα τεμάχια με πρόσβαση σε εγγεγραμμένο δρόμο. Ως εκ τούτου, στις περιοχές όπου διενεργήθηκε αναδασμός, προσφέρθηκε η δυνατότητα **αξιοποίησης της ανεκμετάλλευτης γης, μειώθηκε δραστικά ο χρόνος μετάβασης στο αγροτεμάχιο και διευκολύνθηκε η μεταφορά της συγκομιδής**, επιτυγχάνοντας έτσι τη μείωση του κόστους παραγωγής. Επιπρόσθετα, ο ορθογωνισμός των τεμαχίων, ως αποτέλεσμα της εφαρμογής αναδασμού, πέραν του ότι **διευκολύνει την εποπτεία των καλλιέργειών** και οδηγεί στην αύξηση της παραγωγικότητας, συντείνει σημαντικά στην **εξοικονόμηση κεφαλαίου για την εγκατάσταση αρδευτικών δικτύων** από το Τμήμα Αναπτυξιακών Υδάτων (σε 9060 δεκάρια αρδευόμενης γης εξοικονομήθηκαν €3,5 εκ.). Πρόνοια πνοής είναι και το σχέδιο για **εξωραϊσμό του τοπίου και προστασία του περιβάλλοντος**. Πιο συγκεκριμένα, εντοπίζονται, μετά από ενδελεχή μελέτη, τα πολιτιστικά και φυσικά μορφώματα κάθε περιοχής και προωθείται, χωρίς να προσκρούει σε χρονοβόρες Νομοθεσίες, η προστασία, η διαφύλαξη και η ανάδειξή τους, επεκτείνεται και εμπλουτίζεται η χλωρίδα και, γενικά, βελτιώνεται η αισθητική αξία της υπαίθρου (περιοχή Παλαιχωρίου: Δημιουργία αθισήλιου, περιοχή Αγίου Ιωάννη Μαθούντας: Δημιουργία δασικού πάρκου έκτασης 7 περίπου εκταρίων, περιοχές Βυζακιάς, Αγίου Γεωργίου Καυκάλλου, Ορούντας και Κατωκοπιάς: Κατασκευάστηκαν αθισήλια με προσκυντήριο, πηλακόστρωτα, στέγαστρα, βρύσες, ξύλινα καθίσματα, ψισταριές, παιδικά παιχνίδια και έγινε, παράλληλα, δεντροφύτευση, περιοχή Λυμπιών: Το Τμήμα Αναδασμού εντόπισε και προχώρησε, σε συνεργασία με το Τμήμα Αρχαιοτήτων, στην αποκατάσταση, συντήρηση κι εξωραϊσμό ρωμαϊκού παλαιοχριστιανικού λαξευτού τάφου σε αρχαιολογικό χώρο με κατάλοιπα Μεσαιωνικού οικισμού).

Οδικό δίκτυο περιοχής αναδασμού Κατωκοπιάς

Θέματα ΚΟΑΠ

Απολογισμός της προσφοράς του Μελισσοκομικού Προγράμματος

Χρίστος Χριστοδούλου
Λειτουργός Αγροτικών Πληρωμών
στον Κυπριακό Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών

Με την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση, ο Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών έχει επιδοτήσει από το 2005, που άρχισε να εφαρμόζεται το Μελισσοκομικό Πρόγραμμα, μέχρι σήμερα ποσό, πέραν, του ενός εκατομμυρίου ευρώ, προκειμένου η Κυπριακή Μελισσοκομία να διατηρηθεί και να καταστεί ανταγωνιστική στο οικονομικό περιβάλλον της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Το Μελισσοκομικό Πρόγραμμα υποβάλλεται από τα Κράτη Μέλη ανά τριετία, εγκρίνεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή και στοχεύει στην αναδιάρθρωση, στον περαιτέρω εκσυγχρονισμό και στη βελτίωση της παραγωγικότητας του τομέα της Μελισσοκομίας, σε συνδυασμό με την αναβάθμιση της ποιότητας και τη συμπίεση του κόστους παραγωγής. Τα Μέτρα/Δράσεις που περιλαμβάνει το Μελισσοκομικό Πρόγραμμα, το οποίο είναι τριετές, περιγράφονται στον Πίνακα που ακολουθεί. Πιο συγκεκριμένα, το Πρόγραμμα συγχρηματοδοτείται σε ποσοστό 50% από το Ευρωπαϊκό Γεωργικό Ταμείο Εγγυήσεων και 50% από Εθνικούς Πόρους και από αυτό έχει επωφεληθεί το σύνολο των 536 μελισσοκόμων.

ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ ΜΕΛΙΣΣΟΚΟΜΙΚΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΑΝΑ ΔΡΑΣΗ (2005-2012)	
Μαθήματα μελισσοκομίας και εξοπλισμός και αναλώσιμα που αφορούν την εκπαίδευση μελισσοκόμων	€138.785
Διαχείριση/Αξιολόγηση και Τεχνική Βοήθεια για επίλυση προβλημάτων μελισσοκομίας	€2.537
Ίδρυση και λειτουργία Κέντρου Μελισσοκομίας	€161.468
Καταπολέμηση της βαρρόας με χορήγηση εγγεγραμμένων φαρμάκων και επιδότηση προσαρμοσμένων κυψελών (συρταρωτών βάσεων)	€432.540
Στήριξη εργαστηρίων ανάλυσης των φυσικοχημικών χαρακτηριστικών του μελιού	€12.755
Κόστος αντικατάστασης παλαιών ή φθαρμένων κυψελών	€332.388
Συνεργασία με ειδικευμένους Οργανισμούς στην υλοποίηση προγραμμάτων εφαρμοσμένης έρευνας στον τομέα της μελισσοκομίας	€4.187
ΣΥΝΟΛΙΚΕΣ ΕΠΙΔΟΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΕΡΙΟΔΟ 2005-2012	€1.084.660

Η αναβάθμιση και η περαιτέρω ανάπτυξη της μελισσοκομίας, αλλιά και η βελτίωση των συνθηκών παραγωγής και εμπορίας των μελισσοκομικών προϊόντων είναι ο βασικός σκοπός του Μελισσοκομικού Προγράμματος και ο ΚΟΑΠ καταβάλλει κάθε προσπάθεια για την επίτευξη αυτού του στόχου με την απορρόφηση κάθε χρόνο του συνόλου του διαθέσιμου ποσού που εγκρίνεται από την Ε.Ε.

Το Σχέδιο προώθησης της κατανάλωσης φρούτων στα Σχολεία και η βαρύτητα που δίνει η Ευρωπαϊκή Ένωση στην εφαρμογή του τα επόμενα χρόνια

Δημήτρης Μέσσιος
Λειτουργός Αγροτικών Πληρωμών
στον Κυπριακό Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών

Στα πλαίσια της εφαρμογής της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) την περίοδο 2014-2020 και, συγκεκριμένα, στα πλαίσια της θέσπισης της Κοινής Οργάνωσης των Αγορών γεωργικών προϊόντων, το Σχέδιο-Καθεστώς προώθησης της κατανάλωσης φρούτων στα Σχολεία εντάσσεται στα Καθεστώτα για τη βελτίωση της πρόσβασης στα τρόφιμα και στοχεύει, κυρίως, στην αύξηση του μεριδίου των οπωροκηπευτικών στο διαιτολόγιο των παιδιών προς μείωση της παιδικής παχυσαρκίας, αλλιά και στη βελτίωση και σταθεροποίηση της αγοράς των οπωροκηπευτικών προϊόντων και, κατά συνέπεια, στην αύξηση των εισοδημάτων του γεωργικού τομέα.

Λαμβανομένης υπόψης της ανάγκης προώθησης των υγιεινών διατροφικών συνθηκών στα παιδιά, η Ευρωπαϊκή Ένωση δίνει μεγάλη βαρύτητα στην εφαρμογή του Σχεδίου και καταβάλλει χρόνο με το χρόνο προσπάθεια για αναβάθμισή του. Ενδεικτικό της προσπάθειας αυτής, είναι η πρόθεση της Ένωσης για αύξηση της συνοδικής ενωσιακής ενίσχυσης για τα Κράτη Μέλη που συμμετέχουν στο Σχέδιο, από €90 εκ. σε €150 εκ. ανά σχολικό έτος (αύξηση 66,67%) για την προγραμματική περίοδο 2014-2020, καθώς και αύξηση του ποσοστού επιδότησης για τα έξοδα προμήθειας και άλλη συναφή έξοδα από 50% σε 75% και από 75% σε 90% στις λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες και στις εξόχως απόκεντρες περιοχές αντίστοιχα. Αξίζει να σημειωθεί ότι, πέραν των εξόδων προμήθειας και άλλων συναφών εξόδων, η Ένωση χρηματοδοτεί επίσης και Μέτρα ενημέρωσης, παρακολούθησης, αξιολόγησης και δικτύωσης που αφορούν το Σχέδιο, συμπεριλαμβανομένων και αυτών που σχετίζονται με την ευαισθητοποίηση του κοινού. Στόχος είναι ομοίως και μεγαλύτερος αριθμός μαθητών να επωφεληθεί από το Σχέδιο, προς συνεχή προώθηση των υγιεινών διατροφικών συνθηκών στις παιδικές ηλικίες και, παράλληλα, η επίτευξη των στόχων της ΚΑΠ σε ό,τι αφορά την Κοινή Οργάνωση των Αγορών γεωργικών προϊόντων.

Ο ρόλος και οι εργασίες των Επαρχιακών Γραφείων του ΚΟΑΠ στην εφαρμογή της αγροτικής πολιτικής και στην εξυπηρέτηση του αγρότη

Σάββας Γεωργιάδης
Λειτουργός Αγροτικών Πληρωμών
στον Κυπριακό Οργανισμό Αγροτικών Πληρωμών

Ο Κυπριακός Οργανισμός Αγροτικών Πληρωμών (ΚΟΑΠ) εκτός από τα κεντρικά γραφεία που βρίσκονται στην Λευκωσία, λειτουργεί Επαρχιακά Γραφεία σε όλες τις Πόλεις (Πάφο, Λευκωσία, Λεμεσό, Λάρνακα, και Αμμόχωστο). Τα Επαρχιακά Γραφεία του ΚΟΑΠ δεσμεύονται να παρέχουν υψηλής ποιότητας εξυπηρέτηση στους αγρότες με τέτοιο τρόπο που να διασφαλίζεται η άμεση εξυπηρέτηση με ευγένεια και επαγγελματικότητα.

Είναι υπεύθυνα για την ενημέρωση και εξυπηρέτηση των Κύπριων αγροτών με τη διανομή πληροφοριακού υλικού και την παροχή οδηγιών σχετικά με τα Μέτρα που ενδιαφέρονται να συμμετάσχουν. Είναι αυτά που έχουν την καθημερινή και άμεση επαφή με τον αγρότη για να λύσουν όσο το δυνατό πιο αποτελεσματικά απορίες και διευκρινίσεις. Επιπρόσθετα, οργανώνουν περιφερειακές παρουσιάσεις σε αγροτικά κέντρα για ενημέρωση σχετικά με τις δραστηριότητες και τα διάφορα Μέτρα που εφαρμόζει ο Οργανισμός. Το προσωπικό προσφέρει καθοδήγηση, εξυπηρέτηση και πληροφορίες στους αγρότες, έτσι ώστε να συμπληρώνουν/υποβάλλουν τις αιτήσεις τους ορθά, ενώ, παράλληλα, ανταποκρίνεται σε οποιεσδήποτε ερωτήσεις ή δυσκολίες μπορεί να προκύψουν.

Τα Επαρχιακά Γραφεία ασχολούνται τόσο με τα μέτρα των Άμεσων Πληρωμών, δηλαδή, το Σχέδιο Εκταρικών Επιδότησεων, το Καθεστώς Μεταποίησης Εσπεριδοειδών, τις Κεφαλικές Επιδότησεις Βοοειδών και Αιγοπροβάτων, όσο και με τα Μέτρα Αγροτικής Ανάπτυξης του Άξονα 2, δηλαδή, το Μέτρο 2.1-Παροχή Εξισωτικών Πληρωμών σε Μειονεκτικές Περιοχές, το Μέτρο 2.2-Φύση 2000 και το Μέτρο 2.3-Αγροπεριβαλλοντικές Υποχρεώσεις. Αναλαμβάνουν την παραλαβή (εκτός από τις αιτήσεις αιγοπροβάτων όπου η παραλαβή γίνεται από το Τμήμα Γεωργίας) και την καταχώρηση των αιτήσεων στο λογισμικό σύστημα του Οργανισμού, τον οπτικό έλεγχο των αιτήσεων, τη διαδικασία αποδοχής και έγκρισης των αιτήσεων για πληρωμή.

Σεμινάριο για τις βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού γεωργικών προϊόντων και τροφίμων

Μαρία Νεοκλέους-Μαλιώτη
Λειτουργός Γεωργίας Α'
στο Τμήμα Γεωργίας

Στις 17 Οκτωβρίου 2012, πραγματοποιήθηκε, με επιτυχία, στη Λευκωσία, στα πλαίσια της 2^{ης} συνάντησης των Εθνικών Αγροτικών Δικτύων των Κρατών Μελών της Μεσογείου, μονοήμερο Σεμινάριο με θέμα "Βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού γεωργικών προϊόντων και τροφίμων". Το Σεμινάριο, παρακολούθησαν εκπρόσωποι Φορέων του δημόσιου και ιδιωτικού τομέα, καθώς και εκπρόσωποι Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων που έχουν άμεση σχέση με την αγροτική ανάπτυξη.

Στον τομέα των τροφίμων, οι βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού γεωργικών προϊόντων και τροφίμων και τα τοπικά συστήματα έχουν μεγάλη αξία και έχουν περιληφθεί στην Πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για την Αγροτική Ανάπτυξη για την επόμενη προγραμματική περίοδο 2014-2020, η οποία βρίσκεται υπό συζήτηση με το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο.

Τα πλεονεκτήματα της πώλησης τοπικών προϊόντων είναι πολλαπλά και σχετίζονται με περιβαλλοντικές, κοινωνικές, αθλητά και οικονομικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει σήμερα

η κοινωνία μας. Οι καταναλωτές αναζητούν ποιοτικά και παραδοσιακά προϊόντα, τα οποία προέρχονται, απευθείας, από τη φάρμα, η οποία βρίσκεται κοντά στον τόπο όπου ζουν, αντί για προϊόντα τα οποία μπορούν να αηλιάξουν πολλή χέρια πριν να φθάσουν στον καταναλωτή, αυξάνοντας, αρκετές φορές, την τελική τιμή πώλησης. Επιπλέον, οι καταναλωτές αρχίζουν να αναζητούν μια άμεση επικοινωνία με τους παραγωγούς. Αυτή η απευθείας επικοινωνία είναι πολύ σημαντική επειδή επιτρέπει το σταδιακό κτίσιμο της εμπιστοσύνης του καταναλωτή προς τον παραγωγό, ενώ, επιπρόσθετα, ξεκινά ένας κοινωνικός διάλογος ανάμεσα στους πολίτες για την ποιότητα και την ασφάλεια των προϊόντων.

Παράλληλα, οι βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού, ως ένας εναλλακτικός τρόπος διάθεσης των προϊόντων, όχι μόνο επιτρέπουν στους παραγωγούς να κατανοήσουν καλύτερα τις ανάγκες

των καταναλωτών, αθλητά και να τις υιοθετήσουν ανάλογα. Οι βραχείες αλυσίδες εφοδιασμού είναι, επίσης, ένας τρόπος αύξησης του εισοδήματος των παραγωγών μέσω της προστιθέμενης αξίας, η οποία επιτυγχάνεται με τη μείωση των μεσαζόντων.

Όλα αυτά τα θέματα συζητήθηκαν κατά τη διάρκεια του Σεμιναρίου και εξήχθησαν πολύ χρήσιμα συμπεράσματα, αφού οι εκπρόσωποι των Κρατών Μελών παρουσίασαν εμπειρίες και παραδείγματα από τη Χώρα τους, με τους εκπροσώπους της Ιταλίας και της Γαλλίας να κάνουν εκτενή αναφορά.

Νέα Δασική Νομοθεσία: Πρόνοιες που επηρεάζουν το κοινό

Αντώνης Χωραττάς
Συντηρητής Δασών Α΄
στο Τμήμα Δασών

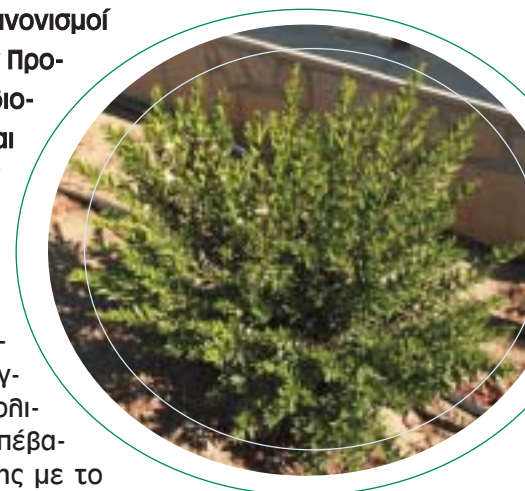
Η πρώτη Δασική Νομοθεσία εφαρμόστηκε, στην Κύπρο, το 1878 από την τότε Βρετανική Αποικιοκρατική Κυβέρνηση και αποσκοπούσε στην προστασία των δασών, κυρίως, από τη βόσκηση και την παράνομη υλοτομία δέντρων. Από τότε, η Δασική Νομοθεσία έχει τροποποιηθεί, κατά καιρούς, με απώτερο σκοπό την αποτελεσματικότερη προστασία, διατήρηση και αειφόρο διαχείριση των κυπριακών δασών. Η τελευταία ριζική αναθεώρηση της Δασικής Νομοθεσίας ολοκληρώθηκε πρόσφατα. Πιο συγκεκριμένα, ο περί Δασών Νόμος του 2012 ψηφίστηκε από τη Βουλή των Αντιπροσώπων στις 15 Μαρτίου 2012, ενώ στις 22 Μαρτίου ψηφίστηκαν οι νέοι περί Δασών Κανονισμοί (Οι περί Δασών (Διάθεση Κρατικής Δασικής Γης) Κανονισμοί του 2012, οι περί Δασών (Άδειες, Χρήση Δασικών Δρόμων και Εξαγωγή Δασικών Προϊόντων) Κανονισμοί του 2012, και οι περί Δασών (Αναγνώριση Οργανώσεων Ιδιοκτητών Ιδιωτικών Δασών) Κανονισμοί του 2012. Ο περί Δασών Νόμος του 2012 και οι νέοι περί Δασών Κανονισμοί αντικαθιστούν τους περί Δασών Νόμους του 1967 μέχρι Αρ. 2 του 2010, τους περί Δασών Κανονισμούς του 1967 μέχρι 2005 και τους περί Δασών (Διάθεση Κρατικής Δασικής Γης) Κανονισμούς του 2006.

Η νέα Νομοθεσία εκσυγχρονίζει την υφιστάμενη και ανταποκρίνεται καλύτερα στις σύγχρονες αντιλήψεις και προσεγγίσεις για τη διατήρηση και αειφόρο διαχείριση των δασικών πόρων, αλλιά και στις νέες προσδοκίες και ανάγκες της σύγχρονης κυπριακής κοινωνίας. Βασίζεται, επίσης, στην αρχή της ευρείας και καθολικής προσέγγισης προς επίτευξη των στόχων αυτών. Οι κυριότεροι λόγοι που επέβαλαν τον εκσυγχρονισμό της Δασικής Νομοθεσίας είναι η ανάγκη εναρμόνισης με το Ευρωπαϊκό Κεκτημένο, οι αλληλαγές στις κοινωνικοοικονομικές συνθήκες που κατέστησαν ορισμένες πρόνοιες της υφιστάμενης Νομοθεσίας αναχρονιστικές, οι εισηγήσεις του κοινού, αλλιά και των Κοινοβουλευτικών Επιτροπών Περιβάλλοντος και Γεωργίας, η ανάγκη για επίλυση προβλημάτων, η αποσαφήνιση αρμοδιοτήτων κ.ά. Ο εκσυγχρονισμός της Δασικής Νομοθεσίας χρηματοδοτήθηκε από τον Οργανισμό Τροφίμων και Γεωργίας μέσω του Σχεδίου Τεχνικής Συνεργασίας. Κατά τη διαμόρφωση της νέας Δασικής Νομοθεσίας διεξήχθη δημόσια διαβούλευση στην οποία συμμετείχαν όλα τα εμπλεκόμενα Υπουργεία, Τμήματα και Υπηρεσίες, καθώς και οι εκπρόσωποι των κοινωνικών, οικονομικών και περιβαλλοντικών ομάδων του πληθυσμού και της κοινωνίας.

Στη νέα Δασική Νομοθεσία εισάγονται για πρώτη φορά πρόνοιες όπως:

Α. Ο περί Δασών Νόμος του 2012

- ✓ Εγκαθιδρύεται Δασικό Συμβουλευτικό Σώμα για να συμβουλεύει το Υπουργικό Συμβούλιο, τον Υπουργό, την Επιτροπή Επέκτασης των Δασών και το Διευθυντή σε δασικά θέματα
- ✓ Γίνεται υποχρεωτική η ετοιμασία, η υιοθέτηση, η εφαρμογή και η αναθεώρηση της Εθνικής Δασικής Πολιτικής και του Εθνικού Δασικού Προγράμματος
- ✓ Θεσμοθετείται η ήδη λειτουργούσα Επιτροπή Επέκτασης των Δασών, η οποία εξετάζει και υποβάλλει προτάσεις για κήρυξη χαλίτικης, κυρίως, γης σε κρατικό δάσος
- ✓ Εκσυγχρονίζονται οι κατηγορίες δασικών προστατευτικών περιοχών (Φυσικό Απόθεμα, Εθνικό Δασικό Πάρκο, Προστατευτικό Δάσος, Δασικό Πάρκο), ώστε να συνάδουν με τη διεθνή ονοματολογία (κυρίως της Διεθνούς Οργάνωσης Προστασίας της Φύσης IUCN-International Union for Conservation of Nature)
- ✓ Γίνεται υποχρεωτική η ετοιμασία και η εφαρμογή δασικών διαχειριστικών Σχεδίων για όλα τα Κρατικά Δάση
- ✓ Θεσμοθετείται η διαδικασία της δημόσιας διαβούλευσης κατά τη λήψη αποφάσεων σχετικά με την ετοιμασία της Δασικής Πολιτικής, του Εθνικού Δασικού Προγράμματος, την κήρυξη κρατικών δασών κ.ά.
- ✓ Αλλάζει η απόσταση ισχύος του Δασικού Νόμου και ευθύνης του Τμήματος Δασών για την κατάσβεση δασικών πυρκαγιών από ένα χιλιόμετρο σε δύο χιλιόμετρα από την οροθετική γραμμή του κρατικού δάσους
- ✓ Ρυθμίζεται η συλλογή μανιταριών από τα δάση
- ✓ Εισάγεται το δικαίωμα ιεραρχικής προσφυγής του πολίτη όταν αυτός δεν ικανοποιείται από απόφαση του Διευθυντή για παραχώρηση άδειας σχετικά με τα δάση

- ✓ Παραχωρούνται εξουσίες έρευνας και ανάκρισης στους δασικούς Λειτουργούς
- ✓ Δίνεται το δικαίωμα στο Διευθυντή, με έγκριση του Υπουργού, να εκδίδει Κανονισμούς που θα διέπουν τη λειτουργία, την προστασία και την ασφάλεια σε πάρκα, χώρους αναψυχής κ.ά.

Β. Οι περί Δασών (Διάθεση Κρατικής Δασικής Γης) Κανονισμοί του 2012

- ✓ Κωδικοποιείται η διάθεση (εκμίσθωση, διάθεση) δασικής γης και καθορίζονται οι περιπτώσεις όπου η άδεια χρήσης παραχωρείται από το Υπουργικό Συμβούλιο ή από το Διευθυντή
- ✓ Ρυθμίζεται η διάθεση (εκμίσθωση και άδεια χρήσης) κρατικής δασικής γης σε κυβερνητικά Τμήματα
- ✓ Συστήνεται Συμβουλευτική Επιτροπή για την εξέταση αιτήσεων που αφορούν τη διάθεση κρατικής γης για γεωργικούς ή κτηνοτροφικούς σκοπούς
- ✓ Εισάγονται μικρές βελτιώσεις στα κριτήρια ανταλλαγής δασικής γης με ιδιωτική γη
- ✓ Διευκρινίζεται ο τρόπος υπολογισμού του μισθώματος για εκμίσθωση ή άλλη διάθεση κρατικής δασικής γης

Γ. Οι περί Δασών (Άδειες, Χρήση Δασικών Οδών και Εξαγωγή Δασικών Προϊόντων) Κανονισμοί του 2012

- ✓ Επαναδιατυπώνεται η διαδικασία έκδοσης άδειας υλοτομίας, συλλογής και μεταφοράς δασικών προϊόντων, καθώς και η διαδικασία έκδοσης αδειών εγκατάστασης και λειτουργίας προιονιστηρίων, καμινιών κ.ά.
- ✓ Εισάγονται πρόνοιες για ρύθμιση της χρήσης δασικών δρόμων και διεξαγωγής αγώνων ταχύτητας στα δάση
- ✓ Εισάγονται πρόνοιες για πιστοποίηση δασικών προϊόντων προς εξαγωγή

Δ. Οι περί Δασών (Αναγνώριση Οργανώσεων Ιδιοκτητών Ιδιωτικών Δασών) Κανονισμοί του 2012

- ✓ Οι Κανονισμοί αυτοί θεσπίζονται για πρώτη φορά. Με αυτούς τους Κανονισμούς παρέχεται η δυνατότητα σε ομάδα ή ένωση ιδιοκτητών ιδιωτικών δασών να υποβάλουν αίτηση στο Διευθυντή για να αναγνωρίζονται ως οργάνωση ιδιοκτητών ιδιωτικών δασών με απώτερο σκοπό να διεκδικούν ευρωπαϊκά κονδύλια ή άλλες ενισχύσεις, ή συμμετοχή σε προγράμματα κ.ά.

Ο πιο πάνω Νόμος και Κανονισμοί προνοούν τα ακόλουθα που επηρεάζουν το κοινό:

Α. Άναμμα Φωτιάς

Με βάση το Άρθρο 32, οποιοδήποτε πρόσωπο ανάβει φωτιά μέσα σε κρατικό δάσος ή σε απόσταση δύο χιλιομέτρων από τις παρυφές του, εγκαταλείπει άσβεστη φωτιά που έχει ανάψει το ίδιο σε κρατικό δάσος ή σε απόσταση δύο χιλιομέτρων από τις παρυφές του, απορρίπτει σε κρατικό δάσος ή σε απόσταση δύο χιλιομέτρων από τις παρυφές του αναμμένο σπύρτο, τσιγάρο ή άλλο αντικείμενο που δυνατόν να προκαλέσει πυρκαγιά, ή προκαλεί πυρκαγιά σε κρατικό δάσος ή σε απόσταση δύο χιλιομέτρων από τις παρυφές του συνεπεία αλόγιστης ή αμελήους ενέργειας ή παράλειψής του να λάβει όλες τις αναγκαίες προφυλάξεις, είναι ένοχο αδικήματος και, σε περίπτωση καταδίκης του, υπόκειται σε ποινή φυλάκισης που δεν υπερβαίνει τα πέντε έτη ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τα €25.000 ή και στις δύο αυτές ποινές. Το άναμμα φωτιάς μέσα σε κρατικό δάσος ή σε απόσταση δύο χιλιομέτρων από τις παρυφές του, δεν συνιστά αδίκημα εάν γίνεται με τη γραπτή συγκατάθεση εξουσιοδοτημένου από το Διευθυντή δασικού Λειτουργού, από εκδρομέα και αποκλειστικά για την παρασκευή φαγητού εντός των ψησταριών στους οργανωμένους εκδρομικούς χώρους, από κάτοχο οικίας, η οποία βρίσκεται μέσα σε κρατικό δάσος ή σε απόσταση δύο χιλιομέτρων από τις παρυφές του, και αποκλειστικά για την παρασκευή φαγητού μέσα σε ειδικά διαρρυθμισμένο για το σκοπό αυτό εξωτερικό χώρο που επιθεωρήθηκε και εγκρίθηκε από το Διευθυντή.

Β. Υλοτομία, συλλογή και μεταφορά δασικών προϊόντων από τα Κρατικά Δάση

Με βάση το Άρθρο 33 (1), οποιοδήποτε πρόσωπο, χωρίς την άδεια του Διευθυντή εκριζώνει, υλοτομεί, αποκόπτει, χαράσσει ή καταστρέφει δέντρο, θάμνο, συλλέγει, εκριζώνει, κόβει οποιοδήποτε είδος της χλωρίδας ή καταστρέφει ή υποβαθμίζει το βιότοπό του, εξάγει ή συλλέγει ή απομακρύνει οποιοδήποτε δασικό προϊόν, μεταφέρει Χριστουγεννιάτικα δέντρα ή οποιαδήποτε στρογγύλη ξυλεία που λήφθηκε από κρατικό δάσος, είναι ένοχο αδικήματος και, σε περίπτωση καταδίκης του, υπόκειται σε ποινή φυλάκισης που δεν υπερβαίνει το ένα έτος ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τα €5.000 ή και στις δύο αυτές ποινές. Η συλλογή μανιταριών εκτός από τις περιοχές που κηρύσσονται ως φυσικό απόθεμα (η συλλογή τους απαγορεύεται πλήρως) επιτρέπεται νοουμένου ότι, δεν χρησιμοποιείται τσουγκράνα ή άλλο εργαλείο για μετακίνηση ή ανασκάθισμα του φυλλοτόπτη ή/και του χούμου που βρίσκεται στην επιφάνεια του εδάφους, αλλιώς ούτε και καταστρέφονται άλλα είδη της χλωρίδας.

Γ. Υλοτομία και μεταφορά δασικών δέντρων και θάμνων από ιδιωτικές εκτάσεις

Με βάση το Άρθρο 33 (2) η εκρίζωση, η υλοτομία και η αποκοπή της κορυφής των

ΠΙΝΑΚΑΣ 1

<i>Acer obtusifolium</i>	Σφένδαμνος
<i>Alnus orientalis</i>	Σκλήδρο, Σκλέδρος
<i>Arbutus</i> spp.	Αντροκλιά - όλα τα είδη
<i>Casuarina</i> spp.	Καζουαρίνα - όλα τα είδη
<i>Cedrus</i> spp.	Κέδρος - όλα τα είδη
<i>Celtis</i> spp.	Κοκκινιά - όλα τα είδη
<i>Ceratonia siliqua</i>	Χαρούπια
<i>Cupressus</i> spp.	Κυπαρίσσι - όλα τα είδη
<i>Crataegus</i> spp.	Μοσφιλιά - όλα τα είδη
<i>Eucalyptus</i> spp.	Ευκάλυπτος - όλα τα είδη
<i>Lupinus</i> spp.	Λόρατοι - όλα τα είδη
<i>Laurus nobilis</i>	Δάφνη
<i>Morus</i> spp.	Μουριά, Συκαμιά - όλα τα είδη
<i>Myrtus communis</i>	Μυρτιά, Μερσινιά
<i>Pinus</i> spp.	Πεύκη - όλα τα είδη
<i>Pistacia atlantica</i>	Τρέμιθος
<i>Pistacia lentiscus</i>	Σχηλιά
<i>Pistacia terebinthus</i>	Τρεμιθιά
<i>Platanus orientalis</i>	Πλάτανος
<i>Populus nigra</i> var. <i>Thevestina</i>	Καβάτζι
<i>Quercus alnifolia</i>	Λατζιά
<i>Quercus coccifera</i>	Περνιά
<i>Quercus infectaria</i>	Δρυς
<i>Salix alba</i>	Ιτιά
<i>Sorbus aria</i>	Ληγομηλιά
<i>Styrax officinalis</i>	Στερατζιά
<i>Tamarix</i> spp.	Μέρικοι - όλα τα είδη
<i>Ulmus canescens</i>	Φτελιά
<i>Zizyphus lotus</i>	Παλλούρα, Κοκναρκά

ΠΙΝΑΚΑΣ 2

<i>Abies</i> spp.	Έλατο - όλα τα είδη
<i>Albizia</i> spp.	Αλμπίζια - όλα τα είδη
<i>Araucaria</i> spp.	Αρουακάρια - όλα τα είδη
<i>Bauhinia</i> spp.	Μπαχίνια - όλα τα είδη
<i>Brachychiton diversifolius</i>	Στερκουλία
<i>Callistemon</i> spp.	Καλλιστήμων - όλα τα είδη
<i>Castanea sativa</i>	Καστανιά
<i>Cercis siliquastrum</i>	Κερκίδα, Δέντρον του Ιούδα
<i>Deinopis regia</i>	Θλόγα του δάσους
<i>Elaeagnus angustifolia</i>	Ζιζυφιά
<i>Ficus sycamorus</i>	Συκομουριά, Τουμπεζιά
<i>Grevillea robusta</i>	Γκερεβίλλια
<i>Jasarauda mimosifolia</i>	Τζσακάραντα
<i>Liquidambar styraciflua</i>	Υγράμβαρικς, Ξύλο του Αφέντη
<i>Populus</i> spp.	Λεύκη - όλα τα είδη (εκτός της <i>P. nigra</i> , βλέπε Πίνακα 1)
<i>Quercus</i> spp.	Δρυς - όλα τα είδη (εκτός των <i>Q. alnifolia</i> , <i>Q. coccifera</i> και <i>Q. infectaria</i> , βλέπε Πίνακα 1)
<i>Robinia pseudacacia</i>	Ψευδοκακιά, Ρομπίνια
<i>Salix</i> spp.	Ιτιά - όλα τα είδη (για <i>S. alba</i> , βλέπε Πίνακα 1)
<i>Schinus</i> spp.	Αρτυμαθκιά, Μασπισιά - όλα τα είδη
<i>Sequoia sempervirens</i>	Σεκβόια
<i>Sequoiadendron giganteum</i>	Σεκβοιάδενδρο
<i>Sorghara japonica</i>	Σοφόρα
<i>Tirucalla tibu</i>	Μαχαίριον
<i>Ulmus</i> spp.	Φτελιές - όλα τα είδη (για <i>U. canescens</i> , βλέπε Πίνακα 1)

δέντρων ή θάμνων που φύονται σε γη εκτός των Κρατικών Δασών και εμπίπτουν στις πιο κάτω κατηγορίες, επιτρέπεται μόνο ύστερα από έκδοση σχετικής άδειας από το Διευθυντή του Τμήματος Δασών ή από εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπό του: 1) Των ειδών που αναφέρονται στον Πίνακα 1, όταν η έμφληοια διάμετρος του κορμού, σε ύψος 130 εκ. πάνω από το έδαφος, είναι μεγαλύτερη από 15 εκ., 2) των ειδών που αναφέρονται στον Πίνακα 2, όταν η έμφληοια διάμετρος του κορμού, σε ύψος 130 εκ. πάνω από το έδαφος, είναι μεγαλύτερη από 40 εκ., 3) των Χριστουγεννιάτικων δέντρων, 4) της Ελιάς (*Olea europaea*), όταν η έμφληοια διάμετρος του κορμού, σε ύψος 130 εκ. από το έδαφος, είναι μεγαλύτερη από 50 εκ., και 5) της Φοινικιάς (*Phoenix dactylifera* L, *Washingtonia filifera*), όταν η έμφληοια διάμετρος του κορμού, σε ύψος 130 εκ. από το έδαφος, είναι μεγαλύτερη από 40 εκ. Επίσης, σχετική άδεια απαιτείται και για την αποκοπή κλάδου του οποίου η έμφληοια διάμετρος στη βάση είναι μεγαλύτερη από 15 εκ. και φύεται σε ύψος πέραν των δύο μέτρων πάνω από το έδαφος σε δέντρο ή θάμνο που περιλαμβάνεται στους Πίνακες 1 και 2, με έμφληοια διάμετρο κορμού σε ύψος 130 εκ. πάνω από το έδαφος μεγαλύτερη από 50 εκ.

Για την αποκοπή κλάδου ή της κορυφής δέντρου Ελιάς (*Olea europaea*), Χαρουπιάς (*Ceratonia siliqua*), Ευκαλύπτου (*Eucalyptus* spp.-όλα τα είδη), Μουριάς (*Morus* spp.-όλα τα είδη) και Ψευδακακιάς (*Robinia pseudoacacia*), όταν το κλάδεμα ή η αποκοπή της κορυφής γίνεται στα πλαιοφροντίδας ή ανανέωσης του δέντρου, **δεν απαιτείται άδεια**. Άδεια, επίσης, δεν απαιτείται για το κλάδεμα από το Τμήμα Δημοσίων Έργων και τους Δήμους, δέντρων που εμποδίζουν την ορατότητα των οδηγών καλύπτοντας φώτα τροχαίας, οδικές πινακίδες ή διαβάσεις πεζών, καθώς και την ελεύθερη διακίνηση οχημάτων και πεζών.

Πέραν από τα πιο πάνω, η διάνοιξη αυθακίου βάθους μεγαλύτερου των 30 εκ. σε απόσταση μικρότερη από 150 εκ. από την περιφέρεια του κορμού σε δέντρα ή θάμνους που περιλαμβάνονται στους Πίνακες 1 και 2, όταν η έμφληοια διάμετρος του κορμού σε ύψος 130 εκ. είναι μεγαλύτερη από 50 εκ. δεν επιτρέπεται χωρίς την εκ των προτέρων εξασφάλιση άδειας από το Διευθυντή του Τμήματος Δασών ή από εξουσιοδοτημένο αντιπρόσωπό του.

Εκτός από την άδεια για υλοτομία δέντρων εντός και εκτός των Κρατικών Δασών, η Δασική Νομοθεσία προνοεί και την κατοχή **άδειας μεταφοράς** της υλοτομημένης ξυλείας, καθώς και των Χριστουγεννιάτικων δέντρων. Πρόσωπο το οποίο προβαίνει στις πιο πάνω ενέργειες χωρίς τη σχετική άδεια που εκδίδεται από το Διευθυντή, είναι ένοχο αδικήματος και, σε περίπτωση καταδίκης του, υπόκειται σε ποινή φυλάκισης που δεν υπερβαίνει το ένα έτος ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τα €5.000 ή και στις δύο αυτές ποινές.

Δ. Κατοχή και πώληση δασικών προϊόντων

Με βάση τα Άρθρα 34 και 35: α) Οποιοδήποτε πρόσωπο κατέχει δασικό προϊόν που λήφθηκε παράνομα είναι ένοχο αδικήματος και σε περίπτωση καταδίκης του, υπόκειται σε ποινή φυλάκισης που δεν υπερβαίνει το ένα έτος ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τα €5.000 ή και στις δύο αυτές ποινές. β) Οποιοδήποτε πρόσωπο πωλεί δασικό προϊόν που έχει εκριζωθεί, υλοτομηθεί, αποκοπεί, ληφθεί, εξαχθεί, συλλεχθεί ή απομακρυνθεί κατά παράβαση προνοιών της Δασικής Νομοθεσίας είναι ένοχο αδικήματος και, σε περίπτωση καταδίκης του, υπόκειται σε ποινή φυλάκισης που δεν υπερβαίνει τα δύο έτη ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τα €10.000 ή και στις δύο αυτές ποινές. Σε οποιαδήποτε ποινική δίωξη σε σχέση με τις πιο πάνω παραβάσεις των προνοιών της Δασικής Νομοθεσίας, το βάρος απόδειξης ότι οποιοδήποτε δασικό προϊόν δεν λήφθηκε παράνομα, το φέρει το πρόσωπο το οποίο βρέθηκε να έχει στην κατοχή του το εν λόγω δασικό προϊόν.

Ε. Επέμβαση σε Κρατικό Δάσος

Με βάση τα Άρθρα 37 και 38, οποιοδήποτε πρόσωπο, που δεν είναι εξουσιοδοτημένο από το Διευθυντή και το οποίο σε κρατικό δάσος καλλιεργεί, φυτεύει, ανεγείρει οποιαδήποτε οικοδομή ή κατασκευή, ανορύσσει διατρήσεις, τοποθετεί σωλήνες, καταστρέφει ή με οποιοδήποτε τρόπο προκαλεί ζημιά σε οποιοδήποτε δασικό κτίριο, προκαλεί ζημιά ή παρακωλύει την κυκλοφορία σε δασικό δρόμο, απορρίπτει σκύβαλα ή οποιοδήποτε άλλο τοξικό υγρό ή ουσία, είναι ένοχο αδικήματος και, σε περίπτωση καταδίκης του, υπόκειται σε ποινή φυλάκισης που δεν υπερβαίνει το ένα έτος ή σε χρηματική ποινή που δεν υπερβαίνει τα €5.000 ή και στις δύο αυτές ποινές.

Για πληρέστερη ενημέρωση για τις πρόνοιες της νέας Δασικής Νομοθεσίας, το κοινό προτρέπει να μελετήσει το Νόμο και Κανονισμούς που είναι αναρτημένοι στην ιστοσελίδα του Τμήματος Δασών στο www.moa.gov.cy/forest.

Ηλεκτρονικός έλεγχος αλιείας

Γιώργος Τσιάππας

Λειτουργός Αλιείας και Θαλασσιών Ερευνών Α' στο Τμήμα Αλιείας και Θαλασσιών Ερευνών

Ένας από τους στόχους του Κοινοτικού Συστήματος Ελέγχου Αλιείας είναι η παρακολούθηση και ο έλεγχος των αλιευτικών δραστηριοτήτων. Για την επίτευξη του στόχου αυτού, οι αρμόδιες Αρχές των Κρατών Μελών χρησιμοποιούν σύγχρονα ηλεκτρονικά μέσα, τα οποία βοηθούν στην εκτέλεση πιο αποτελεσματικών, αθλιότερο δαπανηρών ελέγχων. Τα σύγχρονα ηλεκτρονικά μέσα βοηθούν στην παρακολούθηση και στον έλεγχο της αλιευτικής ικανότητας, της αλιευτικής προσπάθειας και των αλιευτικών δραστηριοτήτων του στόλου. Επιπρόσθετα, η χρήση ηλεκτρονικών συστημάτων επιτρέπει την άμεση ανταλλαγή πληροφοριών με άλλα Κράτη Μέλη και την Ευρωπαϊκή Ένωση, με αποτέλεσμα την παρακολούθηση των αλιευτικών δραστηριοτήτων ξένων σκαφών στα Κυπριακά ύδατα, ενώ, παράλληλα, παρέχεται η δυνατότητα διασταύρωσης πληροφοριών που προέρχονται από διάφορα ηλεκτρονικά συστήματα, με στόχο τον άμεσο εντοπισμό παραβάσεων. Η αντιπαραβολή των πληροφοριών που λαμβάνονται από τα Ηλεκτρονικά Συστήματα Ελέγχου Αλιείας είναι το κλειδί για την καταπολέμηση της παράνομης αλιείας.

Με την ένταξη της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ), δημιουργήθηκε το **Μητρώο Αλιευτικών Σκαφών**, στο οποίο είναι καταχωρημένα όλα τα Κυπριακά αλιευτικά σκάφη. Οι πληροφορίες των αλιευτικών σκαφών συλλέγονται, ελέγχονται και διαβιβάζονται στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή ανά τακτά χρονικά διαστήματα. Η Επιτροπή, αφού πραγματοποιήσει έλεγχο των πληροφοριών, ενημερώνει το Κοινοτικό Μητρώο Αλιευτικού Στόλου. Το **Σύστημα Παρακολούθησης Σκαφών** (ΣΠΣ) έχει αποδειχθεί αξιόπιστο και αποτελεσματικό για την παρακολούθηση των αλιευτικών δραστηριοτήτων, για αυτό και αποτελεί ένα πολύ σημαντικό εργαλείο για τον έλεγχο της αλιείας. Το ΣΠΣ επιτρέπει την παρακολούθηση των αλιευτικών δραστηριοτήτων των σκαφών και την εντόπιση τυχών παραβάσεων είτε σε απαγορευμένες περιοχές ή σε κλειστές περιόδους. Η εικόνα παρουσιάζει το ΣΠΣ, καθώς και τη ροή των πληροφοριών μέσα από αυτό. Πιο συγκεκριμένα, πρόκειται για ένα δορυφορικό σύστημα παρακολούθησης των αλιευτικών σκαφών, το οποίο, σε τακτικά χρονικά διαστήματα, παρέχει στις αρμόδιες Αρχές τη θέση, την πορεία και την ταχύτητα των σκαφών. Το σύστημα είναι υποχρεωτικό για σκάφη της ΕΕ άνω των 12 μέτρων. Τα σκάφη Τρίτων Χωρών του ιδίου

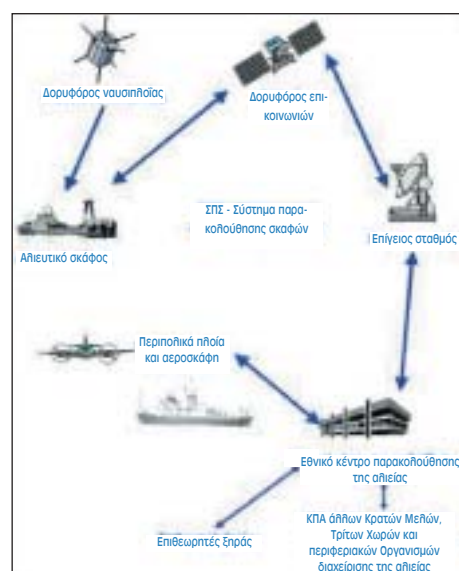
μεγέθους οφείλουν, όταν βρίσκονται σε κοινοτικά ύδατα, να είναι εξοπλισμένα με Συσκευή Δορυφορικού Εντοπισμού. Το ΣΠΣ αυξάνει την αποτελεσματικότητά των ελέγχων τόσο στη θάλασσα, όσο και στην ξηρά, ενώ ακόμα και εάν δεν ανιχνευθούν αμέσως οι πιθανές παραβάσεις, οι παρατυπίες μπορούν να διαπιστωθούν αργότερα με αντιπαραβολή των πληροφοριών του με άλλα μέσα. Το **Σύστημα Ηλεκτρονικής Καταγραφής και Αναφοράς Πληροφοριών** (ERS) χρησιμοποιείται για την καταγραφή πληροφοριών που έχουν σχέση με τις αλιευτικές δραστηριότητες (π.χ. αλιεύματα, εκφορτώσεις, πωλήσεις κ.ά.). Οι πληροφορίες αυτές διαβιβάζονται στις αρμόδιες Αρχές των Κρατών Μελών μέσω δορυφόρων και Διαδικτύου. Η χρήση του είναι υποχρεωτική για όλα τα σκάφη της ΕΕ άνω των 12 μέτρων και για όλους τους εγκεκριμένους αγοραστές με ετήσιο κύκλο εργασιών άνω των €200.000. Ουσιαστικά, αντικαθιστά τα έντυπα ημερολόγια του πλοίου και τα δεητία πωλήσεων και για αυτό, συχνά, αναφέρεται ως ηλεκτρονικό ημερολόγιο πλοίου και ηλεκτρονικό δεητίο πώλησης, αντίστοιχα. Οι ηλεκτρονικές πληροφορίες παρέχουν τη δυνατότητα αυτοματοποιημένης επεξεργασίας, άμεσης παραλαβής και κοινοποίησης των δεδομένων χωρίς μεγάλο κόστος.

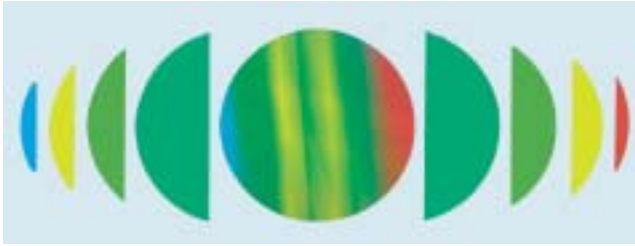
Οι σύγχρονες τεχνολογίες δεν αντικαθιστούν τις παραδοσιακές μεθόδους αλιευτικού ελέγχου, όπως οι επιθεωρήσεις επί του σκάφους ή στην ακτή. Ωστόσο, βοηθούν στην οργάνωση και στην πραγματοποίηση αποτελεσματικών επιθεωρήσεων, χωρίς αχρείαστα έξοδα. Διασταυρώνοντας τα στοιχεία που συλλέγουν οι αρμόδιες Αρχές μέσω των διάφορων συστημάτων, μπορούν να εφαρμόζουν στρατηγικές ελέγχου βάσει κινδύνου και να εντοπίζουν παράνομες δραστηριότητες που διαφορετικά θα περνούσαν απαρατήρητες. Η σωστή και αποτελεσματική χρήση των σύγχρονων τεχνολογιών μειώνει σημαντικά το συνολικό κόστος της παρακολούθησης και του ελέγχου της αλιείας.

Η ΕΕ χρησιμοποιεί, ευρέως, τις σύγχρονες τεχνολογίες για να παρακολουθεί και να ελέγχει αποτελεσματικά τον αλιευτικό της στόλο. Με τον τρόπο αυτό, βελτιώνεται η πρόσβαση σε αξιόπιστα στοιχεία για την αλιεία και καθίσταται δυνατή η διασταύρωση πληροφοριών από διαφορετικές πηγές.

Περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να βρείτε στην ιστοσελίδα του Τμήματος Αλιείας και Θαλασσιών Ερευνών

(www.moa.gov.cy/moa/dfmr/dfmr.nsf), καθώς και στη ιστοσελίδα της ΕΕ (http://ec.europa.eu/fisheries/index_en.htm).

Ειδήσεις για τον αγροτικό κόσμο

Έλενα Κουρτελλάριδου
Λειτουργός Τύπου

Συνάντηση με εκπροσώπους του Παγκύπριου Συνδέσμου Χοιροτρόφων και του Παγκύπριου Συνδέσμου Πτηνοτρόφων

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, κ. Σοφοκλής Αλητράρης, είχε συνάντηση, στις 5 Σεπτεμβρίου, με τον Πρόεδρο κ. Γιώργο Νεοφύτου και εκπροσώπους του Παγκύπριου Συνδέσμου Χοιροτρόφων και τον Πρόεδρο του Παγκύπριου Συνδέσμου Πτηνοτρόφων, κ. Παύλο Παραδεισιώτη. Οι εκπρόσωποι έθεσαν, μεταξύ άλλων, αίτημα για έγκριση χρήσης κρεαταλεύρων στα μονογαστρικά ζώα. Ο κ. Υπουργός ανέφερε ότι το θέμα αυτό μελετάται σε ευρωπαϊκό επίπεδο και όσον αφορά τα ψάρια αναμένεται η άρση της απαγόρευσης χρήσης των κρεαταλεύρων πριν από το τέλος του έτους. Σε σχέση με τους χοίρους και τα πουλερικά, αναμένεται να ολοκληρωθεί η έρευνα που διεξάγεται σε ευρωπαϊκό επίπεδο που αφορά την επικύρωση της μεθόδου ταυτοποίησης της προέλευσης του κάθε κρεατάλλευρου.

Σύσκεψη για τα μέτρα στήριξης του κλάδου αιγοπροβατοτροφίας

Στις 14 Σεπτεμβρίου, ο Υπουργός Γεωργίας προήδρευσε ευρείας σύσκεψης με εκπροσώπους του κλάδου των αιγοπροβατοτρόφων. Μετά το πέρας της σύσκεψης ο κ. Υπουργός δήλωσε: «Στη συνάντηση αναφερθήκαμε στο σχέδιο μας για τα μέτρα στήριξης του κλάδου, τους εξηγήσαμε σχετικά με τις κεφαλικές επιδοτήσεις και ξανατονίσαμε ότι αυτές οι επιδοτήσεις δίδονται για τελευταία χρονιά και ότι δεν πρέπει να ακούνε ψεύτικες υποσχέσεις για το θέμα αυτό. Επίσης, τους μιλήσαμε για μέτρα αύξησης της παραγωγής και μείωσης του κόστους παραγωγής, όπως προτείνει το Ινστιτούτο Γεωργικών Ερευνών και το Τμήμα Γεωργίας, τα οποία θα δημιουργήσουν ομάδα η οποία θα επισκέπτεται τα κτηνοτροφικά υποστατικά. Αναφερθήκαμε, επίσης, στους ελέγχους σε σχέση με την παραγωγή του χαλλουμιού σύμφωνα με το Διάταγμα που εκδόθηκε την 1^η Σεπτεμβρίου από το Υπουργείο Εμπορίου, Βιομηχανίας και Τουρισμού. Το Διάταγμα καθορίζει ότι, αυτήν την περίοδο το αιγοπρόβειο γάλα θα πρέπει να είναι της τάξεως του 23% στο χαλλούμι. Θα πραγματοποιείται ο έλεγχος και στις περιπτώσεις που δεν τηρείται η ποσοστωση, τότε υπάρχει πρόνοια για επιβολή προστίμου που φθάνει μέχρι τα €150.000. Στη συνέχεια αναφερθήκαμε στα πρότυπα συμβόλαια που έχουμε ετοιμάσει για αυτούς, για να υπογράψουν με τα τυροκομεία οι ομάδες των παραγωγών αναφορικά με τη διάθεση του γάλακτός τους. Επίσης, το Υπουργείο Γεωργίας θα έχει συνάντηση με το Υπουργείο Άμυνας και την Εθνική Φρουρά για το θέμα της διάθεσης του αρνίσιου κρέατος, και επίσης έχει ήδη πραγματοποιηθεί συνάντηση Λειτουργών του Υπουργείου Γεωργίας με στελέχη της Αρχής Ηλεκτρισμού σε σχέση με το ρεύμα για κτηνοτροφική χρήση, κατά την οποία η ΑΗΚ φαίνεται πρόθυμη να τους βοηθήσει. Θα μελετηθεί το θέμα της τιμολόγησης του νερού για κτηνοτροφική χρήση. Εν συνεχεία, τους δώσαμε σχετικές πληροφορίες αναφορικά με το άτομο επαφής από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, το οποίο θα είναι υπεύθυνο για να τους βοηθά στις εξαγωγές αρνίσιου κρέατος ή/και ζωντανών αιγοπροβάτων σε άλλες Χώρες. Αυτήν τη στιγμή να αναφέρουμε ότι υπάρχει ενδιαφέρον από την Λιβύη για να εισάγει το κρέας. Ξανατονίσαμε ότι χρειάζεται να γίνει ένα συντονιστικό όργανο των Ομάδων Παραγωγών για να αποκτήσουν περισσότερη διαπραγματευτική δύναμη. Τέλος, αποφασίσαμε σε συνεργασία με τις Ομάδες Παραγωγών και τις Αγροτικές Οργανώσεις να δημιουργήσουμε μια μόνιμη τεχνική Επιτροπή που να παρακολουθεί τα μέτρα και το κατά πόσον αυτά υλοποιούνται. Κύριος στόχος είναι να στηριχθεί η αιγοπροβατοτροφία στην Κύπρο, με το δεδομένο ότι από τη νέα χρονιά δεν υπάρχουν πλέον κεφαλικές επιδοτήσεις».

Εγκαίνια του Κέντρου Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Ορεινής Λάρνακας, στη Σκαρίνου

Ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Σοφοκλής Αητεράρης τέλεσε στις 19 Σεπτεμβρίου τα εγκαίνια του Κέντρου Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Ορεινής Λάρνακας, στη Σκαρίνου. Στην ομιλία του ανέφερε, μεταξύ άλλων: «Πριν από το 2000, υπήρχαν μόνο δύο Κέντρα που λειτουργούσαν το 1995. Σήμερα, υπάρχει ένα πολύ ισχυρό δίκτυο υποδομών για την άσκηση της περιβαλλοντικής ενημέρωσης και εκπαίδευσης με 10 Κέντρα Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης, ενώ αναμένεται ο αριθμός τους να φτάσει τα 15 μέχρι το 2015. Επιπρόσθετα, σημαντική συμβολή στην περιβαλλοντική ενημέρωση και εκπαίδευση έχουν οι τρεις Βοτανικοί Κήποι, το Φυτολόγιο και τα 60 Μονοπάτια Μελέτης της Φύσης που έχουν δημιουργηθεί σε διάφορες δασικές περιοχές. Η χρηματοδότηση της Αναπτυξιακής Εταιρείας Λάρνακας για τη δημιουργία του Κέντρου Περιβαλλοντικής Ενημέρωσης Ορεινής, μέσω του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης, αποτέλεσε μian από τις σημαντικότερες προτεραιότητες του Υπουργείου κατά την προγραμματική περίοδο 2007-2013 και ανήλθε στα €700.000. Το έργο θα συντελέσει στην ανάδειξη της φυσικής ομορφιάς και της τοπικής χλωρίδας και πανίδας, στην αρτιότερη προστασία της Ορεινής από τις απειλές και ιδιαίτερα από τις πυρκαγιές που τόσο πολύ την ταλαινίζουν την τελευταία δεκαετία, στη βελτίωση της δασικής και περιβαλλοντικής συνείδησης και στην εμπέδωση στους σημερινούς και αυριανούς πολίτες μιας στάσης περισσότερο υπεύθυνης και ουσιαστικής απέναντι στο περιβάλλον, αλλά και στη βελτίωση του βιοτικού επιπέδου μέσω της διαφοροποίησης του τουριστικού μας προϊόντος και των ευκαιριών αναψυχής»

1ο Συνέδριο Διαβούλευσης για τον προτεινόμενο Κανονισμό Αγροτικής Ανάπτυξης μετά το 2013

Στις 21 Σεπτεμβρίου πραγματοποιήθηκε το 1ο Συνέδριο Διαβούλευσης για τον προτεινόμενο Κανονισμό Αγροτικής Ανάπτυξης μετά το 2013, στη Λευκωσία. Στην ομιλία του ο Υπουργός Γεωργίας κ. Σοφοκλής Αητεράρης ανέφερε, μεταξύ άλλων: «Μετά από την παρουσίαση των προτάσεων της Ευρωπαϊκής Επιτροπής τον Οκτώβριο του 2011 για τη μεταρρύθμιση των τεσσάρων Κανονισμών που διέπουν τους βασικούς Άξονες της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής, δηλαδή, την Ενιαία Κοινή Οργάνωση των Αγορών, τις Άμεσες Πληρωμές προς τους γεωργούς, την Αγροτική Ανάπτυξη και τη Χρηματοδότηση και Διαχείριση της Κοινής

Αγροτικής Πολιτικής, ξεκίνησε η συζήτηση της μεταρρύθμισης στο Συμβούλιο της ΕΕ και στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο. Οι συζητήσεις αυτές θα συνεχιστούν κατά τη διάρκεια της Κυπριακής Προεδρίας και αναμένεται να ολοκληρωθούν επί Ιρλανδικής Προεδρίας δεδομένου ότι θα επιτευχθεί εκ των προτέρων συμφωνία επί των δημοσιονομικών προοπτικών για το 2014-2020 στο επίπεδο του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου. Οι τρεις βασικοί στόχοι της νέας μεταρρύθμισης είναι η βιώσιμη παραγωγή τροφίμων, η αειφόρος διαχείριση των φυσικών πόρων και η ισορροπημένη ανάπτυξη των αγροτικών περιοχών. Το οικοδόμημα της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής εξακολουθεί να βασίζεται στους δύο υφιστάμενους Πυλώνες, Οργάνωση των Αγορών και Άμεσες Πληρωμές από τη μια, και Αγροτική Ανάπτυξη, από την άλλη».

Περιοδεία σε οινοποιεία της Επαρχίας Λεμεσού

Στις 8 Οκτωβρίου, ο Υπουργός Γεωργίας κ. Σοφοκλής Αητεράρης πραγματοποίησε περιοδεία σε οινοποιεία της

Επαρχίας Λεμεσού. Στο πλαίσιο της περιοδείας του, επισκέφθηκε μεγάλες οινοβιομηχανίες στην πόλη της Λεμεσού και μικρά τοπικά οινοποιεία της περιοχής Κρασοχωριών. Στη συνέχεια, συναντήθηκε με τα μέλη του Συνδέσμου Οινοποιών Κύπρου. Κατά τη συνάντηση τα μέλη εξέφρασαν τους προβληματισμούς τους όσον αφορά τη μείωση της παραγωγής σταφυλιού. Συγκεκριμένα, τα μέλη αναφέρθηκαν στην εγκατάλειψη του κυπριακού αμπελιώνα και ιδιαίτερα στη μεγάλη μείωση της παραγωγής μαύρου σταφυλιού που χρησιμοποιείται για την κατασκευή ζιβανιάς. Επίσης, έγινε αναφορά στο θέμα της αναμπέλλωσης, στις εισηγήσεις των οινοποιών στο πλαίσιο της διαμόρφωσης του νέου Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης, καθώς και στο πρόβλημα της μείωσης στις εξαγωγές των οινοποιών. Από την πλευρά του ο κ. Υπουργός αναφέρθηκε στην πρόσφατη δημιουργία Επιτροπής από μέρους του Υπουργείου Γεωργίας, στην οποία συμμετέχουν και εκπρόσωποι των οινοποιών και που έχει στόχο την εξεύρεση τρόπων στήριξης του αμπελοοινικού τομέα. Επίσης, σημείωσε ότι πλέον οι οινοποιοί εκπροσωπούνται από φέτος στο Διοικητικό Συμβούλιο του Συμβουλίου Αμπελοοινικών Προϊόντων, ώστε να ακούγονται άμεσα οι απόψεις τους. Αναφερόμενος στο θέμα της φορολόγησης των κυπριακών κρασιών και της κυπριακής μπίρας, ο κ. Αιετράρης είπε ότι θα ήταν καταστροφική μια τέτοια κίνηση για τους κλάδους αυτούς και για αυτό και αφαιρέθηκε η σχετική πρόνοια από τη λίστα με τα προτεινόμενα μέτρα για το κυπριακό μνημόνιο.

Από την ευρωπαϊκή ατζέντα

Συμβούλιο Υπουργών Γεωργίας και Αλιείας της ΕΕ, στις Βρυξέλλες

Στις 24 Σεπτεμβρίου πραγματοποιήθηκε Συμβούλιο Υπουργών Γεωργίας και Αλιείας της ΕΕ, στις Βρυξέλλες. Το Συμβούλιο εξέτασε τη μεταρρύθμιση της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής, ενόψει της προσπάθειας επίτευξης μερικής γενικής προσέγγισης πριν από το τέλος της Κυπριακής Προεδρίας. Ειδικότερα, οι αρμόδιοι Υπουργοί επικεντρώθηκαν στην πρόταση Κανονισμού για την Αγροτική Ανάπτυξη και την πρόταση Κανονισμού για την Κοινή Οργάνωση των Αγορών στα γεωργικά προϊόντα. Όσον αφορά τον Κανονισμό Αγροτικής Ανάπτυξης, τα Κράτη Μέλη αντιμετώπισαν θετικά την πρόταση για μεγαλύτερη ευελιξία στην εφαρμογή του συντονισμού ακριβείας, για αποκλεισμό των περιοχών που αντιμετωπίζουν σημαντικούς φυσικούς περιορισμούς, οι οποίοι ξεπεράστηκαν από επενδύσεις ή άλλες οικονομικές δραστηριότητες. Τα Κράτη Μέλη ήταν επίσης θετικά στην επιμήκυνση της μεταβατικής περιόδου μέχρι το τέλος του 2015. Σχετικά με την Κοινή Οργάνωση των Αγορών, το Συμβούλιο εξέτασε την πρόταση της Επιτροπής αναφορικά με τα μέτρα διαχείρισης της αγοράς. Πολλές αντιπροσωπείες σημείωσαν ότι η πρόταση της Επιτροπής για το βελτιωμένο δίκτυο ασφαλείας είναι ικανοποιητική αν και επιδέχεται βελτιώσεις. Αναφορικά με την αναθεώρηση του ύψους των τιμών αναφοράς ένας μεγάλος αριθμός Κρατών τάχθηκε υπέρ της κατάρτισης ενός μηχανισμού αναθεώρησής τους, ενώ μικρότερος αριθμός Κρατών θεωρεί ότι το ύψος των τιμών αναφοράς πρέπει να παραμείνει αμετάβλητο. Επιπρόσθετα, οι Υπουργοί Γεωργίας ενημερώθηκαν για το πρόβλημα της ξηρασίας και των αθυσιδωτών επιπτώσεων που δημιουργούνται από την αύξηση στις τιμές των ζωοτροφών. Η Κυπριακή Προεδρία ενημέρωσε τους Υπουργούς σχετικά με την απόφαση της Επιτροπής Codex Alimentarius τον περασμένο Ιούλιο, για υιοθέτηση ανώτατου επιτρεπτού ορίου ρακτοπαμίνης στο βόειο και στο χοίρειο κρέας.

Συμβούλιο Υπουργών Γεωργίας και Αλιείας της ΕΕ, στο Λουξεμβούργο

Τα μέγιστα επιτρεπόμενα αλιεύματα και οι ποσοτώσεις για τη θάλασσα της Βαλτικής συμφωνήθηκαν στις 22 Οκτωβρίου, στο Συμβούλιο Υπουργών Γεωργίας και Αλιείας που πραγματοποιήθηκε στο Λουξεμβούργο. Οι Υπουργοί Αλιείας της ΕΕ συμφώνησαν τις αλιευτικές δυνατότητες του 2013 για ορισμένα αποθέματα ψαριών στη θάλασσα της Βαλτικής. Η συμφωνία βασίστηκε σε επιστημονικά δεδομένα και αποσκοπεί στην

επίτευξη της Μέγιστης Βιώσιμης Απόδοσης των αποθεμάτων αυτών. «Η σημερινή συμφωνία θα έχει θετικό αντίκτυπο τόσο στους αλιείς και στο καταναλωτικό κοινό, όσο και στον τομέα της αλιείας ευρύτερα, διότι με αυτόν τον τρόπο εξασφαλίζεται η βιωσιμότητα του τομέα και η προστασία του περιβάλλοντος», ανέφερε ο Πρόεδρος του Συμβουλίου Γεωργίας και Αλιείας, Υπουργός Γεωργίας, κ. Σοφοκλής Αλιετράρης και πρόσθεσε: «Θεωρώ πολύ σημαντική τη συμφωνία αυτή καθώς αποτελεί το πρώτο σημαντικό βήμα προς την επίτευξη του στόχου της Κυπριακής Προεδρίας όσον αφορά τις αλιευτικές δυνατότητες. Η πρόταση αυτή αποτελεί την πρώτη από μια σειρά προτάσεων που θα ακολουθήσουν, τις οποίες έχουμε θέσει ως στόχο να προωθήσουμε κατά τη διάρκεια της Κυπριακής Προεδρίας». Επίσης, οι Υπουργοί Γεωργίας της εξέτασαν στις 22 Οκτωβρίου, στα πλαίσια του Συμβουλίου Υπουργών Γεωργίας και Αλιείας, την πρόταση Κανονισμού για τις άμεσες ενισχύσεις όπου διεξήχθησαν δύο γύροι στρογγυλής τραπέζης. Στον πρώτο γύρο τραπέζης εξετάστηκε το θέμα της εσωτερικής σύγκλισης στις άμεσες πληρωμές για την οποία η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προτείνει όπως τα Κράτη Μέλη επιτύχουν ένα ομοιόμορφο επίπεδο άμεσων πληρωμών σε περιφερειακό και εθνικό επίπεδο μέχρι το 2019.

«Ένα σύστημα άμεσων ενισχύσεων που βασίζεται αποκλειστικά και μόνο σε ιστορικά επίπεδα ενισχύσεων δεν μπορεί να συνεχιστεί επ' άπειρον διότι αποτελεί παρωχημένο μοντέλο που χρήζει μεταρρύθμισης», τόνισε ο κ. Αλιετράρης στο τέλος της συνάντησης. Σύμφωνα με τον κ. Υπουργό, η σταδιακή εφαρμογή του ρυθμού και της μεθοδολογίας του επιπέδου ενισχύσεων έτυχε ευρείας αποδοχής μεταξύ πολλών Κρατών Μελών. Στο δεύτερο γύρο τραπέζης κύριο αντικείμενο συζήτησης αποτέλεσε το σχέδιο στήριξης των νεαρών γεωργών μέσα από τον πρώτο Πυλώνα, ώστε να αρχίσουν τις γεωργικές τους δραστηριότητες. Κατά τη συζήτηση, η πλειοψηφία των Κρατών Μελών τόνισε την ανάγκη παροχής ευελιξίας στον τρόπο στήριξης των νεαρών γεωργών ώστε να αυξηθεί ο σημερινός μικρός αριθμός τους που ασχολούνται με τη γεωργία σε ολόκληρη την ΕΕ. Επιπρόσθετα, μεγάλος αριθμός Κρατών Μελών τάχθηκε υπέρ της δημιουργίας ενός εθελοντικού καθεστώτος στα πλαίσια του πρώτου Πυλώνα παράλληλα με τον εθελοντικό χαρακτήρα του δεύτερου Πυλώνα. Κατά τη συνεδρίαση εξετάστηκε επίσης η πρόταση Κανονισμού για την οργάνωση των αγορών στα γεωργικά προϊόντα. Συγκεκριμένα τους Υπουργούς απασχόλησε η υποχρεωτική αναγνώριση των Οργανώσεων Παραγωγών και Συνδέσμων Παραγωγών. Τέλος, ο κ. Υπουργός είπε: «Η συνάντηση κρίνεται ως σημαντική αφού στη βάση των αποτελεσμάτων των συζητήσεών μας, το Συμβούλιο Γεωργίας και Αλιείας αναμένεται να φτάσει σε μερική γενική προσέγγιση επί της μεταρρύθμισης της Κοινής Αγροτικής Πολιτικής πριν από το τέλος του χρόνου, εντός της Κυπριακής Προεδρίας».

Η Κυπριακή Προεδρία πέτυχε τους βασικούς της στόχους για την Αλιεία

Ακόμη ένα άλλο σταθερό βήμα προς τη μεταρρύθμιση της Κοινής Αλιευτικής Πολιτικής (ΚΑΠ) πραγματοποιήθηκε στις 24 Οκτωβρίου, στο Λουξεμβούργο, με τη συμφωνία των Υπουργών Αλιείας της ΕΕ για μια μερική γενική προσέγγιση σχετικά με τη νομοθετική πρόταση για το Ευρωπαϊκό Ταμείο Θάλασσας και Αλιείας (ΕΤΘΑ) 2014-2020. Στην επίτευξη της μερικής γενικής προσέγγισης συνέβαλλε ουσιαστικά το συμβιβαστικό κείμενο της Προεδρίας στην πρόταση Κανονισμού της Επιτροπής σχετικά με το ΕΤΘΑ. Μετά από πολύ εντατικές και παραγωγικές συζητήσεις επιτεύχθηκε συμφωνία στο βασικό μέρος της πρότασης Κανονισμού του ΕΤΘΑ. Η συζήτηση μεταξύ των Υπουργών επικεντρώθηκε, μεταξύ άλλων, στα σημαντικά ζητήματα αναφορικά με τα μέτρα για την αναδιάρθρωση του στόλου και στα μέτρα αγοράς, όπως η μεταποίηση και η αποθεματοποίηση αλιευτικών προϊόντων. «Οι ανάγκες για τη μεταρρύθμιση της ΚΑΠ καθίστανται αφού έχουν συμπεριληφθεί μέτρα και δράσεις για την καινοτομία και για τη στήριξη των παράκτιων και αλιευτικών περιοχών καθώς και κίνητρα για την ανάπτυξη και τη δημιουργία θέσεων εργασίας», δήλωσε μετά την ολοκλήρωση της συνάντησης, ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, κ. Σοφοκλής Αλιετράρης. Σύμφωνα με τον κ. Υπουργό, η επίτευξη συμφωνίας στο Συμβούλιο επιτρέπει την επιλογή και το συνδυασμό μιας ευρείας σειράς μέτρων που θα μπορούσαν να χρησιμοποιηθούν για την εφαρμογή της ΚΑΠ, σύμφωνα με τις ανάγκες των Κρατών Μελών ή των παράκτιων και αλιευτικών περιοχών.

Συμβούλιο Υπουργών της ΕΕ για το Περιβάλλον, στο Λουξεμβούργο, 25 Οκτωβρίου

Το πρώτο Συμβούλιο Υπουργών Περιβάλλοντος επί Κυπριακής Προεδρίας ενέκρινε στις 25 Οκτωβρίου, το κείμενο Συμπερασμάτων που καταγράφει τις επιδιώξεις και τους στόχους της ΕΕ για τη Διεθνή Διάσκεψη για την Κλιματική Αλληλαγή, στην Ντόχα (τέλη Νοεμβρίου). Το Συμβούλιο, του οποίου προήδρευσε ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Σοφοκλής Αηετράρης, υιοθέτησε επίσης τις θέσεις της Ένωσης σχετικά με τα αποτελέσματα της Διάσκεψης του Ρίο τον περασμένο Ιούνιο για την Αειφόρο Ανάπτυξη (Ρίο + 20). Οι συζητήσεις περιστράφηκαν και γύρω από τη διαδικασία αντιμετώπισης των σοβαρών προβλημάτων που προκαλούνται από τη διάλυση των πηλοίων. Τα Συμπεράσματα του Συμβουλίου αναμένεται να προσδώσουν στην ΕΕ μια πιο ξεκάθαρη και ενοποιητική στάση σχετικά με τα θέματα της Κλιματικής Αλληλαγής και της βιώσιμης ανάπτυξης. «Η διαμόρφωση κοινών θέσεων της ΕΕ για τις επικείμενες δύσκολες διαπραγματεύσεις στο πλαίσιο της Διεθνούς Διάσκεψης για την Κλιματική Αλληλαγή, αποτελεί μια καλή εξέλιξη», τόνισε ο κ. Αηετράρης. Η υιοθέτηση των θέσεων αυτών θα επιτρέψει στην Κυπριακή Προεδρία και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, που θα ηγηθούν της αντιπροσωπείας των ευρωπαϊκών Χωρών στην Ντόχα, να επιδιώξουν την επίτευξη συμφωνίας για τη συνέχιση των δεσμεύσεων του Πρωτοκόλλου του Κιότο μετά το 2013 για τον περιορισμό των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και να προωθήσουν την επίτευξη νέας παγκόσμιας συμφωνίας για μετά το 2020. Επιπρόσθετα, επαναβεβαιώθηκε η αποφασιστικότητα για συνέχιση της χρηματοδότησης των αναπτυσσόμενων Χωρών και μετά το 2012 για εφαρμογή προγραμμάτων που σχετίζονται με την αντιμετώπιση της Κλιματικής Αλληλαγής. Τα Συμπεράσματα επαναλαμβάνουν το συσχετισμό μεταξύ αειφόρου ανάπτυξης, προστασίας του περιβάλλοντος και καταπολέμησης της φτώχειας, τονίζουν την αποφασιστικότητα της ΕΕ και των Κρατών Μελών για ανάληψη φιλόδοξης δράσης και την ανάγκη επανεξέτασης όλων των σχετικών ευρωπαϊκών και εθνικών πολιτικών, στρατηγικών και προγραμμάτων για μια καλύτερη εφαρμογή των δεσμεύσεων του Ρίο στα πλαίσια μίας ανοιχτής και συμμετοχικής διαδικασίας.

Ο Υπουργός Γεωργίας στην Παγκόσμια Διάσκεψη για τη Βιολογική Ποικιλότητα, στην Ινδία

Την ανάγκη οι προσπάθειες προστασίας της βιοποικιλότητας να επικεντρωθούν στην εφαρμογή της Συνθήκης για τη Βιολογική Ποικιλότητα τόνισε ο Υπουργός Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος κ. Σοφοκλής Αηετράρης, προσφωνώντας εκ μέρους της ΕΕ την οδομέλεια της Διάσκεψης για τη Συνθήκη για τη Βιολογική Ποικιλότητα. Η Διάσκεψη πραγματοποιήθηκε στο Χαϊντεραμπάντ της Ινδίας από τις 8 Οκτωβρίου έως τις 15 Οκτωβρίου. Ο κ. Αηετράρης συνοδευόμενος από τη Γενική Διευθύντρια του Υπουργείου Γεωργίας κα Αίγλη Παντελάκη, προέβη στη διατύπωση ενώπιον της Οδομέλειας της Διάσκεψης, των στόχων και επιδιώξεων της ΕΕ στα κύρια θέματα που απασχολούν τη Διάσκεψη. Τόνισε ότι, όλες οι προσπάθειες πρέπει να επικεντρωθούν άμεσα στην εφαρμογή της Συνθήκης και να επιδιώξουν απτά αποτελέσματα. Όπως είπε, η ΕΕ έχει υιοθετήσει, ήδη, μια νέα και φιλόδοξη στρατηγική βιοποικιλότητας, στηριγμένη σε ένα σύνολο στόχων, ενώ τα Κράτη Μέλη της ετοιμάζουν τις εθνικές τους στρατηγικές. Ο κ. Αηετράρης υπογράμμισε την ανάγκη να αυξηθούν αισθητά οι οικονομικοί, ανθρωπίνι και τεχνικοί πόροι από όλες τις πιθανές πηγές, σε συνδυασμό με την αποτελεσματική εφαρμογή της Συνθήκης και του στρατηγικού της σχεδίου. Όπως ανέφερε, σε διεθνές επίπεδο, η ΕΕ δέσμευσε κατά μέσον όρο περίπου €1.7 δις το χρόνο για τη βιοποικιλότητα κατά την περίοδο 2006 ως 2010, κατά την οποία και υπερδιπλασιάστηκε η διεθνής βοήθεια της ΕΕ από €1.3 δις το 2006 σε €3 δις το 2010. Ταυτόχρονα, ανέφερε ότι, πρόσθετοι πόροι πρέπει να προέλθουν και από την ενσωμάτωση της βιοποικιλότητας στις διαδικασίες λήψης αποφάσεων σε όλους τους τομείς, καθώς και από την ενεργοποίηση νέων τύπων χρηματοδοτήσεων, ειδικά με την προώθηση της πράσινης οικονομίας και καινοτόμων οικονομικών μηχανισμών. Αναφερόμενος στο θέμα της αειφόρου χρήσης της θαλάσσιας βιοποικιλότητας, ο κ. Υπουργός τόνισε ότι η ΕΕ αναγνωρίζει πλήρως την επείγουσα ανάγκη για την καλύτερη διατήρηση και αειφόρο χρήση της θαλάσσιας βιοποικιλότητας. Όπως είπε, μεγάλη σημασία αποδίδεται στον προσδιορισμό των οικολογικά ή βιολογικά σημαντικών θαλάσσιων περιοχών.

Μελισσοκομικά Νέα

Νέοι/Αρχάριοι μελισσοκόμοι

Χριστάκης Τοφαρής
Λειτουργός Γεωργίας
στο Τμήμα Γεωργίας

Είναι γεγονός ότι, στις μέρες μας, εξαιτίας, κυρίως, της οικονομικής κρίσης που διέρχεται ο τόπος, πολλοί είναι αυτοί που προσπαθούν με διάφορους τρόπους να αυξήσουν το οικογενειακό τους εισόδημα. Ως εκ τούτου, κάποια αξιοθαύμαστα και συναρπαστικά σχήλια που ακούγονται για τις μέλισσες, γοπεύουν και κεντρίζουν το ενδιαφέρον αρκετών ανθρώπων με τέτοιον τρόπο, ώστε να τους κάνουν να ασχοληθούν με τη μελισσοκομία είτε ερασιτεχνικά ή ακόμα και επαγγελματικά. Στην πραγματικότητα, η άσκηση της μελισσοκομίας δεν είναι εύκολη υπόθεση. Απαιτεί αγάπη και μεράκι για τις μέλισσες, πολλή υπομονή, αληθιά και επιμονή, ευσυνειδησία και συνεργασία με άληθους μελισσοκόμους, καθώς και μεγάλη αντοχή και ανοχή στην απογοήτευση.

Ο περί Μελισσοκομίας Νόμος (Ν.51/1990) αναφέρει ότι, η ιδιότητα του μελισσοκόμου βεβαιώνεται από τη Διεύθυνση του Τμήματος Γεωργίας. Επομένως, ο κάθε μελισσοκόμος/κάτοχος μελισσιών θα πρέπει να εγγραφεί στο Μητρώο Μελισσοκόμων του Τμήματος Γεωργίας δηλώνοντας συγκεκριμένα στοιχεία, συμπεριλαμβανομένου και του αριθμού των κυψελών (με ζωντανές μέλισσες) που βρίσκονται στην κατοχή του. Μέσω του Μητρώου αυτού, το Τμήμα Γεωργίας μπορεί να επικοινωνεί, να ενημερώνει και να συμβουλεύει τον κάθε μελισσοκόμο.

Η αναθεώρηση του Μητρώου γίνεται κάθε έτος την περίοδο Σεπτεμβρίου-Οκτωβρίου. Σε όλους τους εγγεγραμμένους εν ενεργεία μελισσοκόμους αποστέλλεται το συγκεκριμένο έντυπο (Γενικός Τύπος 320) και αφού συμπληρωθεί παραδίδεται στα Επαρχιακά Γεωργικά Γραφεία, οι Λειτουργοί των οποίων αναλαμβάνουν τη διενέργεια ελέγχων προκειμένου να επιβεβαιωθεί η ορθότητα των αναγραφόμενων στοιχείων, καθώς και η καταμέτρηση των μελισσιών. Επιπρόσθετα,

εκδίδεται ανακοίνωση, η οποία δημοσιεύεται στα ΜΜΕ και στην ιστοσελίδα του Τμήματος Γεωργίας για ενημέρωση των κατόχων μελισσιών ή νέων μελισσοκόμων που για κάποιο λόγο δεν έλαβαν την επιστολή με το συνημμένο έντυπο. Η ετήσια εγγραφή στο Μητρώο, παρέχει τη δυνατότητα στους εγγεγραμμένους μελισσοκόμους να λαμβάνουν μέρος σε οποιαδήποτε Σχέδια ή Προγράμματα που εφαρμόζει το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος, όπως το Πρόγραμμα Αγροτικής Ανάπτυξης και το Μελισσοκομικό Πρόγραμμα. Το Μητρώο του Τμήματος Γεωργίας μπορεί να χρησιμοποιηθεί από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες του Υπουργείου Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος για την έκδοση του Μελισσοκομικού Βιβλια-

ρίου, το οποίο απαιτείται για την καταγραφή των οποιοδήποτε μεταβολών σε μια μελισσοκομική εκμετάλλευση, καθώς και για την έκδοση και καταγραφή των συνταγών από την Υπηρεσία όσον αφορά τη χρήση των εγκεκριμένων μελισσοφαρμάκων.

Αναμφίβολα, ο κάθε επαγγελματίας μελισσοκόμος θα ξεκινήσει, σίγουρα, ως αρχάριος. Ένας αρχάριος μελισσοκόμος είναι σημαντικό να εκπαιδευτεί σωστά και να μάθει τη θεωρία της μελισσοκομίας, έτσι ώστε να εφαρμόσει στην πράξη, με τον ορθό τρόπο, αυτά που έχει διδαχθεί ή διαβάσει, ενώ την εμπειρία θα την αποκτήσει μετά από αρκετά χρόνια.

Το Τμήμα Γεωργίας αναγνωρίζοντας τη σημαντικότητα της «Μελισσοκομικής Παιδείας», στα πλαίσια εφαρμογής της Δράσης Α1α (Εκπαίδευση Μελισσοκόμων) των Μελισσοκομικών Προγραμμάτων, διοργανώνει επί σειρά ετών τέσσερις τριήμερες εκπαιδεύσεις τόσο για αρχάριους, όσο και για προχωρημένους/επαγγελματίες μελισσοκόμους, παρέχοντας έτσι τη δυνατότητα απόκτησης γνώσεων και ενημέρωσης για τα νέα δεδομένα

του μελισσοκομικού κλάδου. Επιπρόσθετα, διοργανώνει Ημερίδες/συγκεντρώσεις για ενημέρωση των μελισσοκόμων για θέματα σχετικά με τη μελισσοκομία, με τα προβλήματα που τυχόν αντιμετωπίζει ο κλάδος και τους τρόπους επίλυσής τους. Επίσης, στα πλαίσια εφαρμογής του εκδοτικού του προγράμματος, το Τμήμα Γεωργίας εκδίδει έντυπο υλικό μελισσοκομικού περιεχομένου για ενημέρωση των ενδιαφερομένων.

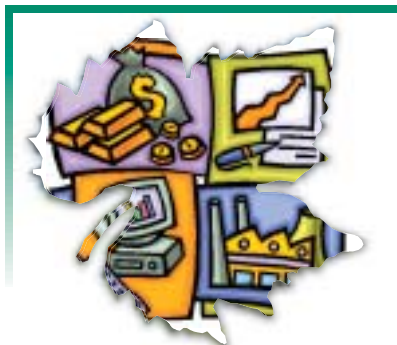
Αρκετά βοηθητικό θα ήταν ο αρχάριος μελισσοκόμος να παρακολουθήσει μερικές φορές κάποιο έμπιστο και έμπειρο μελισσοκόμο στις διάφορες εργασίες ή επιθεωρήσεις στο μελισσοκομείο του πριν ο ίδιος αποκτήσει τα πρώτα 2-3 μελίσσια του και να εξοικειωθεί με τον απαραίτητο μελισσοκομικό εξοπλισμό, όπως τη μάσκα, το καπνιστήριο, το ξέστρο κ.ά. Ο συνδυασμός της θεωρητικής και της πρακτικής κατάρτισης, δηλαδή, της γνώσης και της εφαρμογής των κανόνων ορθής μελισσοκομικής πρακτικής, περιορίζει το ενδεχόμενο της αποτυχίας και της απογοήτευσης και, πολύ περισσότερο, μειώνει τον κίνδυνο της εγκατάλειψης των άρρωστων μελισσιών, σε κατοπινό στάδιο, από τον επίδοξο μελισσοκόμο.

Η εξοικείωση με το μελίσσι, θεωρητικά, επιτυγχάνεται όταν ο αρχάριος επιχειρήσει να ανοίξει και να επιθεωρήσει μόνος του μια κυψέλη, βλέποντας έτσι στην πράξη αυτά που έχει διδαχθεί ή διαβάσει στα βιβλία ή στα κηλαδικά περιοδικά και νιώσει κυρίαρχος της όλης κατάστασης. Εάν μετά τα πρώτα «τσιμπήματα» δεν απογοητευθεί, υπάρχει πιθανότητα να γίνει ένας καλός επαγγελματίας μελισσοκόμος.

Κατά την απόκτηση ή την αγορά των πρώτων μελισσιών, ο νέος μελισσοκόμος θα πρέπει να λάβει υπόψη σημαντικούς παράγοντες, όπως την περίοδο αγοράς και την κατάσταση των κυψελών. Συγκεκριμένα, η αγορά θα πρέπει να γίνεται το Φθινόπωρο ή την Άνοιξη, ενώ οι κυψέλες θα πρέπει να βρίσκονται σε καλή κατάσταση, να μην έχουν ρωγμές, να είναι βαμμένες σωστά, να είναι κατασκευασμένες βάσει των σωστών διαστάσεων, χωρίς οποιαδήποτε σπασμένα τμήματα στα διάφορα μέρη τους και, γενικά, να επιδέχονται των οποιωνδήποτε μελισσοκομικών χειρισμών.

Επίσης, σημαντικά στοιχεία που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη, είναι τα νεοαποκτηθέντα μελίσσια να διαθέτουν νέα και καλή βασίλισσα, η ποιότητα της οποίας μπορεί να ελεγχθεί από την ποσότητα και την εμφάνιση του γόνου. Πέραν τούτου, θα πρέπει να εξετάζεται και ο αριθμός πλαισίων γόνου και πληθυσμού και, γενικότερα, η δυναμικότητα του μελισσιού, καθώς και η κατάσταση των υπάρχοντων κηρηθρών καθώς θα πρέπει να αποφεύγονται οι μαύρες και παλαιές κηρήθρες. Τέλος, το πλέον σημαντικό είναι να προηγείται έλεγχος της υγιεινής κατάστασης των μελισσιών για απομάκρυνση του ενδεχομένου αγοράς άρρωστων μελισσοσμηνών.

Γεωργοοικονομικά

Άτυπο Συνέδριο Διευθυντών Αγροτικής Ανάπτυξης

Ελένη Μυτιληναίου
Λειτουργός Γεωργίας Α'
Τμήμα Γεωργίας

Στις 27 Σεπτεμβρίου 2012, πραγματοποιήθηκε, με επιτυχία, στη Λεμεσό, το Άτυπο Συνέδριο Διευθυντών Αγροτικής Ανάπτυξης με τη συμμετοχή 42 εκπροσώπων Κρατών Μελών (ΚΜ) και με θέμα: «Η Εφαρμογή των Στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης με την Πρωτοβουλία Κοινοτήτων στη νέα προγραμματική περίοδο 2014-2020».

Πιο συγκεκριμένα, το θέμα αυτό αφορά τη νέα μορφή του **LEADER** που παίρνει νέες διαστάσεις και αγκαλιάζει όλα τα Ταμεία του Κοινού Στρατηγικού Πλαισίου. Οι Σύεδροι είχαν την ευκαιρία να ενδιατρίψουν σε θέματα που αφορούσαν την προστιθέμενη αξία που προσδίδει η εφαρμογή ολοκληρωμένων πολυτομεακών Στρατηγικών Τοπικής Ανάπτυξης στις αγροτικές περιοχές και να ανταλλάξουν απόψεις για την εφαρμογή της προσέγγισης LEADER κατά τη νέα προγραμματική περίοδο 2014-2020.

Αξίζει να σημειωθεί ότι, η προσέγγιση LEADER, στην Κύπρο, υιοθετείται για πρώτη φορά, μέσω του Προγράμματος Αγροτικής Ανάπτυξης 2007-2013 και τόσο η εμπειρία, όσο και οι καλές πρακτικές των άλλων ΚΜ είναι πολύτιμη για την επιτυχή εφαρμογή του.

Μεταξύ άλλων, συζητήθηκε, ιδιαίτερα, η δυνατότητα που δίνεται στις Ομάδες Τοπικής Δράσης μέσα από την πρόταση της ΕΕ για τη στήριξη της αγροτικής ανάπτυξης μέσα από τα διάφορα Ταμεία. Συγκεκριμένα, τα ΚΜ εξέφρασαν τις επιφυλάξεις τους για το κατά πόσο μπορεί να επιτευχθεί το συγκεκριμένο εγχείρημα, δεδομένου ότι, εμπλέκονται διαφορετικές Διαχειριστικές Αρχές, υπάρχουν διαφορετικοί μηχανισμοί πληρωμής και διαφορετικές Υπηρεσίες εφαρμογής των Μέτρων. Οι εκπρόσωποι της ΕΕ ανέφεραν πως είναι κατανοητά τα ζητήματα που αντιμετωπίζουν τα ΚΜ και επισήμαναν ότι, η νέα αυτή προσέγγιση μπορεί να αξιοποιηθεί προς όφελος των αγροτικών περιοχών στις οποίες θα εφαρμόζεται μια πιο ολοκληρωμένη στρατηγική τοπικής ανάπτυξης. Συνοψίζοντας, οι Σύεδροι κατέληξαν στο συμπέρασμα ότι, η προσέγγιση LEADER θα πρέπει να καθιερωθεί ως φιλοσοφία για την τοπική ανάπτυξη.

Οίνων Νέα

Αποτελέσματα της μεταρρύθμισης της Κοινής Οργάνωσης Αγοράς στον αμπελοοινικό τομέα

Μαρία Σιακαλή

Λειτουργός Ευρωπαϊκών Θεμάτων
στο Συμβούλιο Αμπελοοινικών Προϊόντων

Η Ευρωπαϊκή Ένωση είναι ο μεγαλύτερος παραγωγός οίνου παγκοσμίως. Με 3,5 εκατομμύρια εκτάρια αμπελώνων, η Ένωση παρήγαγε, κατά την αμπελοοινική περίοδο 2007/2008, σχεδόν, 160 εκατομμύρια εκατόλιτρα οίνου, τα οποία αντιστοιχούν στο 60% περίπου της παγκόσμιας παραγωγής οίνου. Εκτιμάται ότι, η παραγωγή οίνου αντιστοιχεί κατά προσέγγιση στο 5% της αγροτικής παραγωγής της Ένωσης, με τη Γαλλία, την Ισπανία και την Ιταλία ως τα μεγαλύτερα οινοπαραγωγά Κράτη Μέλη. Το 2008, το Συμβούλιο προέβη στη μεταρρύθμιση της Κοινής Οργάνωσης Αγοράς (ΚΟΑ) στον αμπελοοινικό τομέα, στοχεύοντας στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητας των οινοπαραγωγών της Ένωσης και στην εξισορρόπηση της προσφοράς και της ζήτησης στον αμπελοοινικό τομέα. Τα κύρια χρηματοοικονομικά μέσα της μεταρρύθμισης αυτής περιελάμβαναν ένα προσωρινό καθεστώς εκρίζωσης για τρία χρόνια και τη σύσταση εθνικών προγραμμάτων στήριξης.

Το **μεταβατικό καθεστώς εκρίζωσης** είχε ως στόχο του την παροχή γρήγορης και μόνιμης απάντησης στο διαχρονικό πρόβλημα των πλεονασμάτων οίνου, μέσω της μείωσης της παραγωγής. Ουσιαστικά, παρείχε αποζημίωση στους αμπελοοινογούς που επέλεξαν να εκρίζωσουν τους αμπελώνες τους και να χάσουν οριστικά τα αντίστοιχα δικαιώματα φύτευσης.

Το καθεστώς εκρίζωσης αποτέλεσε το ιδανικότερο, υπό τις περιστάσεις, εργαλείο αντιμετώπισης του πλεονάσματος οίνου, σε σύγκριση με προηγούμενα μέτρα παρέμβασης, όπως τα μέτρα αποθεματοποίησης και απόσταξης, τα οποία παρείχαν απλώς προσωρινή ρύση στο πρόβλημα. Υπό αυτές τις συνθήκες, η επιτυχία του καθεστώτος εκρίζωσης είναι ουσιαστική, για την επίτευξη ισορροπίας μεταξύ προσφοράς και ζήτησης στην αμπελοοινική αγορά. Μολονότι ένα παρόμοιο καθεστώς υπήρχε ήδη σε προγενέστερες μεταρρυθμίσεις, το πεδίο εφαρμογής του μέτρου διευρύνθηκε, κυρίως, επειδή αφαιρέθηκε η επιλογή που είχε δοθεί προηγουμένως στα Κράτη Μέλη να αποφασίσουν εάν θα εφάρμοζαν το μέτρο στην επικράτειά τους. Με τη μεταρρύθμιση που εφαρμόστηκε από το 2008, κάθε αμπελοοινογός μπορούσε, οικειοθελώς, να υποβάλει αίτηση για το μέτρο, επεκτείνοντας, δυνητικά, το πεδίο εφαρμογής του σε όλους τους αμπελώνες της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Στην τριετία που εφαρμόστηκε το μέτρο, εκρίζώθηκαν 160.550 εκτάρια και δαπανήθηκαν τα ακόλουθα ποσά:

Αμπελοοινική περίοδος	2008/2009	2009/2010	2010/2011	Σύνολο
Διαθέσιμος Προϋπολογισμός	€464.000.000	€334.000.000	€276.000.000	€1.074.000.000

Τα **εθνικά προγράμματα στήριξης** αποτελούνταν από μια δέσμη 11, στο σύνολο, μέτρων. Κάθε Κράτος Μέλος είχε τη δυνατότητα επιλογής των καταλληλότερων μέτρων με βάση τις ιδιαιτερότητές του και προσαρμοσμένα στις ανάγκες του τομέα της επικράτειάς του, με εφαρμογή από το 2009 μέχρι και το 2013. Τα επιλέξιμα μέτρα ήταν: «Ασφάλιση Συγκομιδής», «Επενδύσεις σε οινοποιητικές μονάδες», «Προώθηση οίνων σε Τρίτες Χώρες», «Πρώιμος τρύγος», «Απόσταξη υποπροϊόντων για παραγωγή αλκοόλης για βιομηχανικούς ή ενεργειακούς σκοπούς», «Απόσταξη οίνου για παραγωγή πόσιμης αλκοόλης», «Απόσταξη κρίσης», «Αναδιάρθρωση και μετατροπή αμπελιώνων», «Καθεστώς ενιαίας ενίσχυσης και στήριξης στους αμπελοκαλλιηργητές», «Ταμεία αλληλοβοήθειας», και «Χρήση συμπυκνωμένου γλυέκου σταφυλιών». Από τα 27 Κράτη Μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, 18 επέλεξαν την εφαρμογή εθνικών προγραμμάτων στήριξης του αμπελοοινικού τομέα. Συνολικά, έχουν δεσμευτεί €5,3 δισεκατομμύρια για να δαπανηθούν στον αμπελοοινικό τομέα κατά τα έτη 2009-2013. Κατά την περίοδο 2009-2011 έχουν δαπανηθεί €2,755 δισεκατομμύρια με ποσοστό εκτέλεσης από τα Κράτη Μέλη ύψους 97%. Κατά το 2009-2011, η ποσοστιαία κατανομή του προϋπολογισμού στα διάφορα μέτρα ήταν η ακόλουθη: «Αναδιάρθρωση και μετατροπή αμπελιώνων» (41,8%), «Απόσταξη πόσιμης αλκοόλης» (11,8%), «Απόσταξη υποπροϊόντων» (9,7%), «Προώθηση σε αγορές Τρίτων Χωρών» (8,5%), «Χρήση συμπυκνωμένου γλυέκου» (8,2%), «Ενιαία εκταρική επιδότηση» (6,9%), «Επενδύσεις» (6,1%), «Απόσταξη κρίσης» (2,9%), «Ασφάλεια συγκομιδής» (2,6%), και «Πρώιμος τρύγος» (1,5%).

Το μέτρο της αναδιάρθρωσης και μετατροπής αμπελιώνων είναι με διαφορά το μέτρο, το οποίο εφαρμόζεται από την πλειονότητα των Κρατών Μελών (14) και αφορά τη μεγαλύτερη εκταμίευση πόρων για την περίοδο 2009-2011. Η δαπάνη για το μέτρο αυξήθηκε από €326 εκατομμύρια το 2009, σε €400 εκατομμύρια το 2010 και σε €426 εκατομμύρια το 2011. Συνολικά, δαπανήθηκαν €1,153 δισεκατομμύριο κατά την τριετία. Οι μεγαλύτερες εκταμιεύσεις για το μέτρο πραγματοποιήθηκαν από τη Γαλλία (€266,5 εκ.), την Ιταλία (€262 εκ.) και την Ισπανία (€207,9 εκ.). Συνολικά, 120.000 εκτάρια αμπελιώνων συμμετείχαν στο μέτρο της αναδιάρθρωσης. Το μέτρο είχε μικρή επίδραση στο δυναμικό παραγωγής από την άποψη όγκου οίνου, αλλά είχε αποτελέσματα στην ποιότητα της παραγωγής, στη μείωση στα κόστη παραγωγής μέσω της ανάπτυξης νέων μηχανικών μεθόδων και στον εκσυγχρονισμό της διαχείρισης των γεωργικών εκμεταλλεύσεων. Γενικότερα, βοήθησε στην αύξηση της ανταγωνιστικότητας των παραγωγών που επωφελήθηκαν του μέτρου. Αναφορικά με το μέτρο «Προώθηση οίνων στις αγορές Τρίτων Χωρών», παρά τα αρχικά προβλήματα που υπήρξαν στην εφαρμογή του λόγω της παγκόσμιας οικονομικής κρίσης, φαίνεται ότι υπάρχει μια αυξητική τάση στην εκταμίευση πόρων για την εφαρμογή του έναντι των μέτρων παρεμβατικού χαρακτήρα, όπως οι αποστάξεις και η χρήση γλυέκου, τα οποία παύουν να είναι επιλέξιμα μετά το 2012. Συνολικά, δαπανήθηκαν, περίπου, €234 εκατομμύρια κατά την περίοδο 2009-2011, με αύξηση από €35 εκατομμύρια το 2009 σε €87 και σε €111,6 εκατομμύρια το 2010 και 2011 αντίστοιχα. Παρ' όλο που τα δύο πρώτα χρόνια, η Γαλλία είχε προς διάθεση το μεγαλύτερο προϋπολογισμό για το μέτρο, η Ιταλία πέτυχε τη μέγιστη εκταμίευση ύψους €78,5 εκατομμυρίων έναντι της Γαλλίας με €65,5 και της Ισπανίας με €61,1 εκατομμύρια. Η προώθηση είχε στόχο, κυρίως, τις Η.Π.Α. και σε μικρότερο βαθμό τον Καναδά, την Ιαπωνία και την Ελβετία. Ιδιαίτερο ενδιαφέρον αποτελεί ο προσανατολισμός των Κρατών Μελών προς τις αγορές της Κίνας, Βραζιλίας, Ινδίας, Μεξικού και Ουκρανίας. Παρ' όλο που είναι πολύ νωρίς για να αξιολογηθεί η αποτελεσματικότητα της εφαρμογής του μέτρου, Κράτη Μέλη, όπως η Πορτογαλία, η Ισπανία, η Ιταλία και η Γερμανία δηλώνουν αύξηση στις εξαγωγές τους στις αγορές όπου εφαρμόστηκαν οι δράσεις προώθησης.

Για το μέτρο των επενδύσεων εκταμιεύτηκε το ποσό των €167 εκατομμυρίων κατά την περίοδο 2009-2011, το οποίο κατανέμεται ως ακολούθως: Γαλλία (€108,4 εκ.), Γερμανία (€30,6 εκ.) Αυστρία (€14 εκ.), Ιταλία (€6,6 εκ.), Κύπρος (€3,4 εκ.) και Τσεχία (€2,1 εκ.). Στο παρόν στάδιο, μελετάται Πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για τη νέα χρηματοδοτική περίοδο 2014-2018, στην οποία θα είναι διαθέσιμα για εκταμίευση περίπου €6,2 δισεκατομμύρια, για την εφαρμογή των εθνικών προγραμμάτων στήριξης την επόμενη πενταετία. Το εν λόγω ποσό θα κατανεμηθεί στα Κράτη Μέλη σύμφωνα με την κατανομή των πόρων που εξασφάλισαν και εκταμίευσαν κατά το οικονομικό έτος 2013.

Μέτρο αναδιάρθρωσης και μετατροπής αμπελώνων - ΣΑΠ 1β: «Από το 2004 μέχρι σήμερα»

Αθηνά Παντελή

Λειτουργός Αμπελοοινικών Προϊόντων
στο Συμβούλιο Αμπελοοινικών Προϊόντων

Το Μέτρο αναδιάρθρωσης και μετατροπής αμπελώνων εφαρμόζεται από το Συμβούλιο Αμπελοοινικών Προϊόντων από το 2004 σε ετήσια βάση. Οι πρόνοιες του Μέρους διαφοροποιούνται στη βάση των αναγκών και ιδιοτεροτήτων του τομέα. Το Μέτρο στοχεύει αρχικά στη βελτίωση και αναβάθμιση του κυπριακού αμπελώνα και προοδευτικά στην ποιότητα των κρασιών και στην προσαρμογή της προσφοράς στη ζήτηση.

Το Αμπελοοινικό Μητρώο είναι η επίσημη και πιο έγκυρη πηγή δεδομένων που αφορούν τον κυπριακό αμπελώνα και αξιοποιείται για σκοπούς ελέγχου και αξιολόγησης της επιθεξιμότητας των αιτούντων. Για την περίοδο 2009-2013 το Μέτρο της αναδιάρθρωσης και μετατροπής αμπελώνων, περιλαμβάνεται στο ΕΠΣΑ 2009-2013.

Το Μέτρο εφαρμόζεται δυνάμει του Άρθρου 12 των περί Συμβουλίου Αμπελοοινικών Προϊόντων Νόμων του 2004-2007, του Κανονισμού του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΚ) 1234/07, για τη θέσπιση Κοινής Οργάνωσης Γεωργικών Αγορών και ειδικών διατάξεων για ορισμένα γεωργικά προϊόντα (Ενιαίος κανονισμός ΚΟΑ), όπως αυτός τροποποιήθηκε από τον Κανονισμό της Επιτροπής (ΕΚ) 491/2009 και του Κανονισμού της Επιτροπής (ΕΚ) 555/08. Από το 2004, η συνολική έκταση αμπελώνων που αναδιάρθρωθηκε ανέρχεται στα 12.796,5 δεκάρια, ενώ επενδύθηκαν €18.153.904 που προέρχονται αποκλειστικά από κοινοτικούς πόρους.

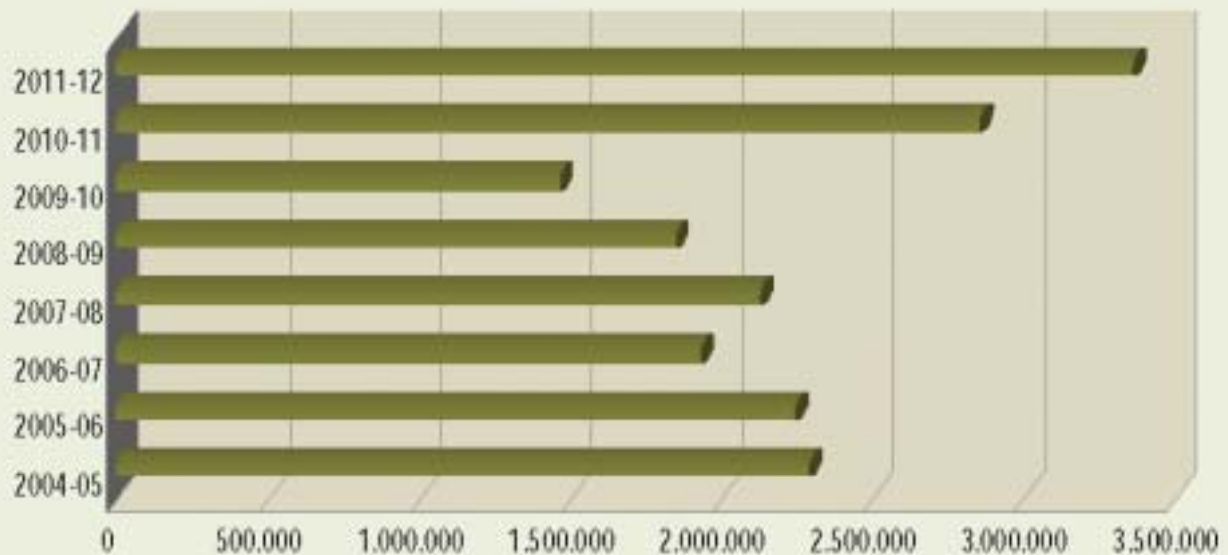
Σύμφωνα με τις πρόνοιες του Μέρους, οι αμπελώνες που εκριζώνονται, αντικαθίστανται με νέες φυτείες, μετά την παρέλευση δύο ετών αγρανάπαυσης και επιθεωρούνται από λειτουργούς του ΣΑΠ, ως μέρος της διαδικασίας ελέγχου για διαπίστωση της υλοποίησης των δράσεων του Μέρους.

Στον Πίνακα, παρουσιάζονται όλα τα Μέτρα αναδιάρθρωσης και μετατροπής αμπελώνων, ανά έτος, η συμμετοχή κάθε περιοχής στο Μέτρο, η έκταση που εγκρίθηκε, καθώς και το ποσό της ενίσχυσης.

Περιοχές	2004-05	2005-06	2006-07	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12
Βουνί Παναγιάς - Αμπελίτης	501,7	682,5	311	345,1	113	164,4	120,2	125,2
Κουμανδαρία	-	30,6	43,8	48,5	10	113,1	62,6	84,6
Κρασοχώρια Λεμεσού	905,7	939,5	437	661,5	348	401,5	316,7	524,3
Λαόνα Ακάμα	375,8	311,2	149,8	193	82	38,9	212,9	294,6
Πιτσιλιά	131,2	32,6	32,6	39,7	31	25	7,0	14,2
Εκτός ΠΟΠ	-	-	483	219,6	650	168,7	1.014,3	998,9
Σύνολο σε δεκάρια	1.914,4	1.996,4	1.457,2	1.507,4	1.234	911,6	1.733,7	2.041,8
Ενίσχυση (€)	2.294.249	2.246.533	1.936.888	2.131.684	1.851.218	1.468.512	2.858.626,5	3.366.188

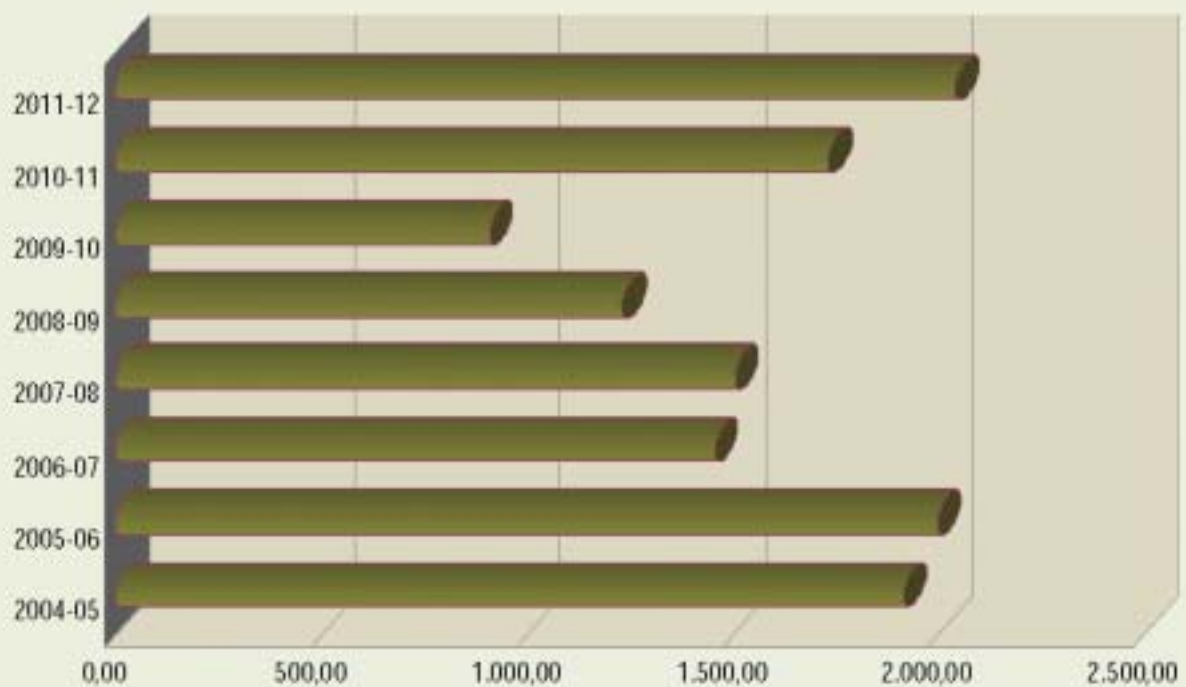

Ενίσχυση σε Ευρώ

	2004-05	2005-06	2006-07	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12
■ Ενίσχυση σε Ευρώ	2.294.249	2.246.533	1.936.888	2.131.684	1.851.218	1.468.512	2.858.626,5	3.366.188,0

Σύνολο σε δεκάρια

	2004-05	2005-06	2006-07	2007-08	2008-09	2009-10	2010-11	2011-12
■ Σύνολο σε δεκάρια	1.914,40	1.996,40	1.457,20	1.507,40	1.234	911,6	1.733,70	2.041,80

Οίνος χωρίς αλκοόλη γίνεται;

Θουκής Γεωργίου
 Λειτουργός Γεωργίας Α'
 στο Τμήμα Γεωργίας
 και Μέλος της Επιτροπής Εμπειρογνομόνων Οίνων

Ένα νέο επιθετικό όπλο μάρκετινγκ χρησιμοποιούν, τα τελευταία χρόνια, οι Τρίτες Χώρες, με σκοπό την περαιτέρω διείσδυσή τους στις ευρωπαϊκές αγορές. Αυτή είναι η παραγωγή οίνου χωρίς αλκοόλη! Όλοι μας, λίγο ή πολύ, γνωρίζουμε για την μπίρα χωρίς αλκοόλη, και για να είμαστε ειλικρινείς, από τη ζυθοποιία προέκυψε η αρχική ιδέα. Κάποιες από τις Τρίτες Χώρες, όπως η Αυστραλία, αλλιά και από τα ενδότερα της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως η Γαλλία, λόγω των καταβολών, της υποδομής και της έντονης έρευνας, εκμεταλλεύτηκαν τις συνεχείς πιέσεις που ασκούνται από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας για τη μείωση του αλκοολισμού και ενδυνάμωσαν την αντίληψη για τον «οίνο χωρίς αλκοόλη».

Οίνος χωρίς αλκοόλη, όμως, γίνεται; Για τον «παλαιό κόσμο» οινικής παραγωγής, όπως τα παραδοσιακά ευρωπαϊκά Κράτη Μέλη, το ζήτημα αυτό αντιμετωπίστηκε ως εχθροπραξία και κρίθηκε ως αδιανόητο αν και καινοτόμο. Θεωρήθηκε απίστευτο για τη ευρωπαϊκή φήμη και τις παραδόσεις εκατοντάδων ετών, οι οποίες αντιμετωπίζουν τον οίνο ως ένα ευγενές αγροτικό αγαθό, ο οποίος εκφράζει το *terroir* (γαλλικός διεθνής όρος για το οικοσύστημα και την ανθρώπινη επίδραση στην οινική παραγωγή) μιας περιοχής όσο κανένα άλλο προϊόν. Επτά χρόνια σχετικών διαπραγματεύσεων κρατήθηκαν στις ατζέντες των συναντήσεων του Διεθνούς Οργανισμού Αμπέλου και Οίνου (ΟΙΥ) για το θέμα αυτό, το οποίο αντιμετωπίστηκε ως μείζον διεθνές θέμα πολιτικής στις Οινολογικές Πρακτικές και Επεξεργασίες. Η Χώρα μας συμμετείχε σε αυτές τις διαπραγματεύσεις και προσέγγισε το θέμα με σοβαρότητα εστιάζοντας σε τεχνολογικά, εμπορικά ακόμη και σε πολιτικά δεδομένα. Οι αρμόδιες Υπηρεσίες Οίνου τοποθέτησαν απόψεις στη βάση επιχειρημάτων, ενώ κατά τη διάρκεια της Κυπριακής Προεδρίας έκλεισε με θετικό τρόπο το θέμα, και τα ευρωπαϊκά Κράτη συντονίστηκαν προς την κατεύθυνση μεν της συναίνεσης, προστατεύοντας δε το κοινοτικό κεκτημένο. Ακολουθούν οι κύριες αποφάσεις σχετικά με την αφαίρεση ή τη διόρθωση αλκοόλης από τους οίνους οι οποίες προέκυψαν από τη Γενική Συνέλευση του ΟΙΥ, που έγινε, στη Σμύρνη, τον Ιούνιο του 2012.

Αυτό το ξέρατε;

- Η νέα μεγάλη απόφαση/σύσταση στις Οινολογικές Πρακτικές και Επεξεργασίες του Διεθνούς Οργανισμού Αμπέλου και Οίνου (ΟΙΥ), η οποία προήλθε μετά από επτά χρόνια διαπραγματεύσεων μεταξύ των Κρατών Μελών, είναι η αφαίρεση αλκοόλης από παρτίδα οίνου. Αυτή γίνεται με τεχνικές μοριακού διαχωρισμού μέσω εξειδικευμένων μεμβρανών ή απόσταξης και ακολουθεί η επανασύσταση αυτής της παρτίδας με τον αρχικό οίνο με σκοπό την παραγωγή χαμηλόβαθμων προϊόντων.
- Όταν ο αποκτημένος αλκοολικός τίτλος του προϊόντος, το οποίο θα προέρχεται από την αφαίρεση αλκοόλης είναι μέχρι 0,5%vol., τότε το προϊόν αυτό δεν μπορεί να ονομάζεται οίνος, αλλιά «ποτό το οποίο προέρχεται από αποαλκοολοποιημένο οίνο».
- Όταν ο αποκτημένος αλκοολικός τίτλος του προϊόντος, το οποίο θα προέρχεται από την αφαίρεση αλκοόλης είναι 0,5-8,5%vol., τότε το προϊόν αυτό δεν μπορεί να ονομάζεται οίνος, αλλιά «ποτό το οποίο προέρχεται από μερικώς αποαλκοολοποιημένο οίνο». Όταν ο αποκτημένος αλκοολικός τίτλος του προϊόντος, το οποίο θα προέρχεται από τη διόρθωση αλκοόλης είναι μεγαλύτερος από 8,5%vol., ικανοποιώντας, δηλαδή, το βασικότερο κριτήριο παραγωγής οίνου, τότε το προϊόν αυτό θα μπορεί να ονομάζεται οίνος.

Προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά και συναφείς δραστηριότητες

Ηλίας Παντέλης

Κτηνιατρικός Λειτουργός
στις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες

Η προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά είναι πρωταρχικής σημασίας και διέπεται τόσο από την εθνική Νομοθεσία (περί Προστασίας και Ευημερίας των Ζώων Νόμο), όσο και από την κοινοτική Νομοθεσία (Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1/2005 του Συμβουλίου για την προστασία των ζώων κατά τη μεταφορά και συναφείς δραστηριότητες), ο οποίος εφαρμόζεται από τις 5 Ιανουαρίου του 2007. Λαμβάνοντας υπόψη ότι, οι συνθήκες διαβίωσης των ζώων κατά τη μεταφορά είναι, κυρίως, αποτέλεσμα της καθημερινής συμπεριφοράς των μεταφορέων, ο Κανονισμός αυτός καθορίζει κανόνες για τις διαδικασίες και τις συνθήκες μεταφοράς των ζώων, καθώς και για συναφείς με τη μεταφορά δραστηριότητες, με γνώμονα τόσο την προστασία των μεταφερόμενων ζώων, μέσω της πρόληψης του πόνου και της ταλαιπωρίας τους, όσο και την πρόληψη της εκδήλωσης και διάδοσης λοιμωδών νόσων των ζώων. Ο Κανονισμός εφαρμόζεται στη μεταφορά όλων των ζώντων σπονδυλιωτών ζώων, με εξαίρεση τη μεταφορά ζώων, η οποία δεν έχει σχέση με την οικονομική δραστηριότητα και την απευθείας μεταφορά ζώων από ή προς κτηνιατρεία ή κτηνιατρικές κλινικές.

Ανεξάρτητα από την απόσταση και τη διάρκειά της, η οποιαδήποτε **μεταφορά ζώων μπορεί να πραγματοποιηθεί μόνο εφόσον:**

- ✓ Η μεταφορά γίνεται με τρόπο που δεν ενδέχεται να προκαλέσει τραυματισμούς και αδικαιολόγητη ταλαιπωρία στα ζώα.
- ✓ Έχουν ληφθεί όλα τα μέτρα για την ελαχιστοποίηση της διάρκειας του ταξιδιού και για την κάλυψη των αναγκών των ζώων.
- ✓ Τα ζώα είναι ικανά να πραγματοποιήσουν το ταξίδι.
- ✓ Το μεταφορικό μέσο είναι τέτοιο που αποτρέπει τον τραυματισμό και την ταλαιπωρία των ζώων, ενώ εξασφαλίζει την ασφάλειά τους.
- ✓ Η φόρτωση και η εκφόρτωση των ζώων γίνεται με κατάλληλο τρόπο, ώστε να αποφεύγονται οι τραυματισμοί και η πρόκληση πόνου σε αυτά και εξασφαλίζεται η ασφάλειά τους.
- ✓ Το προσωπικό που χειρίζεται τα ζώα είναι κατάλληλα εκπαιδευμένο και εκτελεί τα καθήκοντά του χωρίς πρόκληση βίας ή χρήση άηλων μεθόδων που ενδεχομένως να προκαλέσουν φόβο, τραυματισμό ή πόνο στα ζώα.
- ✓ Η μεταφορά γίνεται χωρίς καθυστερήσεις μέχρι τον τελικό προορισμό και οι συνθήκες των ζώων ελέγχονται τακτικά.

- ✓ Προβλέπεται επαρκής χώρος και ύψος για τα ζώα, σύμφωνα με το είδος τους, το μέγεθός τους, τον τρόπο μεταφοράς και τη διάρκεια του ταξιδιού.
- ✓ Παρέχονται στα ζώα, σε τακτά χρονικά διαστήματα, νερό, τροφή και περίοδοι ανάπαυσης σύμφωνα με το είδος και το μέγεθός τους.
- ✓ Τα οχήματα πρέπει απαραίτητα να καθαρίζονται και να απολυμαίνονται μετά από κάθε μεταφορά.

Τα μεταφορικά μέσα, ο εξοπλισμός τους και τα κιβώτια μεταφοράς πρέπει να έχουν σχεδιαστεί, κατασκευαστεί, συντηρηθεί και να λειτουργούν κατά τρόπο ώστε:

- ✓ Να αποφεύγονται οι τραυματισμοί και η ταλαιπωρία των ζώων και να εξασφαλίζεται η ασφάλειά τους.
- ✓ Τα ζώα να προστατεύονται από τις δυσμενείς καιρικές συνθήκες, τις ακραίες θερμοκρασίες και τις αντίξοες κλιματικές συνθήκες.
- ✓ Να καθαρίζονται και να απολυμαίνονται.
- ✓ Να εμποδίζεται η διαφυγή ή η πτώση των ζώων και να αντέχουν στις πιέσεις των μετακινήσεων.
- ✓ Να εξασφαλίζεται διαρκώς η κατάλληλη ποι-

- ότητα και ποσότητα αέρα για το μεταφερόμενο είδος ζώων.
- ✓ Να επιτρέπουν την πρόσβαση στα ζώα, ώστε να είναι δυνατό να επιθεωρούνται τα ζώα και να τους παρέχονται φροντίδες.
- ✓ Να διαθέτουν αντιολισθητικό δάπεδο.
- ✓ Να διαθέτουν δάπεδο που αποτρέπει τη διαφυγή ούρων και περιττωμάτων.
- ✓ Να παρέχουν επαρκή φωτισμό για την επιθεώρηση και την παροχή φροντίδων στα ζώα κατά τη μεταφορά.

Στο **εσωτερικό του διαμερίσματος των ζώων** και σε κάθε επίπεδό του πρέπει να προβλέπεται επαρκής χώρος, ώστε να εξασφαλίζεται ο κατάλληλος αερισμός επάνω από τα ζώα όταν αυτά βρίσκονται σε φυσική όρθια θέση χωρίς να εμποδίζονται, σε καμία περίπτωση, οι φυσικές τους κινήσεις. Τα χωρίσματα πρέπει να είναι αρκετά ανθεκτικά, ώστε να αντέχουν το βάρος των ζώων. Ο εξοπλισμός τους πρέπει να επιτρέπει τις ταχείες και εύκολες κινήσεις. Τα οδικά οχήματα πρέπει να φέρουν τον κατάλληλο εξοπλισμό για ασφαλή φόρτωση και εκφόρτωση των ζώων (π.χ. ράμπα ή ανυψωτική εξέδρα). Οι ράμπες, οι ανυψωτικές εξέδρες και οι όροφοι πρέπει να διαθέτουν φράγματα ασφαλείας, τα οποία πρέπει να είναι συμπαγή χωρίς διάκενα, ώστε τα ζώα να μην πέφτουν ούτε να μπορούν να διαφύγουν κατά τη φόρτωση και εκφόρτωσή τους και χωρίς να υπάρχει ο κίνδυνος εγκλωβισμού των ποδιών τους.

Η ικανότητα **καλής μεταχείρισης των ζώων** προϋποθέτει τη γνώση των βασικών μορφών συμπεριφοράς και των αναγκών του κάθε είδους ζώου, καθώς και τη γνώση των ενδείξεων αισθητηριακής αντίληψης και ευαισθησίας. Για τη μετακίνηση των ζώων πρέπει να χρησιμοποιούνται κατάλληλοι διάδρομοι χωρίς εμπόδια, ενώ, πάντοτε, πρέπει να λαμβάνεται υπόψη ότι, τα ζώα κινούνται πιο πρόθυμα από το σκοτάδι προς το φως. Τα ζώα πρέπει να μπορούν να μετακινούνται ελεύθερα προς την πρόπουσα κατεύθυνση σύμφωνα με τα χαρακτηριστικά της συμπεριφοράς τους, χωρίς αναστάτωση και να τυγχάνουν ήρεμης μεταχείρισης. Δεν πρέπει ποτέ να χρησιμοποιείται βία, ενώ απαγορεύονται αυστηρά: 1) Τα χτυπήματα ή τα ρακτίσματα στα ζώα. 2) Η άσκηση πίεσης σε ιδιαίτερα ευαίσθητα σημεία του σώματός τους, με τρόπο που να τους προκαλεί πόνο ή ταλαιπωρία που να μπορεί να αποφευχθεί. 3) Η ανάρτηση των ζώων με μηχανικά μέσα. 4) Η ανύψωση ή το σύρσιμο των ζώων από το κεφάλι, τα αυτιά, τα κέρατα, τα πόδια, την ουρά, το τρίχωμα ή το μαλλί τους, ή η μεταχείριση που τους προκαλεί περιττό πόνο ή ταλαιπωρία. Η απαγόρευση ανύψωσης των ζώων από τα πόδια δεν ισχύει για τα πουλικά, τα κουνέλια και τους λαγούς. 5) Η χρησιμοποίηση ράβδων ή άλλων εργαλείων με αιχμηρές άκρες. 6) Η στρέψη, η σύνθλιψη ή το σπάσιμο των ουρών των ζώων ή η άσκηση πίεσης στα μάτια τους. 7) Η συνειδητή παρεμπόδιση κάποιου ζώου, το οποίο οδηγείται σε οποιοδήποτε τμήμα της διαδικασίας μεταχείρισης. 8) Το δέσιμο των ζώων από τα κέρατα ή με κρίκους από τη μύτη. 9) Το δέσιμο των ποδιών των ζώων μαζί. 10) Το φίμωμα των μοσχарιών.

Τα ζώα **μπορούν να μεταφερθούν** μόνο εφόσον είναι ικανά για να πραγματοποιήσουν το προβλεπόμενο ταξίδι χωρίς να τραυματιστούν ή να υποστούν περιττό πόνο. Τα ζώα που είναι τραυματισμένα ή παρουσιάζουν φυσιολογική αδυναμία ή παθολογικά προβλήματα δεν θεωρούνται ικανά για μεταφορά, ιδίως εάν: α) Δεν είναι σε θέση να μετακινηθούν ανεξάρτητα χωρίς πόνο ή να περπατήσουν χωρίς βοήθεια, β) έχουν σοβαρή ανοικτή πληγή ή πρόπτωση, γ) είναι θηλυκά ζώα σε κύηση για τα οποία έχει ήδη παρέλθει το 90% ή περισσότερο του αναμενόμενου χρόνου κυοφορίας ή θηλυκά ζώα που έχουν γεννήσει την προηγούμενη εβδομάδα, δ) είναι νεογέννητα θηλαστικά των οποίων ο ομφαλός δεν έχει πλήρως

επουλωθεί, και ε) είναι χοίροι ηλικίας κάτω των τριών εβδομάδων, αρνιά ηλικίας κάτω της μιας εβδομάδας και μοσχάρια ηλικίας κάτω των 10 ημερών, εκτός εάν μεταφέρονται σε αποστάσεις μικρότερες των 100 km. Ωστόσο, τραυματισμένα ή άρρωστα ζώα μπορεί να θεωρηθεί ότι, είναι σε θέση να μεταφερθούν εάν είναι ελαφρώς τραυματισμένα ή άρρωστα και η μεταφορά δεν θα τους προκαλέσει πρόσθετο πόνο. Εάν υπάρχουν αμφιβολίες, πρέπει να ζητείται κτηνιατρική συμβουλή. Εάν τα ζώα αρρωστήσουν ή τραυματιστούν, κατά τη μεταφορά, πρέπει να απομονώνονται και να τους χορηγούνται πρώτες βοήθειες το ταχύτερο δυνατό. Πρέπει να τους παρέχεται η κατάλληλη κτηνιατρική αγωγή και, εάν πρέπει να σφαγούν ή να θανατωθούν επείγοντως, αυτό πρέπει να γίνεται χωρίς να υφίστανται περιττό πόνο.

Τα ζώα που μεταφέρονται μέσα σε κιβώτια, όπως πτηνά ή κουνέλια, χρήζουν διαφορετικού χειρισμού κατά τη φόρτωση, μεταφορά και εκφόρτωσή τους. Συγκεκριμένα:

- ✓ Τα κιβώτια μεταφοράς πρέπει να τηρούνται σε καλή κατάσταση, ο δε χειρισμός τους πρέπει να γίνεται με προσοχή, ιδίως εάν διαθέτουν διάτρητο ή εύκαμπτο δάπεδο.
- ✓ Κατά τη διάρκεια της μεταφοράς και των χειρισμών, τα κιβώτια πρέπει να διατηρούνται πάντοτε σε όρθια θέση.
- ✓ Τα κιβώτια δεν πρέπει να ρίχνονται, να αφήνονται να πέσουν από υπερυψωμένα σημεία ή να ανατρέπονται, ενώ, εφόσον είναι δυνατόν, η φόρτωση και η εκφόρτωσή τους πρέπει να γίνεται οριζόντια και με μηχανικά μέσα.
- ✓ Ο σχεδιασμός και η κατασκευή των κιβωτίων πρέπει να διευκολύνουν την επιθεώρηση των ζώων.
- ✓ Οι επιφάνειες των κιβωτίων πρέπει να καθαρίζονται και να απολυμαίνονται εύκολα και δεν πρέπει να υπάρχουν αιχμηρές άκρες ή προεξοχές που πιθανόν να τραυματίσουν τα ζώα.
- ✓ Τα κιβώτια πρέπει να στερεώνονται στο μεταφορικό μέσο πριν από την αναχώρηση, ώστε να αποφεύγεται η μετατόπισή τους. Ιδιαίτερα, τα κιβώτια άνω των 50 kg πρέπει να είναι εφοδιασμένα με επαρκή σημεία στερέωσης.
- ✓ Όταν τα κιβώτια τοποθετούνται το ένα πάνω στο άλλο, πρέπει να λαμβάνονται οι απαιτούμενες προφυλάξεις, ώστε να περιορίζεται η ποσότητα ούρων και κοπράνων που πέφτουν στα ζώα που βρίσκονται από κάτω, να εξασφαλίζεται η σταθερότητα των κιβωτίων μεταφοράς και να υπάρχει απρόσκοπτος αερισμός.
- ✓ Τα κιβώτια πρέπει να φέρουν σαφή και ευανάγνωστη σήμανση με την οποία να δηλώνεται η παρουσία ζώντων ζώων, καθώς και σήμα που να υποδεικνύει το άνω μέρος του κιβωτίου.

Ο Κανονισμός περιέχει λεπτομερείς **διατάξεις σχετικά με το χώρο** που απαιτείται για τη μεταφορά των διαφόρων ειδών ζώων. Ο χώρος, ανά ζώο, που απαιτείται σε κάθε περίπτωση εξαρτάται από διάφορους παράγοντες, όπως: α) Τον τρόπο μεταφοράς (οδικώς, σιδηροδρομικώς, θαλασσίως, αεροπορικώς), β) το είδος, η ηλικία, το βάρος και το μέγεθος των ζώων, γ) τη φυσική κατάσταση των ζώων, δ) το μήκος του τριχώματος των ζώων, ε) τις μετεωρολογικές συνθήκες, και στ) τη διάρκεια του ταξιδιού. Σύμφωνα με τον Κανονισμό, όλοι οι μεταφορείς, οι οποίοι μεταφέρουν ζώα σε απόσταση μεγαλύτερη από 65 km από τον τόπο αναχώρησης μέχρι τον τόπο προορισμού πρέπει να έχουν **άδεια μεταφορέα ζώων**. Ο Κανονισμός προνοεί την έκδοση δύο τύπων άδειας.

Οι άσχημες συνθήκες χειρισμού και μεταφοράς των ζώων οφείλονται, συχνά, στην έλλειψη εκπαίδευσης και για αυτόν το λόγο κάθε άτομο που μεταχειρίζεται ζώα κατά τη μεταφορά πρέπει, υποχρεωτικά, να έχει παρακολουθήσει σχετική εκπαίδευση. Η καταλληλότητα του προσωπικού αποδεικνύεται με την κατοχή σχετικού πιστοποιητικού επαγγελματικής ικανότητας από κάθε πρόσωπο το οποίο εκτελεί τα καθήκοντα οδηγού ή συνοδού σε οδικό όχημα μεταφοράς ζώων. Ο Κανονισμός προνοεί την έκδοση πιστοποιητικών σε οδηγούς και συνοδούς οδικών οχημάτων που μεταφέρουν κατοικίδια, ιπποειδή, βοοειδή, αιγοπρόβατα, χοίρους και πουληρικά. Στην Κύπρο, το πιστοποιητικό αυτό εκδίδεται από τις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες, αφού οι ενδιαφερόμενοι παρακολουθήσουν σχετικό Σεμινάριο και επιτύχουν σε γραπτή εξέταση που διενεργείται αργότερα. Η κατοχή του πιστοποιητικού από τα άτομα που είναι οδηγοί ή συνοδοί σε μεταφορικά μέσα που πραγματοποιούν ταξίδια σε απόσταση μεγαλύτερη των 65 km, είναι υποχρεωτική.

ΕΠΟΧΙΚΕΣ ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΑΣΧΟΛΙΕΣ

Φ
υ
τ
ι
κ
ή
Π
α
ρ
α
γ
ω
γ
ή

ΜΗΝΑΣ ΔΕΚΑΗΜΕΡΟ	ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ			ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ			ΜΑΡΤΙΟΣ			
	1°	2°	3°	1°	2°	3°	1°	2°	3°	
ΚΑΛΛΙΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΦΡΟΝΤΙΔΕΣ										
Σ Ι Τ Η Ρ Α	Φυτοπροστασία	Σηριβίδι Χεστιανή Μύγα								
	Λίπανση	Επιφανειακή Αζωτούχος								
	Καταπολέμηση ζιζανίων	Εγκεκριμένα ζιζανιοκτόνα								
Ε Σ Π Ε Ρ Ι Δ Ο Ε Ι Δ Η	Φυτοπροστασία	Χειμερινός Ψεκασμός					Άκαρι Οφθαλμών	Ανθοθήρης (Λεμονιές)		
	Λίπανση	Βασική Λίπανση						Επιφανειακή Αζωτούχος		
	Άρδευση							Βελτιωμένα Συστήματα Άρδευσης		
	Κλάδεμα	Ελαφρύ, ανάλογα με το είδος								
	Καταπολέμηση ζιζανίων							Μηχανικά ή με εγκεκριμένα ζιζανιοκτόνα		
Ε Λ Ι Ε Σ	Συγκομιδή	Όψιμες περιοχές	Κορωνίκη ποικιλία							
	Κλάδεμα	Καρποφορίας ή Ανανέωσης								
	Φυτοπροστασία	Χειμερινός Ψεκασμός								
	Λίπανση	Βασική Λίπανση						Επιφανειακή Αζωτούχος		
	Άρδευση							Βελτιωμένα Συστήματα Άρδευσης		
Καταπολέμηση ζιζανίων							Μηχανικά ή με εγκεκριμένα ζιζανιοκτόνα			

ΜΗΝΑΣ	ΙΑΝΟΥΑΡΙΟΣ			ΦΕΒΡΟΥΑΡΙΟΣ			ΜΑΡΤΙΟΣ		
	1°	2°	3°	1°	2°	3°	1°	2°	3°
ΔΕΚΑΗΜΕΡΟ									
ΚΑΛΙΕΡΓΗΤΙΚΕΣ ΦΡΟΝΤΙΔΕΣ									
Φ Υ Λ Λ Ο Β Ο Λ Α	Φυτοπροστασία	Χειμερινός Ψεκασμός							
	Άρδευση							Έλεγχος Β.Σ.Α.	
	Λίπανση	Βασική Λίπανση							
	Κλάδεμα	Ανάλογα με το είδος και την ποικιλία							
Α Μ Π Ε Λ Ι Α	Καταπολέμηση ζιζανίων				Μηχανικά ή με εγκεκριμένα ζιζανιοκτόνα				
	Φυτοπροστασία	Χειμερινός Ψεκασμός							
	Λίπανση	Βασική Λίπανση						Έλεγχος Β.Σ.Α.	
	Άρδευση	Ανάλογα με την ποικιλία							
Λ Α Χ Α Ν Ι Κ Α	Κλάδεμα							Μηχανικά ή με εγκεκριμένα ζιζανιοκτόνα	
	Καταπολέμηση ζιζανίων								
	Φύτευση	Όψιμα χειμερινά είδη						Πρώιμα καλοκαιρινά σε χαμηλά σκέπαστρα	
	Φυτοπροστασία	Χρήση εγκεκριμένων, για το κάθε είδος φυτοπροστατευτικών προϊόντων							
Π Α Τ Α Τ Ε Σ	Λίπανση	Ανάλογα με το είδος και τις αναλύσεις εδάφους που γίνονται πριν τη φύτευση							
	Άρδευση	Ανάλογα με τις εδαφοκλιματικές συνθήκες			Χρήση τελεσιμέτρων				
	Εκρίζωση	Φθινοπωρινή Καλλιέργεια							
	Φύτευση	Εαρινή Καλλιέργεια							
Π Α Τ Α Τ Ε Σ	Φυτοπροστασία	Χρήση εγκεκριμένων φυτοπροστατευτικών προϊόντων							
	Λίπανση	Σύμφωνα με τις αναλύσεις εδάφους							
	Άρδευση	Ανάλογα με τις εδαφοκλιματικές συνθήκες			Χρήση τελεσιμέτρων				
	Καταπολέμηση ζιζανίων	Προφυτρωτικά και Μεταφυτρωτικά ζιζανιοκτόνα							

Τρίμηνο Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου-Μαρτίου

- ✓ Το **σηριβίδι** μπορεί να προκαλέσει σοβαρές ζημιές στα σιτηρά όταν επικρατούν ευνοϊκές καιρικές συνθήκες. **Επιθεωρούμε συστηματικά τους αγρούς**, έτσι ώστε να επέμβουμε έγκαιρα με εντομοκτόνα για τα σιτηρά εντομοκτόνα. Εξίσου σημαντική είναι και η **καταπολέμηση των ζιζανίων**, για τα οποία υπάρχει πλήθος ζιζανιοκτόνων. **Προσοχή όμως! Φροντίζουμε η επέμβασή μας να είναι αποτελεσματική** επιλέγοντας το κατάλληλο ζιζανιοκτόνο, ανάλογα με το είδος των ζιζανίων και το είδος των σιτηρών. Η εφαρμογή γίνεται όταν τα σιτηρά και τα ζιζάνια βρίσκονται στο κατάλληλο στάδιο, χρησιμοποιώντας τη συνιστώμενη δόση με αντένες χαμηλής πίεσης και με κατάλληλα μπέκα τύπου "σκούπας". **Προστατεύουμε τις γειτονικές καλλιέργειες** (λαχανικά, ανθοκομικά, πατάτες), ακόμα και αν βρίσκονται σε αρκετή απόσταση αποφεύγοντας να ψεκάσουμε όταν φυσάει άνεμος και χρησιμοποιώντας ειδικά μπέκα (low drift) που μειώνουν το ποσοστό μεταφοράς των σταγονιδίων. Καλό είναι να **ενημερώνονται οι γειτονικοί παραγωγοί**, ιδιαίτερα οι θερμοκηπιούχοι, για να λάβουν τα απαραίτητα μέτρα. Τέλος, δεν πρέπει να ξεχνούμε ότι, για την αποτελεσματική αντιμετώπιση εχθρών και ζιζανίων **εφαρμόζονται, παράλληλα, και καλλιεργητικά μέτρα**, όπως η αμειψισπορά και η αγρανάπαυση.
- ✓ Ο **χειμερινός ψεκασμός** είναι πολύ σημαντικός στις καλλιέργειες που συστήνεται, αφού καταπολέμα τις μορφές εκείνες που οι εχθροί και οι ασθένειες διαχειμάζουν. Ψεκάσουμε αυτήν την περίοδο, μετά τη συγκομιδή και το κλάδεμα και πριν από το φούσκωμα των οφθαλμών, χρησιμοποιώντας σκευάσματα **παραφίνικ όιλ** και **χαλικού**.
- ✓ Η **βασική λίπανση** εφοδιάζει τη φυτεία μας με τα απαραίτητα θρεπτικά στοιχεία στα πρώτα στάδια της ανάπτυξής της. Στις δενδρώδεις καλλιέργειες και στα αμπέλια εφαρμόζουμε, νωρίς το Χειμώνα, τα **φωσφοροκαλιούχα λιπάσματα** και, αργότερα, τη **θειική αμμωνία**, η οποία πρέπει να συνοδεύεται από βροχοπτώσεις ή άρδευση.
- ✓ Ο **Περονόσπορος** είναι σοβαρή ασθένεια των πατατών, ο οποίος υπό ευνοϊκές συνθήκες μπορεί να πάρει τη μορφή επιδημίας. **Ελέγχουμε τη φυτεία μας σχολαστικά**, ψεκάσουμε, προληπτικά, με μυκητοκτόνα επαφής, ενώ όταν επικρατούν μέτριες θερμοκρασίες, υψηλή ατμοσφαιρική υγρασία ή βροχοπτώσεις γίνονται ψεκασμοί με διασυστηματικά μυκητοκτόνα. Χρησιμοποιούμε **σκευάσματα με διαφορετικές δραστικές ουσίες, αλλιά και διαφορετικό τρόπο δράσης**, έτσι ώστε να αποφεύγεται η ανάπτυξη ανθεκτικότητας. Στα τελευταία στάδια της φυτείας, προτιμούμε χαλικούχα σκευάσματα.
- ✓ **Προσβολές από μύκητες και βακτήρια στις θερμοκηπιακές καλλιέργειες** είναι δυνατόν να εμφανιστούν αυτήν την εποχή λόγω της αυξημένης σχετικής υγρασίας. Πριν καταφύγουμε σε χημικές επεμβάσεις είναι σημαντικό να εξασφαλίσουμε **καλό αερισμό του θερμοκηπίου** με το άνοιγμα των παραθύρων και τη χρήση αναμεικτών, ενώ στα τουνέλια **φυτεύουμε αραιότερα**. Η **αφαίρεση των παλιών φύλλων**, που έχει σκοπό τον καλύτερο φωτισμό και αερισμό των φυτών πρέπει να γίνεται με μέτρο, έτσι ώστε να μην καταπονούνται τα φυτά λόγω της μείωσης της φωτοσυνθετικής τους ικανότητας.

Οι γεωργικές ασχολίες είναι ολόχρονη δραστηριότητα. Η έγκαιρη και ορθή εκτέλεσή τους επηρεάζει το ύψος και την ποιότητα της παραγωγής.

Για οποιανδήποτε αμφιβολία ή απορία μη διστάσετε να επικοινωνήσετε με το Γεωπόνο της περιοχής σας ή να τηλεφωνήσετε σε οποιοδήποτε Επαρχιακό Γραφείο του Τμήματος Γεωργίας.

Δήμητρα Τοφαρή
Λειτουργός Γεωργίας Α'
στο Τμήμα Γεωργίας

ΕΠΟΧΙΚΕΣ ΓΕΩΡΓΙΚΕΣ ΑΣΧΟΛΙΕΣ

Ζ
ω
ι
κ
ή
Π
α
ρ
α
υ
ω
υ
ή

Τομείς	Ιανουάριος	Φεβρουάριος	Μάρτιος
Αιγοπροβατοτροφία	<p>Απολύμανση υποστατικών και εξοπλισμού. Ομαδοποίηση ζώων ανάλογα με στάδιο παραγωγής.</p> <p>Διατροφή: 1,150 Kg/ζώο συμπυκνωμένου μίγματος πρωτεΐνης 14% ή 16%, στο τελευταίο στάδιο κωφορίας.</p> <p>Προβρατίνες: 550γρ. για συντήρηση +650γρ./Kg παραγόμενου γάλακτος συμπυκνωμένου μίγματος + 1Kg σανό</p> <p>Αιγες: 650γρ. για συντήρηση + 500γρ./Kg παραγόμενου γάλακτος συμπυκνωμένου μίγματος + 1Kg σανό.</p> <p>Προληπτικοί εμβολιασμοί ενάντια στη κολλυβακίλλωση, τα παράσιτα, ενέσιμες βιταμίνες Α, Δ, Ε και σελήνιο όπου ενδείκνυται. Απομάκρυνση μη παραγωγικών ζώων από τη μονάδα.</p>	<p>Απολύμανση δωματίου γέννας. Φροντίδα νεογέννητων: απολύμανση ομφάλιου λώρου, παροχή πρωτογάλακτος.</p> <p>Διατροφή: Στα ζώα που βρίσκονται στην αρχή της γαλακτικής περιόδου (50 μέρες για τις προβατίνες και 60 μέρες για τις αιγες) χορηγούνται 2-2,5Kg συμπυκνωμένου μίγματος 16% πρωτεΐνης + 1Kg σανό</p> <p>Προβρατίνες: 550γρ. για συντήρηση +650γρ./Kg παραγόμενου γάλακτος συμπυκνωμένου μίγματος + 1Kg σανού.</p> <p>Αιγες: 650γρ. για συντήρηση + 500γρ./Kg παραγόμενου γάλακτος συμπυκνωμένου μίγματος+ 1Kg σανό. Νεογέννητα: 10 ημερών, γάλα + σανό μηδικής, 15 ημερών, γάλα + συμπ. μίγμα + σανό. Εμβολιασμοί βιταμινών, σελήνιο, παραφαιψίωση, εντεροτοξιναιμίας όπου ενδείκνυται.</p> <p>Απομάκρυνση μη παραγωγικών ζώων από τη μονάδα.</p>	<p>Προετοιμασίες για την επόμενη οχρεία των ζώων.</p> <p>Προσοχή στην επιλογή γεννητόρων για την αποφυγή αιμομιξιών.</p> <p>Επιδόρφωση μηχανημάτων για τη συντοποίηση και επισκευή των υποστατικών φύλαξης, σανού.</p> <p>Εμβολιασμοί επιβητόρων για την εντεροτοξιναιμία.</p> <p>Απομάκρυνση μη παραγωγικών ζώων από τη μονάδα.</p>
Χοιροτροφία	<p>Το νεογέννητο χοιρίδιο έχει τρεις βασικές ανάγκες :</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Περιβάλλον ζεστό χωρίς ρεύματα αέρος, ώστε να μην σπαταλά την περιορισμένη ενέργειά του 2. Επαρκή και συχνή τροφή 3. Προστασία από πιθανές συνθλίψεις από τη χοιρομητέρα. 		
Πτηνοτροφία	<p>Τα παράθυρα και ο εξαερισμός των υποστατικών δεν θα πρέπει να είναι συνεχώς κλειστά διότι ο ανεπαρκής αερισμός των υποστατικών δημιουργεί αυξημένες συγκεντρώσεις αμμωνίας (όχι πάνω από 20 ppm) και διοξειδίου του άνθρακα (όχι πάνω από 3000 ppm). Η μέση σχετική υγρασία σε διάστημα 48 ωρών δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το 70% όταν η εξωτερική θερμοκρασία είναι μικρότερη των 10°C.</p>		

Οι γεωργικές ασχολίες είναι ολόχρονη δραστηριότητα. Η έγκαιρη και ορθή εκτέλεσή τους επηρεάζει το ύψος και την ποιότητα της παραγωγής.

Για οποιαδήποτε αμφιβολία ή απορία μην διστάσετε να επικοινωνήσετε με το Γεωπόνο της περιοχής σας ή να τηλεφωνήσετε σε οποιοδήποτε Επαρχιακό Γραφείο του Τμήματος Γεωργίας.

Αγγέλα Πελεκάνου
Λειτουργός Γεωργίας
στο Τμήμα Γεωργίας

Νέα και εκδηλώσεις από το Εθνικό Αγροτικό Δίκτυο

Πραγματοποιήθηκε, με επιτυχία, την Πέμπτη, 18 Οκτωβρίου 2012, η 16^η Συνάντηση των εκπροσώπων των Εθνικών Αγροτικών Δικτύων (ΕΑΔ) των Κρατών Μελών (ΚΜ) της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στη Λευκωσία. Στη συνάντηση συμμετείχαν εκπρόσωποι από τις Ομάδες Διαχείρισης των Δικτύων, τις Διαχειριστικές Αρχές των ΚΜ, εμπειρογνώμονες για την αξιολόγηση των Προγραμμάτων Αγροτικής Ανάπτυξης, καθώς και εκπρόσωποι του Ευρωπαϊκού Δικτύου.

Τα κυριότερα θέματα της Συνάντησης ήταν: α) η χρησιμότητα των Δικτύων ως εργαλείο εφαρμογής της πολιτικής για την Αγροτική Ανάπτυξη, β) η συζήτηση των αποτελεσμάτων της 15^{ης} Συνάντησης των εκπροσώπων των Δικτύων της οποίας κύριος στόχος ήταν η δημιουργία κοινής αντίληψης για τη βελτίωση της αποτελεσματικότητας της δικτύωσης των 27 ΚΜ, λαμβάνοντας υπόψη το σημερινό επίπεδο γνώσεων και την κατανόηση της δικτύωσης στις αγροτικές περιοχές, γ) η συζήτηση των αποτελεσμάτων του εργαστηρίου της Συντονιστικής Επιτροπής του Ευρωπαϊκού Δικτύου για το μέλλον των ΕΑΔ, δ) η συζήτηση της Νομοθεσίας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου για την Αγροτική Ανάπτυξη και, κυρίως, των Άρθρων που αφορούν το Ευρωπαϊκό Δίκτυο και τη λειτουργία των Εθνικών Αγροτικών Δικτύων, και ε) η σημασία της επικοινωνίας στην αποτελεσματική Δικτύωση. Κατά τη διάρκεια της Συνάντησης και για την αποτελεσματικότερη ανάλυση των θεμάτων αυτών, πραγματοποιήθηκαν, παράλληλα, τρία θεματικά Εργαστήρια

που σχετίζονταν με τη «Λογική της παρέμβασης», τις «Λειτουργικές Ανάγκες των Δικτύων», και την «Παρακολούθηση και αξιολόγηση των Δικτύων». Συζητήθηκαν, επίσης, θέματα σχετικά με την παρακολούθηση και την αξιολόγηση των Προγραμμάτων Αγροτικής Ανάπτυξης και το διαχωρισμό των αρμοδιοτήτων μεταξύ των Διαχειριστικών Αρχών και των Εθνικών Αγροτικών Δικτύων. Εκπρόσωποι του Ευρωπαϊκού Δικτύου παρουσίασαν συγκεκριμένα θέματα δικτύωσης και ακολούθησε συζήτηση μεταξύ των παρευρισκόμενων σχετικά με την αποτελεσματική δικτύωση, την επικοινωνία, αλληλά και τη μέχρι τώρα συνεισφορά των Δικτύων στην Αγροτική Ανάπτυξη. Τέλος, παρουσιάστηκαν μελλοντικές εκδηλώσεις και Σεμινάρια σχετικά με την Αγροτική Ανάπτυξη που θα διοργανωθούν από τα Δίκτυα των ΚΜ, αλληλά και από το Ευρωπαϊκό Δίκτυο και πιθανές θεματικές πρωτοβουλίες που μπορούν να αναπτυχθούν στο πλαίσιο των εργασιών για τη Δικτύωση.

Ο κύριος ρόλος των Εθνικών Αγροτικών Δικτύων είναι να υποστηρίζουν την εφαρμογή των Προγραμμάτων Αγροτικής Ανάπτυξης και, σε συνεργασία, με το Ευρωπαϊκό Δίκτυο για την Αγροτική Ανάπτυξη (ENDR) να ανταλλάσσουν πληροφορίες και να μοιράζονται τις γνώσεις και την εμπειρία που αποκτείται συζητώντας, παράλληλα, τρόπους αντιμετώπισης των ειδικών αναγκών των Δικτύων.

ΟΓΑ και πατατοκαλλιέργεια

Σάββας Χατζημιχαήλ

Λειτουργός Γεωργικής Ασφάλισης Α'
Οργανισμός Γεωργικής Ασφάλισης

Ο ΟΓΑ, ενώ δεν έχει το ρόλο ή την αρμοδιότητα να ρυθμίσει το κόστος παραγωγής ή την εξεύρεση νέων αγορών για τις κυπριακές πατάτες, έχει τη σημαντικότερη ευθύνη να αποζημιώνει τους παραγωγούς για τις ζημιές που παθαίνουν οι φυτείες τους από δυσμενείς καιρικές συνθήκες. Είναι γεγονός ότι, στα πλαίσια της Κλιματικής Αλληλεγγύης οι ζημιές στην πατατοκαλλιέργεια αυξάνονται συνεχώς, και απαιτούνται μεγαλύτερα ποσά για να δοθούν ως αποζημιώσεις στους δικαιούχους.

Η καλλιεργητική περίοδος 2011-2012, χαρακτηρίστηκε από εκτεταμένες ζημιές στις πατατοφυτείες όλων των περιοχών. Κυριότερα περιστατικά ήταν οι παγετοί που συνέβησαν στις 20 Ιανουαρίου, 28 Φεβρουαρίου μέχρι 5 Μαρτίου (συνεχόμενοι) και 16-17 Μαρτίου, με αποτέλεσμα να υπάρξουν πολύ μεγάλες απώλειες στην ανοιξιάτικη εσοδεία. Οι αποζημιώσεις ανήλθαν στο ποσό των €3,7 εκ., που αποτελεί το μεγαλύτερο ποσό που παραχωρήθηκε ως αποζημιώσεις στην πατατοκαλλιέργεια τα τελευταία χρόνια. Δικαιούχοι της αποζημίωσης είναι εκατοντάδες πατατοπαραγωγοί από 50 Κοινότητες (Πίνακας 1). Η πληρωμή έγινε με έμβασμα στους τραπεζικούς λογαριασμούς των δικαιούχων παραγωγών στις 22 Οκτωβρίου, περίπου, ένα μήνα πριν τη συννησιμένη ημερομηνία καταβολής των αποζημιώσεων.

Πίνακας 1: Κατάσταση των αποζημιώσεων ανά Επαρχία:

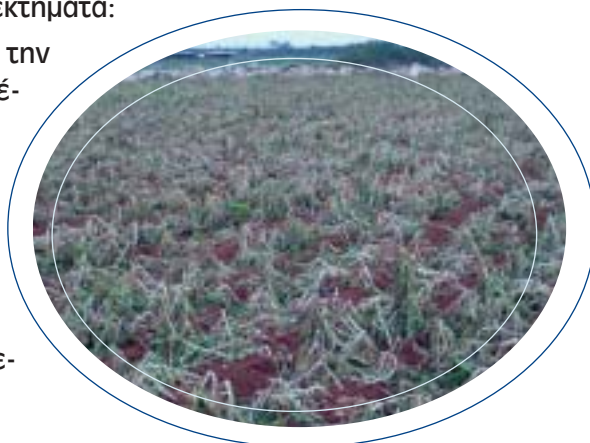
Επαρχία	Αριθμός Κοινοτήτων	Ποσό
Λευκωσία	18	€905,430
Αμμόχωστος	8	€1,650,937
Λάρνακα	9	€1,052,717
Λεμεσός	1	€3,906
Πάφος	14	€105,379
ΣΥΝΟΛΟ	50	€3,718,369

Με τις αποζημιώσεις της εσοδείας 2012-2013, οι συνοδικές αποζημιώσεις που δόθηκαν μέσω του ΟΓΑ στην πατατοκαλλιέργεια από το 1989 και έπειτα έχουν υπερβεί τα €50 εκ. (μ.ό. €2 εκ./χρόνο).

Αντιλαμβανόμενος τα ζητήματα που υπάρχουν στο θέμα του **καθορισμού της μέσης τιμής για κάθε πατατοφυτεία**, ο ΟΓΑ έχει, πρόσφατα, παρουσιάσει στους πατατοπαραγωγούς και στις αγροτικές οργανώσεις, συγκεκριμένη πρόταση.

Με βάση αυτήν, η μέση τιμή που θα ισχύει τόσο για αποκοπή ασφαλιστρων, όσο και για πληρωμή αποζημιώσεων, θα προκαθορίζεται με βάση τον «ολυμπιακό μέσο όρο», δηλαδή, η μέση τιμή θα είναι ο μέσος όρος τιμών της προηγούμενης πενταετίας, αφαιρώντας την ψηλότερη και τη χαμηλότερη τιμή. Για τους παραγωγούς, η εξέλιξη αυτή έχει τα εξής πλεονεκτήματα:

- ✓ Καθορίζεται αρκετά νωρίς (είναι ήδη διαθέσιμες οι τιμές για την εσοδεία 2012-2013 – Πίνακες 2,3), σε μια στιγμή που κανένας δεν γνωρίζει αν θα υπάρξουν ή όχι ζημιές.
- ✓ Δίνεται η δυνατότητα να πληρώνονται αρκετά πιο νωρίς οι αποζημιώσεις. Αυτό σημαίνει στην πράξη ότι, μόλις ολοκληρωθούν τα πορίσματα και οι επανεκτιμήσεις, μπορούν να πληρωθούν άμεσα οι αποζημιώσεις χωρίς να αναμένονται οι εκκαθαρίσεις των συσκευαστηρίων. Οι τόκοι των χρημάτων για όλους αυτούς τους μήνες, είναι άλλο ένα όφελος για τους παραγωγούς.

- ✓ Προστατεύονται οι παραγωγοί από τις πολύ χαμηλές τιμές, και έτσι έχουμε μια έμμεση ασφάλιση εισοδήματος. Για παράδειγμα, εάν μια εσοδεία πατατών πάρει πολύ χαμηλές τιμές, αυτές οι τιμές δεν θα ληφθούν υπόψη και θα αφαιρούνται πάντοτε ως οι χαμηλότερες της πενταετίας.
- ✓ Κάποιοι έμποροι μπορούν και εξασφαλίζουν καλύτερες τιμές για τους πατατοπαραγωγούς που αντιπροσωπεύουν. Ο καθορισμός εκ των προτέρων μιας ενιαίας τιμής για όλους, λύνει με τον καλύτερο τρόπο το ζήτημα που παρουσιάζεται.

Πίνακες 2,3: Μέσες τιμές (με την εφαρμογή του «ολυμπιακού μέσου όρου») για την εσοδεία 2012-2013

	ΣΠΟΥΝΤΑ	ΝΙΚΟΛΑ	ΦΙΛΕΑ	ΚΑΡΑ	ΜΑΡΦΟΝΑ
ΧΕΙΜΕΡΙΝΗ	372	388	399	340	347
ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΗ I	367	453	437	373	388
ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΗ II	288	387	378	299	288
ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΗ III	205	277	194	201	218

	ΝΤΑΪΜΟΝΤ	ΜΑΡΑΜΠΕΛ	ΑΝΝΑΜΠΕΛ	ΣΙΑΡΛΟΤ	ΕΡΜΗΣ
ΧΕΙΜΕΡΙΝΗ	393	369	459	385	380
ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΗ I	405	410	528	456	397
ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΗ II	264	332	478	426	311
ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΗ III	149	199	369	317	259

Ο ΟΓΑ θεωρεί ότι, η πρότασή του είναι καθαρά προς το συμφέρον των παραγωγών καθώς επιθυμεί αρκετά ζητήματα, ενώ δίνει τη δυνατότητα να πληρώνονται οι αποζημιώσεις πολύ νωρίτερα. Οι ίδιοι οι παραγωγοί, όμως, είναι που θα το αποφασίσουν αυτό και ο ΟΓΑ θα εξακολουθήσει να λαμβάνει όλες τις αποφάσεις που αφορούν τη λειτουργία του, σε στενή συνεργασία με τους παραγωγούς όπως συμβαίνει σε όλα τα χρόνια λειτουργίας του. Τίποτε δεν επιβάλλεται και οι προωθούμενες βελτιώσεις πάντοτε πρέπει να τυγχάνουν της αποδοχής των παραγωγών.

Για τον ΟΓΑ η πατατοκαλλιέργεια δεν είναι κάτι στατικό. Όπως εξελίσσεται ως καλλιέργεια και διαφοροποιείται από θέμα εκτάσεων, ποικιλιών, μέσων καλλιέργειας, ανθρώπινου δυναμικού, εμπορίας κ.ά., το ίδιο είναι υποχρεωμένος και ο ΟΓΑ να εξελιχθεί

προς όφελος των πατατοπαραγωγών. Ο συνδυασμός της Κλιματικής Αλληλαγής και των αυξημένων ζημιών με την οικονομική κρίση, υποχρεώνει τον ΟΓΑ να αναζητεί διαρκώς νέους τρόπους στήριξης των παραγωγών, σε στενή συνεργασία με τους ίδιους και τις Αγροτικές Οργανώσεις, εφαρμόζοντας, σε μεγάλο βαθμό, τις εισηγήσεις των ιδίων.

Παραγωγή βιοκαυσίμου από απόβλητα γαλακτοκομείου

Αγγέλι Πηλεκάνου
Λειτουργός Γεωργίας
στο Τμήμα Γεωργίας

Με τη ραγδαία ανάπτυξη του πληθυσμού της γης και τη χρήση των καλλιεργειών, που προορίζονται για διατροφικούς σκοπούς να χρησιμοποιούνται στη παραγωγή βιοκαυσίμων, υπολογίζεται ότι, θα προκύψει επισιτιστικό πρόβλημα. Επίσης, η μείωση των ορυκτών πηγών καυσίμων, αηλιά και η αύξηση της ρύπανσης του περιβάλλοντος έχει οδηγήσει στη χρήση εναλλακτικών πηγών καυσίμων που προέρχονται από φυτικά έλαια και ζωικά λίπη. Το βιο-ντίζελ είναι υποκατάστατο των ορυκτών καυσίμων και μπορεί να χρησιμοποιείται από τους συμπιεστές των υπάρχουσων κινητήρων.

Σήμερα, το βιο-ντίζελ παρασκευάζεται από διάφορες πηγές (π.χ. σογιέλαιο και ηλιέλαιο), αηλιά και από μη βρώσιμα έλαια και λίπη (π.χ. γράσα, μαγειρικό λάδι και λίπος αποβλήτων). Όμως, η παραγωγή των βιοκαυσίμων είναι πολύ δαπανηρή. Το κόστος των πρώτων υλών υπολογίζεται στο 75-85% του κόστους παραγωγής τους. Οι υψηλές αυτές τιμές των βιοκαυσίμων έκανε τους ερευνητές να αναζητήσουν νέους τρόπους παραγωγής για να μειώσουν το κόστος τους και να τα κάνουν πιο ανταγωνιστικά. Μια κατάλληλη εναλλακτική λύση που έχει αποδειχτεί από ερευνητές στην Ινδία, είναι η παραγωγή βιοκαυσίμου από γαλακτοκομικά απόβλητα, οι οποίοι μελέτησαν τις παραμέτρους που εμπλέκονται στη διαδικασία της παραγωγής καυσίμων με τη μετεστεροποίηση των ελαίων των αποβλήτων των γαλακτοκομικών αποβλήτων. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι, τα χαμηλά ελεύθερα λιπαρά οξέα που περιείχαν τα έλαια των γαλακτικών αποβλήτων ήταν σημαντική παράμετρος για τον προσδιορισμό της βιωσιμότητας της μετεστεροποίησης των αποβλήτων. Η απόδοση των βιοκαυσίμων έφθασε στο 96,7% όταν το υδροξίδιο του καλίου ήταν 1,2 wt.% σε θερμοκρασία 75 °C (30 λεπτά) και σε αναλογία 6:1 μεθανόλης:ελαίου σε 350 rpm. Η παρούσα μελέτη επιβεβαίωσε ότι, τα βιοκαύσιμα από τα γαλακτοκομικά απόβλητα είναι κατάλληλα ως εναλλακτική λύση για το πετρέλαιο σύμφωνα με τα πρότυπα τις ASTM για τις ιδιότητες των καυσίμων. Αυτή η καινούρια μέθοδος μειώνει το κόστος παραγωγής των βιοκαυσίμων και, ταυτόχρονα, επιλύει το πρόβλημα διάθεσης των γαλακτοκομικών αποβλήτων.

Αυτή η ανακάθιση είναι σημαντική αφού χρησιμοποιούνται ως πρώτες ύλες ποσότητες νερού που χρησιμοποιούνται για τη συντήρηση, την αποστείρωση και το πλύσιμο εξοπλισμού, τα υπολείμματα βουτύρου και λίπους, τα οποία εκπλένονται και συλλέγονται σε μονάδα επεξεργασίας και έτσι, μειώνεται η ρύπανση του περιβάλλοντος. Προσφέρει, επίσης, ένα επιπλέον εισόδημα στη γαλακτοβιομηχανία καθώς το κόστος του βιο-ντίζελ είναι πολύ ανταγωνιστικό (60-70% λιγότερο σε σύγκριση με άλλα βιο-ντίζελ που παράγονται από βρώσιμες καλλιεργειές). Τέλος, οι γαλακτοβιομηχανίες επιλύουν και τα προβλήματα διάθεσης των αποβλήτων τους (P. Sivakumar, K. Anbarasu, S. Renganathan, 2010).

Μια αξιοθρόνηση της χρήσης του ρομπότ στην αγελαδοτροφία

Βάιος Κουτής
και Θέμος Αναστασίου
Λειτουργοί Γεωργίας
στο Τμήμα Γεωργίας

Ο εκσυγχρονισμός και η εισαγωγή σύγχρονης τεχνολογίας στις κτηνοτροφικές εκμεταλλεύσεις, γίνεται από αρκετούς κτηνοτρόφους, με απώτερο σκοπό τη μείωση του κόστους των εργατικών, την αύξηση της παραγωγικότητας και τη βελτίωση της ποιότητας των παραγομένων προϊόντων. Ταυτόχρονα, όμως, με τη βελτίωση των οικονομικών μεγεθών, η παραγωγή ποιοτικών και υγιεινών ζωικών προϊόντων, όπως το γάλα θεωρείται βασική προτεραιότητα. Στο πλαίσιο αυτό, τα τελευταία χρόνια, το ρομπότ ως ατομικό σύστημα αρμέγματος στην αγελαδοτροφία, έχει μπει στην παραγωγική διαδικασία του γάλακτος.

Πλεονεκτήματα

- ✓ Τα ζώα αρμέγονται χωρίς την απασχόληση του εργατικού προσωπικού → Μείωση εργατικών
- ✓ Ο αγελαδοτρόφος έχει περισσότερο χρόνο για την επίβλεψη των ζώων του, τη διατροφή τους και άλλες εργασίες της μονάδας
- ✓ Οι αγελάδες προσέρχονται στο χώρο αρμέγματος κάθε φορά που θα νιώσουν την ανάγκη για άρμεγμα (μέχρι τρεις φορές/ημέρα) → Αρμεκτική συνέπεια
- ✓ Διαδικασία πάντα με τον ίδιο τρόπο → Μείωση του στρες
- ✓ Κάθε κυψέλη των θηλάστρων αφαιρείται ξεχωριστά → Δεν παραμένουν στα άδεια τέταρτα του μαστού περισσότερη ώρα από ό,τι χρειάζεται ώστε να προκαλούν ζημιά στο μαστό
- ✓ Αύξηση συχνότητας αρμέγματος → Λιγότερο φόρτο στο μαστό και αυξημένη άνεση της αγελάδας
- ✓ Ηλεκτρονική συλλογή των δεδομένων του αρμέγματος (αριθμός ζώου, ποσότητα γάλακτος κ.ά.) → Ορθότερη διαχείριση της μονάδας (τήρηση αρχείου με καταγραφή όλων των στοιχείων παραγωγής)
- ✓ Έλεγχος τυχόν αλλαγών στη γαλακτοπαραγωγή και πρόβλεψη τυχόν ασθενειών (π.χ. μαστίτιδα)

Στα **μειονεκτήματα** θα μπορούσαν να αναφερθούν το υψηλό κόστος πρώτης εγκατάστασης και συντήρησης του συστήματος. Επίσης, για τη σωστή χρήση ενός τέτοιου αρμεκτικού συγκροτήματος χρειάζεται η κατάλληλη υποδομή στη μονάδα και τα κατάλληλα υποστατικά. Ένα επιπλέον μειονέκτημα πηγάζει από το γεγονός ότι, οι αγελάδες είναι κοινωνικά ζώα και υπάρχει μια κυριαρχία μεταξύ τους, με αποτέλεσμα, ορισμένα ζώα να αρμέγονται μόνο νύχτα καθώς τα κυρίαρχα ζώα θα προηγούνται πάντα στο άρμεγμα και έτσι αυξάνεται το στρες τους. Επιπρόσθετα, το γεγονός ότι, τα ζώα χρειάζονται μία περίοδο προσαρμογής στο νέο σύστημα αρμέγματος (διαδικασία εκπαίδευσης ζώων), ίσως επιφέρει μια αναστάτωση στη μονάδα, η οποία, όμως, συνήθως, είναι προσωρινή και μπορεί να διαρκέσει από έναν έως τρεις μήνες ανάλογα με τις ικανότητες του αγελαδοτρόφου. Τέλος, παρατηρείται μια μείωση της επαφής του αγελαδοτρόφου με τα ζώα του.

Η προστασία των νερών από τη νιτρορύπανση γεωργικής προέλευσης - Οδηγία 1991/676/ΕΟΚ

Μιχάλης Ρήγας
Γεωλογικός Λειτουργός
στο Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης

Ένας από τους πλέον συχνούς ρύπους των υπόγειων και επιφανειακών νερών είναι τα νιτρικά ιόντα (NO_3^-). Τα εν λόγω ιόντα είναι επικίνδυνα τόσο για την ανθρώπινη υγεία, όσο και για το περιβάλλον. Σε αυξημένες συγκεντρώσεις προκαλούν ευτροφισμό των επιφανειακών νερών και καθιστούν τα υπόγεια νερά ακατάλληλα για ύδρευση. Αξιοσημείωτο είναι το γεγονός ότι, τα νιτρικά ιόντα μπορούν εύκολα να μετατραπούν σε νιτρώδη ιόντα (NO_2^-), ως αποτέλεσμα βακτηριακής αναγωγής. Η εν λόγω μετατροπή μπορεί να λάβει χώρα και σε τμήματα του ανθρώπινου σώματος, όπως το πεπτικό σύστημα.

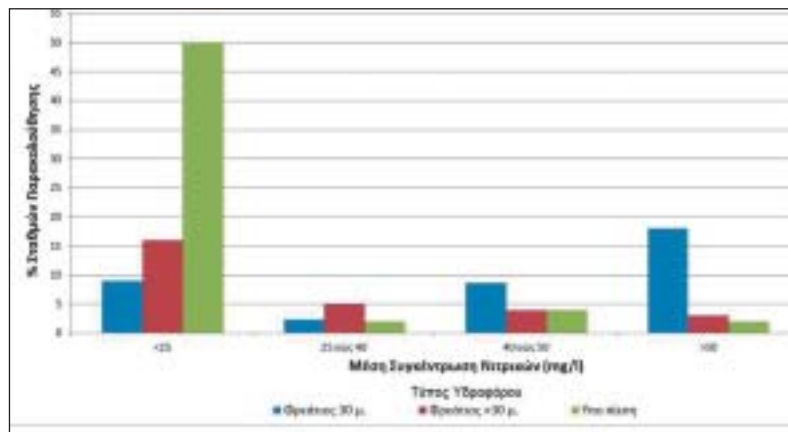
Όταν τα νιτρώδη ιόντα εισέλθουν ή/και σχηματιστούν στον ανθρώπινο οργανισμό, συμβάλλουν στην άμεση οξειδωση του δισθενούς σιδήρου της αιμοσφαιρίνης (Fe^{++}) σε τρισθενή (Fe^{+++}), με αποτέλεσμα τη δημιουργία μεθαιμοσφαιρίνης. Η μεθαιμοσφαιρίνη είναι μια χρωστική ουσία που σε υψηλές συγκεντρώσεις στο αίμα μπορεί να οδηγήσει σε ασφυξία. Επιπρόσθετα, τα νιτρώδη ιόντα κάτω από συγκεκριμένες συνθήκες, μπορούν να αντιδράσουν με δευτεροταγείς και τριτοταγείς αμίνες και αμίδια (προέρχονται, συνήθως, από την τροφή) και να σχηματίσουν καρκινογόνες ενώσεις. Έτσι, για σκοπούς προστασίας της δημόσιας υγείας τόσο ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας, όσο και η Ευρωπαϊκή Ένωση, καθόρισαν τα 50mg/l , ως την ανώτερη αποδεκτή συγκέντρωση των νιτρικών ιόντων στο πόσιμο νερό. Η κυριότερη πηγή νιτρικών ιόντων στα νερά, είναι η υπέρμετρη χρήση αζωτούχων χημικών λιπασμάτων και ζωικής κοπριάς στη γεωργία. Τα φυτά δεσμεύουν μόνο το αναγκαίο για αυτά άζωτο, το οποίο διοχετεύεται κατά τη λίπανση, ενώ το υπόλοιπο συγκεντρώνεται στο έδαφος και, σταδιακά, ρυπαίνει τους υδατικούς πόρους. Άλλες πηγές ρύπανσης είναι η υπεδαφική διάθεση οικιακών λυμάτων, η απόθεση/αποθήκευση στο έδαφος ζωικών στερεών και υγρών αποβλήτων κ.ά.

Από το 1991 έχει θεσπιστεί η Ευρωπαϊκή Οδηγία 1991/676/ΕΟΚ, σκοπός της οποίας είναι η προστασία των επιφανειακών και υπόγειων νερών από τα νιτρικά ιόντα, που προέρχονται από γεωργικές δραστηριότητες. Η εν λόγω Οδηγία υιοθετήθηκε από την Κυπριακή Δημοκρατία και προβλέπει τον καθορισμό Ευπρόσβλητων σε Νιτρικά Ζωνών (ENZ), την παρακολούθηση της συγκέντρωσης των νιτρικών ιόντων στα υπόγεια, επιφανειακά και παράκτια νερά, καθώς και τη λήψη μέτρων δράσης για την προστασία των υδάτων στις ENZ. Η εφαρμογή της Οδηγίας γίνεται από το Υπουργείο Γεωργίας, Φυσικών Πόρων και Περιβάλλοντος. Πιο συγκεκριμένα, το Τμήμα Γεωλογικής Επισκόπησης έχει την ευθύνη της λειτουργίας και αξιολόγησης των αποτελεσμάτων του δικτύου παρακολούθησης, το Τμήμα Γεωργίας την εφαρμογή των μέτρων δράσης στις ENZ και το Τμήμα Περιβάλλοντος το γενικό συντονισμό. Επιπλέον, το Τμήμα Αλιείας και Θαλασσιών Ερευνών διενεργεί τις δειγματοληψίες παράκτιου νερού.

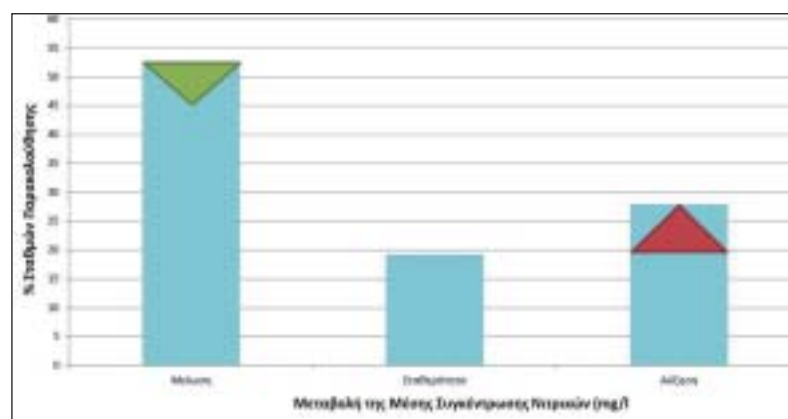
Το Δεκέμβριο του 2004, υποβλήθηκε η πρώτη (προαιρετική) έκθεση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με την οποία, μεταξύ άλλων, καθορίστηκαν έξι ENZ, συνολικής έκτασης 460 Km^2 . Οι περιοχές αυτές ήταν οι υπόγειοι υδροφόροι Κοκκινόχωριών, Ακρωτηρίου, Πάφου (Πέγεια), Κιτίου-Περβολιών και της Πόλλεως Χρυσοχούς, καθώς και η λεκάνη του ποταμού Καργώτη. Τον Οκτώβριο του 2008, υπο-

Δίκτυο παρακολούθησης νιτρικών ιόντων – Ευπρόσβλητες σε νιτρορύπανση Ζώνες

Γράφημα 1: Μέση συγκέντρωση νιτρικών ιόντων (mg/l) σε σχέση με τον τύπο του υδροφόρου

Γράφημα 2: Μεταβολή της μέσης συγκέντρωσης νιτρικών ιόντων (mg/l)

βλήθηκε στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή η δεύτερη έκθεση (για την τετραετία 2004-2007) με την οποία διατηρήθηκαν οι πέντε ENZ και αποκαταστάθηκε η έκτη ζώνη, αυτής της λεκάνης του ποταμού Καργώτη. Να σημειωθεί ότι, τον Οκτώβριο του 2012 υποβλήθηκε η τρίτη έκθεση στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή, που περιλαμβάνει την αξιολόγηση των αποτελεσμάτων παρακολούθησης για την τετραετία 2008-2011. Στη συγκεκριμένη έκθεση παραμένουν οι πέντε ENZ και, επιπλέον, μέρος του υδροφόρου της Δυτικής Μεσαορίας (περιοχή Ορούντας) χαρακτηρίζεται ως νέα ENZ.

Αποτελέσματα παρακολούθησης νερών *

Το δίκτυο παρακολούθησης των υπόγειων νερών αποτελείται από 222 σταθμούς με μεγαλύτερη πυκνότητα στις ENZ (Χάρτης). Η κατάσταση των υπό πίεση υδροφόρων, καθώς και των βαθιών φρεάτιων υδροφόρων, είναι πολύ καλύτερη από την κατάσταση των αβαθών φρεάτιων υδροφόρων (Γράφημα 1). Το 75% των σταθμών παρακολούθησης παρουσιάζουν μέση συγκέντρωση νιτρικών ιόντων κάτω από τα 25 mg/l και το 84% κάτω από τα 40 mg/l. Συγκριτικά με το 2004, το 72,04% των σταθμών παρουσιάζουν τάσεις σταθεροποίησης ή/και πτώσης της μέσης τιμής των νιτρικών, ενώ το υπόλοιπο 27,96% παρουσιάζει ανοδικές τάσεις (Γράφημα 2).

Το δίκτυο παρακολούθησης των επιφανειακών νερών αποτελείται από 10 σταθμούς, που καλύπτουν τους ποταμούς Καργώτη, Κούρη, Κρυό, Λιμνάτη, Πόλης Χρυσοχούς και Βασιλικό. Το 90% των σταθμών παρακολούθησης παρουσιάζουν μέσες και μέγιστες συγκεντρώσεις νιτρικών κάτω από 25 mg/l. Συγκριτικά με το 2004, μόνο ένας από τους σταθμούς παρουσιάζει αυξητικές τάσεις. Τέλος, δεν έχει παρουσιαστεί ευτροφισμός σε κανέναν από τα παρακολουθούμενα επιφανειακά υδάτινα σώματα.

Το δίκτυο παρακολούθησης των παράκτιων νερών αποτελείται από 18 σταθμούς. Όλοι οι σταθμοί παρουσιάζουν συγκεντρώσεις νιτρικών και χλωροφύλλης-α κάτω από 2mg/l και 2μg/l, αντίστοιχα. Μόνο ένας από τους σταθμούς παρουσιάζει μικρή αύξηση σε σχέση με τη μέγιστη συγκέντρωση νιτρικών, ενώ οι υπόλοιποι σταθμοί παρουσιάζουν τάσεις σταθεροποίησης ή/και πτώσης. Τέλος, δεν έχει παρουσιαστεί ευτροφισμός σε κανέναν από τους σταθμούς παρακολούθησης των παράκτιων νερών.

Μέτρα δράσης

Στο πλαίσιο εφαρμογής του Προγράμματος Δράσης, θεσμοθετήθηκε ο **Κώδικας Ορθής Γεωργικής Πρακτικής**, μετά από εισήγηση του Τμήματος Γεωργίας. Ο κώδικας υιοθετεί αποδεκτούς τρόπους χρήσης λιπασμάτων, επεξεργασμένου νερού, κτηνοτροφικών αποβλήτων και λίσσης στη γεωργία, με σκοπό την προστασία της δημόσιας υγείας και τη μείωση της νιτρορύπανσης γεωργικής προέλευσης. Οι κτηνοτρόφοι, οι οποίοι διαθέτουν κτηνοτροφικά απόβλητα, καθώς και οι γεωργοί, που δραστηριοποιούνται στις ευπρόσβλητες σε νιτρορύπανση ζώνες, πρέπει να εφαρμόζουν τον Κώδικα Ορθής Γεωργικής Πρακτικής. Επιπρόσθετα, το Τμήμα Περιβάλλοντος έχει ετοιμάσει πρόγραμμα αδειοδότησης των κτηνοτροφικών υποστατικών στις ευπρόσβλητες ζώνες, καθώς και Πρόγραμμα τακτικών επιθεωρήσεων της εφαρμογής των όρων των εκδιδόμενων αδειών απόρριψης αποβλήτων, σύμφωνα με τους περί Ελέγχου της Ρύπανσης των Νερών και του Εδάφους Νόμους. Στην τρίτη έκθεση προς την Ευρωπαϊκή Επιτροπή έγινε γενική αναθεώρηση των μέτρων δράσης.

* Τα αποτελέσματα της παρακολούθησης των νερών αφορούν την περίοδο 2004-2007 καθώς τα αποτελέσματα για την τρέχουσα τετραετία δεν έχουν δοθεί στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Η παραδοσιακή καλλιέργεια της αμπέλου, πρωτογενής τομέας παραγωγής

Δόξα Αποστόλου
 Βασικός Εμπειρογνώμονας
 στο Μουσείο Κυπριακής Υπαίθρου

Η καλλιέργεια της αμπέλου, στην Κύπρο, ακολουθεί μια μακρά ιστορική πορεία, με αφετηρία την προϊστορική εποχή, όπου, σύμφωνα με τα τελευταία ανασκαφικά δεδομένα, ανάγονται οι παλαιότερες ενδείξεις οινοποίησης στη λεκάνη της Μεσογείου. Φημισμένη για τα κρασιά της, η Κύπρος, αναφέρεται από τον Ξεναγόρα και τον Πηλίνιο, ως Ασπελία, πιθανότατα, μία παραηλιαγή της προσωνυμίας Αμπελία, ενώ ο Στράβων αποκαλεί το Νησί «εύοινο» λόγω της άριστης ποιότητας των κρασιών που παρήγαγε η κυπριακή γη. Η διαχρονικότητα στη χρήση των αμπελουργικών προϊόντων και, ιδιαίτερα, του κρασιού διαφαίνεται έντονα από το ευρύ κοινωνικό, αθλητικό και θρησκευτικό ιδεολογικό περιεχόμενο και τις βαθύτερες συμβολικές προεκτάσεις που προσέδωσαν οι Κύπριοι σε αυτά, περιλαμβάνοντάς τα σε κάθε εκδήλωση του δημόσιου και ιδιωτικού βίου. Στο κείμενο που ακολουθεί παρουσιάζονται ορισμένα αντικείμενα, που αφορούν την καλλιέργεια της αμπέλου και, συγκεκριμένα, τις τεχνικές πρωτογενούς παραγωγής όπως αυτές διαμορφώθηκαν στα πλαίσια των παραδοσιακών κοινωνικών συνόλων.

1. Φυτευτήρι/Τοπική ονομασία: Σκάλια αμπελιού

Αριθμός Απόκτησης: 178/89

Τόπος χρήσης: Παλαιχώρι

Διαστάσεις: Υ. 1,62μ. Π. 0,31μ.

Ξύλινο φυτευτήρι σχήματος «Υ», με ογκώδη, μεταλλική αιχμή στο κάτω άκρο. Το μεταλλικό τμήμα είναι σφυρήλατο, στερεώνεται στον κορμό με καρφή και φέρει στο πάνω μέρος ενσφράγιστο σήμα με τους χαρακτήρες «ΣΚ», στοιχείο που πιθανότατα παραπέμπει στον κατασκευαστή. Η ξύλινη επιφάνεια είναι ιδιαίτερα αδρή, με εκδορές κατά τόπους και έντονα ίχνη εργαλείου.

Οι σκάλιες χρησιμοποιούνταν για τη φύτευση του αμπελιού και, συγκεκριμένα, για τη διάνοιξη των οπών, που τοποθετούνταν τα μοσχεύματα. Τα εργαλεία αυτά τα χειρίζονταν αποκλειστικά οι «σκαλιέρηδες» ή «σκαλιότουροι». Η φύτευση του αμπελιού πραγματοποιείτο, συνήθως, κατά τους μήνες Μάρτιο-Απρίλιο, σε ημέρα αργίας, καθώς η εργασία απαιτούσε τη συμμετοχή πολλών ατόμων και πάντα με τη «γέμωση» του φεγγαριού.

Μετά το διαχωρισμό της έκτασης και την τοποθέτηση καλαμιών ανά κανονικά διαστήματα (5-6 πόδια), στα σημεία που θα φυτευόταν το κάθε αμπέλι, ο «σκαλιέρης» σήκωνε τη σκάλα ψηλά κρατώντας την από τις λαβές, τη χτυπούσε δυνατά στο έδαφος και πατώντας την με το πόδι, ασκούσε περαιτέρω πίεση, έως ότου διανοιχθεί οπή. Στις περιπτώσεις που το χώμα ήταν ιδιαίτερα σκληρό, η διαδικασία επαναλαμβανόταν, αφού πρώτα μία γυναίκα βοηθός έριχνε νερό στην οπή. Έπειτα τοποθετείτο το μόσχευμα, ποτιζόταν και έκλεινε η οπή με χώμα, διαδικασία γνωστή ως «σκληίβωμα» ή «στότσιασμα». Στην περιοχή της Πιτσιλιάς, συννηιζόταν κατά το πότισμα να αναμειγνύεται το νερό με κρασί, ώστε να αυξηθεί η παραγωγή που θα απέδιδε το νέο αμπέλι.

2. Κθαδευτήρι/Τοπική ονομασία: Κθαευτήρι(ν)

Αριθμός Απόκτησης: 220/88

Τόπος χρήσης: Βάσα Κοιλιανίου

Χρόνος Κατασκευής: 1890

Διαστάσεις: Υ. 0,17μ. Π.0,2μ. Δ. 0,4μ.

Μεταλλικό κθαδευτήρι, με πλαιοιά, τοξωτή λαπίδα και ξύλινη λαβή. Από την εξωτερική πλευρά της λαπίδας εκφύεται μία δεύτερη, ελαφρώς κυρτή κοπή, γνωστή με τις ονομασίες «τότσιακας» και «πετεινός». Το εργαλείο, στις ακμές μεταλλικού τμήματος, φέρει ενσφράγιστο, λεπτό περίγραμμα που διακόπτεται στις κοπές, ενώ την κύρια όψη του κοσμούν, ανά διαστήματα, τρία γραμμικά, φυτικά μοτίβα, όμοια με κλώνους. Στην απόληξη των δύο εξ αυτών εντοπίζεται σήμα με τους χαρακτήρες «ΓΚ», πλαισιωμένο από μικρά κυκλικά κοσμήματα. Ανάλογοι κύκλοι, με έντονο κέντρο, παρατηρούνται και πλευρικά των κλώνων, στα καμπύλα τμήματά τους, αλλιά και στη δεύτερη κοπή, όπου σχηματίζουν τον αριθμό 1890. Η λαβή, στην κάτω επιφάνεια φέρει λεπτό μεταλλικό έλασμα, αρκετά φθαρμένο, που, πιθανώς, αποτελεί τμήμα θηλιάς.

Το συγκεκριμένο εργαλείο χρησιμοποιείτο, κυρίως, για το κθάδεμα, εργασία ιδιαίτερα σημαντική για την αύξηση της παραγωγής, που πραγματοποιείτο κατά τον Ιανουάριο. Εκτός από τη δεξιότητα απαιτείτο και μεγάλη εμπειρία, ώστε ο γεωργός να μπορεί να διακρίνει τις άχρηστες από τις κατάλληλες για καταβολιάδες βέργες, το ύψος στο οποίο θα έπρεπε να αποκοπεί το κθαδί, αλλιά και το ακριβές σημείο για να μην δημιουργηθεί «πληγή». Τα ξερά τμήματα του πρέμνου αφαιρούνταν, συνήθως, με τον «πετεινό».

3. Θειαφιστήρι

Αριθμός Απόκτησης: 46/91

Τόπος χρήσης: Άρσος

Διαστάσεις: Υ. 0,23μ. Μ. 0,64μ.

Μεταλλικό θειαφιστήρι με φουσερό. Το φουσερό αποτελεί ένας δερμάτινος ασκός βουσίνας χρώματος, πλαισιωμένος από δύο λαβώδη φύλλα ξύλου, διάτρητα στο μέσο, που σχηματίζουν εξέχουσες λαβές στο ελεύθερο άκρο τους. Τα δύο τμήματα συνδέονται μεταξύ τους με δερμάτινες, επίσης, ταινίες, στερεωμένες περιμετρικά του δεύτερου άκρου με σειρά μεταλλικών καρφιών, ενώ μία ακόμη λεπτότερη, επιμήκη ταινία από το ίδιο υλικό, περιτρέχει τον ασκό στα σημεία που εφάπτεται με τα ξύλινα μέρη. Πλευρικά του φουσερού στερεώνεται, με μικρά ελάσματα, το δοχείο του οργάνου, σχήματος κόλλουρου κώνου. Στο πάνω μέρος του φέρει κυλινδρικό, εξέχον κατά το ήμισυ πώμα, με κυρτή ταινία περιμετρικά (ανάλογο «κορδόνι» σχηματίζεται και στο κάτω μισό του δοχείου), ενώ από τη βάση του εκφύεται επιμήκης σωλήνας εκτόξευσης, που κάμπτεται στο μέσο περίπου και συγκρατείται στο φουσερό με λεπτό έλασμα επίσης. Για την ελεγχόμενη κίνηση του φουσερού, στον πυθμένα, έχει συκολληθεί συρμάτινο εξάρτημα, που συνδέεται με ένα δεύτερο, όμοιο, στερεωμένο πλευρικά στην ξύλινη επιφάνεια του οργάνου.

ματίζεται και στο κάτω μισό του δοχείου), ενώ από τη βάση του εκφύεται επιμήκης σωλήνας εκτόξευσης, που κάμπτεται στο μέσο περίπου και συγκρατείται στο φουσερό με λεπτό έλασμα επίσης. Για την ελεγχόμενη κίνηση του φουσερού, στον πυθμένα, έχει συκολληθεί συρμάτινο εξάρτημα, που συνδέεται με ένα δεύτερο, όμοιο, στερεωμένο πλευρικά στην ξύλινη επιφάνεια του οργάνου.

4. Θειαφιστήρι /Τοπική ονομασία: Σκονιστήρι

Αριθμός Απόκτησης: 322/89

Τόπος χρήσης: Άρσος

Διαστάσεις: Υ. 0,24μ. Δ. 0,05 - 0,12μ.

Μεταλλικό θειαφιστήρι σχήματος κόλλουρου κώνου, με στενό κυλινδρικό λαιμό, κάθετη ταινιωτή λαβή και διάτρητο, ελαφρώς κυρτό πυθμένα. Το σκεύος κλείνει με κυλινδρικό, επίσης, πώμα από το ίδιο υλικό (βευκοσίδηρος), που προσαρμόζεται στο άνοιγμα και καλύπτει το μεγαλύτερο μέρος του λαιμού, ενώ στο εσωτερικό, φέρει χιαστί ζεύγος τοξωτών ελασμάτων. Στις ενώσεις των επιμέρους τμημάτων εντοπίζονται έντονα ίχνη συνδετικού υλικού.

Η χρήση των δύο πιο πάνω οργάνων είναι κοινή, για το θειάφισμα του αμπελιού, που αποσκοπούσε στην καταπολέμηση των παρασιτικών ασθενειών και πραγματοποιείτο δύο φορές ετησίως, προτού οι βλαστοί αναπτυχθούν πλήρως και όταν το αμπέλι άρχιζε να αποδίδει καρπούς.

5. Δικέλη/Τοπική ονομασία: Τσάπ(η)α Τριχάλα

Αριθμός Απόκτησης: 183/89

Τόπος χρήσης: Παλαιχώρι

Διαστάσεις: Μ. 0,23μ. Π. 0,11μ. Υ. 0,93μ.

Μεταλλική, οδοντωτή σκαπάνη με ξύλινο, κυκλικής διατομής στέλεχος, που αποτελεί νεότερη προσθήκη. Η υποδοχή για το σπειρίδι είναι κάθετη στο κυρίως εργαλείο, σχηματίζει στο πίσω τμήμα της κεφαλή και εξέρχει, ελαφρώς, προς τα πάνω, δημιουργώντας μικρές, τοξωτές αποφύσεις, τα «αυτιά», χαρακτηριστικό γνώρισμα των χειροποίητων κυπριακών εργαλείων.

Το σκάθισμα αποτελεί μία από τις βασικότερες εργασίες για τη φροντίδα του αμπελιού και πραγματοποιείτο, συνήθως, κατά το Μάρτιο, μετά την ολοκλήρωση του κλαδέματος. Τα δικέληια, λόγω του σχήματός τους χρησιμοποιούνταν για το κόψιμο των επιφανειακών ριζών, αλλιά και για την καλύτερη κατεργασία του εδάφους, ώστε να διατηρείται η απαιτούμενη υγρασία.

Αλιευτικά καταφύγια της Κύπρου

Μαρία Τριανταφυλλίδου

Επιθεωρήτρια Αλιείας και Θαλασσίων Ερευνών
στο Τμήμα Αλιείας και Θαλασσίων Ερευνών

Στρατηγικός στόχος του Τμήματος Αλιείας και Θαλασσίων Ερευνών είναι η κατασκευή νέων αλιευτικών καταφυγίων, όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο, και η βελτίωση και αναβάθμιση των υφιστάμενων καθώς η ύπαρξη αλιευτικών καταφυγίων αποτελεί ένα από τα σημαντικότερα μέτρα στήριξης της αλιείας. Η επίτευξη των πιο πάνω αποσκοπεί στον ασφαλή ελλιμενισμό των αλιευτικών σκαφών και στην παροχή αλιευμάτων υψηλής ποιότητας και υγιεινής.

Η συντήρηση, η βελτίωση και η επέκταση των υφιστάμενων αλιευτικών καταφυγίων είναι αναγκαία για την καλύτερη εκμετάλλευση των αλιευτικών πόρων προς όφελος της οικονομίας και των ψαράδων, αλλά και για την παροχή ασφάλειας στα αλιευτικά σκάφη, ώστε να ενθαρρύνονται οι ψαράδες να τα εφοδιάζουν με τον κατάλληλο κεφαλαίου εκοπλισμό. Απώτερος σκοπός είναι η αύξηση των εργασίμων ημερών, των εσόδων τους και της υγιεινής των αλιευμάτων.

Προωθούνται, επίσης, έργα ανάπτυξης και διαμόρφωσης του τοπίου των χερσαίων χώρων των καταφυγίων για καλύτερη εξυπηρέτηση των ψαράδων, την προβολή της πολιτιστικής πλευράς του αλιευτικού τομέα, την αναβάθμιση των αλιευτικών κοινοτήτων και, γενικά, την παροχή βασικών υποδομών σε όλα τα αλιευτικά καταφύγια. Σημειώνεται ότι, όπου είναι δυνατόν, χρησιμοποιούνται ανανεώσιμες πηγές ενέργειας (π.χ. φωτογόνωση των αλιευτικών καταφυγίων με φωτοβολητακά συστήματα, τοποθέτηση αυτόνομων φάρων ναυσιπλοΐας) συμβάλλοντας έτσι, στην εξοικονόμηση ενέργειας.

Στην ελεύθερη περιοχή της Κύπρου, λειτουργούν, σήμερα, 14 αλιευτικά καταφύγια στα οποία ελλιμενίζονται τα αλιευτικά σκάφη της περιοχής, ενώ, όπου υπάρχει χώρος, ελλιμενίζονται ερασιτεχνικά σκάφη, σκάφη αναψυχής και σκάφη ακτοτουρισμού, τα οποία πληρούν τα κριτήρια ελλιμενισμού. Επαγγελματικά αλιευτικά σκάφη ελλιμενίζονται, επίσης, στα λιμάνια Κάτω Πάφου και Λατσιού. Σε όλα τα αλιευτικά καταφύγια, με εξαίρεση τα αλιευτικά καταφύγια Αγίας Τριάδας, Λεμεσού και Ακρωτηρίου, υπάρχουν ράμπες ανέλκυσης/καθέλκυσης σκαφών, οι οποίες μπορούν να χρησιμοποιηθούν δωρεάν από όλον τον κόσμο για την καθέλκυση/ανέλκυση σκαφών, ανεξάρτητα από το αν έχουν ελλιμενισμό ή όχι στο αλιευτικό καταφύγιο. Ωστόσο, στο αλιευτικό καταφύγιο Ζυγίου, στο οποίο έχει τοποθετηθεί ελεγχόμενη είσοδος οχημάτων για λόγους ασφαλείας, προωθείται κανονισμός που θα επιτρέπει σε ιδιοκτήτες σκαφών που δεν έχουν ελλιμενισμό στο αλιευτικό καταφύγιο να χρησιμοποιούν τη ράμπα με μια χρέωση της τάξης των €100 ετησίως, ένα ποσό που θα συμβάλει στο υψηλό κόστος διαχείρισής/καθαριότητάς του.

ΕΠΑΡΧΙΑ	ΑΛΙΕΥΤΙΚΟ ΚΑΤΑΦΥΓΙΟ	ΧΩΡΗΤΙΚΟΤΗΤΑ
ΑΜΜΟΧΩΣΤΟΣ	Αγία Τριάδα	60
	Παραλίμνι	80
	Αγία Νάπα	135
	Ποταμός Λιοπετρίου	140
ΛΑΡΝΑΚΑ	Ξυλοφάγου	35
	Ορμήδεια	35
	Ξυλοτύμπου (Δεκέλεια)	15
	Λάρνακα	250
ΛΕΜΕΣΟΣ	Ζύγι	250
	Παλιό Λιμάνι Λεμεσού	100
	Ακρωτήριο	10
ΠΑΦΟΣ	Άγιος Γεώργιος Πέγειας	20
	Πωμός	25
ΛΕΥΚΩΣΙΑ	Πύργος	100

Δραστηριότητες και ρόλος του Εργαστηρίου Ελέγχου Τροφίμων Ζωικής Προέλευσης

Κωνσταντίνος Αρσένογλου
Κτηνιατρικός Λειτουργός
στις Κτηνιατρικές Υπηρεσίες

Το Εργαστήριο Ελέγχου Τροφίμων Ζωικής Προέλευσης των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, λειτουργεί από το 1977, ενώ από τον Ιούλιο του 2003 είναι διαπιστευμένο από το Εθνικό Σύστημα Διαπίστευσης της Ελλάδας (Ε.ΣΥ.Δ.), σύμφωνα με το Διεθνές πρότυπο ISO 17025 και έχει διαπιστευμένες, σήμερα, 20 διαφορετικές μεθόδους. Αποτελεί το Εθνικό Εργαστήριο Αναφοράς της Κύπρου στην Ευρωπαϊκή Ένωση (NRL) για το σύνολο των μικροβίων που ελέγχονται στα τρόφιμα ζωικής προέλευσης, βάσει των ευρωπαϊκών Νομοθεσιών.

Το Εργαστήριο Ελέγχου Τροφίμων Ζωικής Προέλευσης των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών, ελέγχει όλα τα τρόφιμα ζωικής προέλευσης που υπάγονται στην αρμοδιότητα των

Κτηνιατρικών Υπηρεσιών και αφορούν όλα τα στάδια παραγωγής, μεταποίησης, αποθήκευσης και διανομής αυτών των τροφίμων, εκτός του σταδίου της λιανικής πώλησής τους, που είναι αρμοδιότητα άλλης Υπηρεσίας.

Το σύνολο των εξετάσεων που διενεργούνται στο Εργαστήριο και τα μέτρα που λαμβάνονται, ως αποτέλεσμα των εργαστηριακών εξετάσεων, σχετίζονται αποκλειστικά με την προστασία της δημόσιας υγείας. Το Εργαστήριο διασφαλίζει την αξιοπιστία των αποτελεσμάτων των αναλύσεων που διεξάγονται με τη διενέργεια των μεθόδων που απαιτεί η ευρωπαϊκή Νομοθεσία, με τη συμμόρφωση στις απαιτήσεις του προτύπου ISO 17025 και με την επιτυχή συμμετοχή σε πληθώρα διεργαστηριακών δοκιμών που διοργανώνονται από τα κοινοτικά εργαστήρια αναφοράς, καθώς και από άλλα διεθνώς αναγνωρισμένα Ινστιτούτα και Οργανισμούς.

Έτσι, για το έτος 2011 έγιναν, περίπου, 28000 έλεγχοι σε δείγματα διαφόρων ειδών τροφίμων ζωικής προέλευσης, που αφορούσαν το μικροβιολογικό έλεγχο σε γάλα και γαλακτοκομικά προϊόντα, όπως χαλούμια, γιαούρτια και διάφορα είδη τυριών. Επίσης, οι έλεγχοι αφορούσαν το νωπό κρέας όλων των ειδών (βοδινό, χοιρινό, αιγοπρόβειο), κιμάδες, κρεατοπαρασκευάσματα και αλλαντικά. Ελέγχθηκε ακόμη, η μικροβιολογική ποιότητα του νερού, καθώς και, γενικά, το επίπεδο υγιεινής των ίδιων των εγκαταστάσεων τροφίμων. Επιπλέον, πραγματοποιήθηκε έλεγχος για την παρουσία καταλοίπων αντιμικροβιακών παραγόντων σε πληθώρα τροφίμων, και έγινε έλεγχος για την παρουσία αφηλατοξίνης M1 σε γάλα και γαλακτοκομικά προϊόντα. Επίσης, γίνονται έλεγχοι για την παρουσία παρασίτων τριχινέλλας, σταφυλοκοκκικής εντεροτοξίνης, καθώς και οργανοληπτικές εξετάσεις σε κρέας, ψάρια και θηράματα. Επιπροσθέτως, στο Εργαστήριο ελέγχονται οι ζωοτροφές που εισάγονται στην Κύπρο για την παρουσία του μικροβίου της σαλμονέλλας.

Οι έλεγχοι που γίνονται στα τρόφιμα ζωικής προέλευσης που παράγονται, αλλιά και διατίθενται στην κυπριακή αγορά είναι συνεχείς και η όλη προσπάθεια των Κτηνιατρικών Υπηρεσιών έχει απώτερο σκοπό την προστασία της υγείας του καταναλωτή και τη διασφάλιση της δημόσιας υγείας. Επιπρόσθετα, αξίζει να αναφερθεί η στενή συνεργασία που υπάρχει με τις άλλες κρατικές Υπηρεσίες, όπως το Τμήμα Γεωργίας, τις Υγειονομικές Υπηρεσίες, το Γενικό Κρατικό Χημείο, την Εθνική Φρουρά, το Ταμείο Θήρας κ.ά.

Ο Αόρατος του Τροόδους ή Άρκευθος η δύσοσμη (*Juniperus foetidissima*) ανήκει στην οικογένεια Κυπαρισσιίδες (*Cupressaceae*). Το γένος περιλαμβάνει 60, περίπου, είδη, με εξάπλωση, κυρίως, στις εύκρατες περιοχές του βόρειου ημισφαιρίου.

Εκτός από το είδος *Juniperus foetidissima*, στην Κύπρο φύονται άλλα τρία είδη του γένους, το *Juniperus oxycedrus* (Άρκευθος η οξύκεδρος), το *Juniperus phoenicea* (Άρκευθος η φοινικική ή Αόρατος του Ακάμα), και το *Juniperus excelsa* (Άρκευθος η ψηλή ή Αόρατος της Μαδαρής).

Το επίθετο *foetidissima* (δύσοσμος) δόθηκε στο είδος κατά παράδοξο τρόπο καθώς οι νεαροί κλαδίσκοι έχουν χαρακτηριστική έντονη μυρωδιά όταν συνθλιβούν, η οποία, όμως, κάθε άλλο παρά δύσοσμη είναι.

Αναφορά σε ένα από τα κυπριακά φυτά

Δέντρο της Χρονιάς 2013

Αόρατος του Τροόδου (*Juniperus foetidissima* Wild)

Τάκης Παπαχριστοφόρου
Ανώτερος Δασικός Λειτουργός
στο Τμήμα Δασών

Μακρόβιο, αειθαλές δέντρο, συνήθως, ύψους 3-5 m στην Κύπρο, που κάποτε φτάνει μέχρι και τα 20 m, ενώ ζει μέχρι και 1500 έτη. Η κόμη του είναι, συνήθως, στην αρχή, κωνική, ενώ αργότερα γίνεται σφαιρική ή ακανόνιστη. Ο φλοιός είναι τεφρωπός και απολεπίζεται σε λωρίδες, ενώ το ξύλο του είναι πολύ σκληρό, συμπαγές, εύοσμο και ανθεκτικό στις προσβολές από έντομα και μύκητες.

Τα άνθη είναι μονογενή, οι αρσενικοί κώνοι μικροί, επάκριοι, κιτρινοκάστανοι, ενώ οι θηλυκοί είναι μαχαλιαίοι με κυανόμαυρο χρώμα. Ανθοφορεί από το Δεκέμβριο μέχρι τον Ιούνιο. Είναι, κυρίως, δίικο φυτό, δηλαδή, στη φύση υπάρχουν φυτά αρσενικά και θηλυκά, ενώ πιο σπάνια παρατηρούνται και μόνοικα άτομα που φέρουν τόσο αρσενικά, όσο και θηλυκά άνθη.

Ο καρπός είναι σφαιρική ράγα με ενωμένα καρπόφυλλα, διαμέτρου 7-13 mm κυανόμαυρη, με 1-3 σπέρματα. Ωριμάζει από το Νοέμβριο μέχρι το Φεβρουάριο του δεύτερου χρόνου μετά την άνθηση, οπότε και αποτελεί άριστη τροφή για αρκετά άγρια

πτηνά του δάσους.

Τα φύλλα είναι αντίθετα, λεπιοειδή, πολύ μικρά, μήκους 1,5 mm σκοτεινοπράσινα, στα νεαρά φυτά βελινοειδή, όμοια με αυτά του κυπαρισσιού.

Ο Γεννάδιος και ο Καββάδας θεωρούν ότι, το είδος, πιθανότατα, είναι το *βράθυ* του Διοσκουρίδη, προφανώς το βαρύοσμο «*Βράθυ το οποίο μερικοί αποκαλούν βόρατο*», όπως αναφέρει ο Διοσκουρίδης. Το ξύλο του, ένεκα των μηχανικών του ιδιοτήτων και ιδιαίτερα ένεκα της ανθεκτικότητάς του στις προσβολές από έντομα και μύκητες χρησιμοποιήθηκε ευρέως μέχρι τα μέσα του περασμένου αιώνα για τη στέγαση σπιτιών και άλλων υποστατικών. Στην περιοχή της Μαραθάσας, πριν αρκετά χρόνια, το χρησιμοποιούσαν στην αθλητοποιία (για τον καπνισμό), καθώς και για την κατασκευή εργαλείων για οικιακή και γεωργική χρήση. Φαίνεται ότι, στο παρελθόν τα δάση του ήταν πιο εκτεταμένα, αλλήλ η έκτασή τους μειώθηκε λόγω υπερεκμετάλλευσης για τις πιο πάνω χρήσεις, αλλήλ και από τις πυρκαγιές.

Έχει, σχετικά, ευρεία **γεωγραφική εξάπλωση** που εκτείνεται, κυρίως, στις ορεινές περιοχές των Βαλκανίων, της νοτιοανατολικής Ευρώπης και της βορειοδυτικής Ασίας (Αλβανία, Ελλάδα, Τουρκία, Συρία, Λίβανο, Κύπρο κ.α.). Στην Κύπρο, περιορίζεται στην περιοχή του Τροόδου, όπου απαντά σε περιοχές με υψόμετρο από 1000 μέχρι 1950 m (Πρόδρομος, Κρυός Ποταμός, Χιονίστρα, Αημυρολίβαδο, Κανούρες κ.ά.). Στη δενδρώδη του μορφή, που είναι και η πιο συνήθης, είναι το κύριο συστατικό είδος του τύπου οικοτόπου προτεραιότητας 9563* (Δασικές συστάδες με *Juniperus foetidissima*) (περιλαμβάνεται στο Παράρτημα I της Οδηγίας των Οικοτόπων (92/43/ΕΟΚ)), ο οποίος είναι προστατευόμενος σε ευρωπαϊκό επίπεδο. Σπανιότερα απαντά σε θαμνώδη μορφή, ιδιαίτερα ως αποτέλεσμα υλοτομιών και άλλων ανθρωπογενών επιδράσεων, οπότε σχηματίζει τον τύπο οικοτόπου 5213 της εν λόγω Οδηγίας (* οικοτόπος προτεραιότητας).

Ο Αόρατος ή Κυπαρίσσι του Τροόδου είναι σχετικά κοινό είδος στις ψηλότερες κορυφές του Δάσους Τροόδου και απολαμβάνει αυστηρή καθεστώς προστασίας και διαχείρισης από

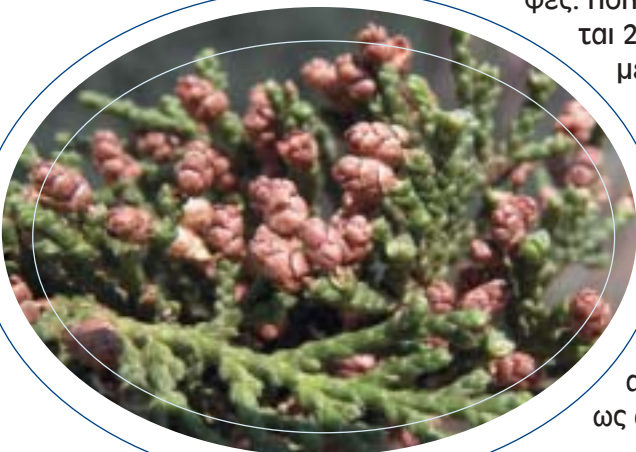
το Τμήμα Δασών. Δασικές συστάδες του *Juniperus foetidissima* στον τόπο μας, απαντούν, συνήθως, σε πετρώδεις και απότομες πλαγιές στο Εθνικό Δασικό Πάρκο Τροόδου. Το είδος απαντά και ως μεμονωμένο στον υπόροφο των δασών της Μαύρης πεύκης (*Pinus nigra*). Σχεδόν, στο σύνολό τους, οι εκτάσεις που καλύπτει ο οικοτόπος του, έχουν συμπεριληφθεί στο Δίκτυο «NATURA 2000». Με βάση την πιο πάνω Ευρωπαϊκή Οδηγία, η Κύπρος έχει την υποχρέωση να λαμβάνει όλα τα απαραίτητα διαχειριστικά και άλλα μέτρα για να το διατηρεί σε ικανοποιητική κατάσταση διατήρησης (favorable conservation status).

Στην παρούσα φάση, υλοποιείται από το Τμήμα Δασών στα πλαίσια του Προγράμματος LIFE+ που χρηματοδοτείται από την ΕΕ, το έργο JUNIPERCY που στοχεύει στην προστασία και στη βελτίωση της κατάστασης διατήρησης των αοράτων της Κύπρου με ιδιαίτερη έμφαση σε αυτόν του Τροόδου. Στον τόπο μας, υπάρχουν μερικά αιωνόβια δένδρα Αόρατου του Τροόδου μεγάλων διαστάσεων και ηλικίας, όπως ο Αόρατος στα Λούματα των Αετών με περιφέρεια κορμού 4,45 m και ηλικία πέραν των 500 χρόνων. Στα πιο ψηλά και δυσπρόσιτα σημεία του Εθνικού Δασικού Πάρκου Τροόδου υπάρχουν, επίσης, ομάδες αιωνόβιων δένδρων μεγάλων διαστάσεων και ηλικίας, τα οποία το Τμήμα Δασών συντηρεί και προστατεύει.

Είναι είδος που μπορεί να **χρησιμοποιηθεί** και ως καλληποιστικό. Στην αρχιτεκτονική τοπίου, αποτελεί φυτό που προσφέρει εύκολες και εντυπωσιακές λύσεις λόγω της ισχυρής του βλάστησης, του πυκνού βαθυπράσινου φυλλώματος και της αντοχής του στην ξηρασία. Ευδοκίμει στην υψομετρική ζώνη 1000–1950 m, ίσως και λίγο χαμηλότερα. Οι ζωνροί βήαστοι που εκπτύσσει και το πυκνό φύλλωμά του, το καθιστούν κατάλληλο για

χρήση σε πάρκα ή σε κήπους όπου δημιουργεί επιβλητικές εικόνες και μορφές. Πολλοί ασιάζονται με σπόρο, με αρκετή δυσκολία και χρειάζονται 2-3 χρόνια για να αποκτήσει διαστάσεις, ώστε να μπορεί να μεταφυτευτεί. Διατίθεται στο φυτώριο του Τμήματος Δασών στα Πλατάνια. Το ξύλο του μπορεί να χρησιμοποιηθεί στην παραδοσιακή οικοδομική και στην επιπλοποιία για έπιπλα και μικρά κομψοτεχνήματα, ενώ λόγω της ανθεκτικότητας, του αρώματος και ιδιαίτερα λόγω των ελκυστικών χρωματισμών του εγκάρδιου ξύλου (έντονο κοκκινωπό χρώμα) είναι άριστο και περιζήτητο για την ξυλογλυπτική. Πολλά είδη αξιοποιούνται στην ποτοποιία, ως καλληποιστικά, καθώς και στην παραγωγή ξυλείας, ρητίνης και αιθέριων ελαίων. Τέλος, είναι πολύ καλό ως καυσόξυλο και ως απωθητικό του σκόρου στο σπίτι.

Για την αγρότισσα

Ανδρούλα Εγγλέζου
Βοηθός Επόπτρια Αγροτικής Οικιακής Οικονομίας
στο Τμήμα Γεωργίας

Μαζί με τις ευχές μας για καλή Χρονιά, γεμάτη υγεία, χαρά και ευτυχία, στο πρώτο αυτό τεύχος για το 2013 παρουσιάζουμε:

- Συμβουλές για εξοικονόμηση ενέργειας
- Πληροφορίες για ένα γαλακτοκομικό προϊόν: Αναρή
- Τρόποι διατήρησης εσπεριδοειδών

Απλά μέτρα εξοικονόμησης ενέργειας από τη θέρμανση της κατοικίας

Η εξοικονόμηση ενέργειας θα πρέπει να γίνει συνείδηση στον καθένα μας, όχι μόνο για την εξοικονόμηση χρημάτων, αλλά και για την απάμβλυνση των περιβαλλοντικών θεμάτων που δημιουργούνται από την αλόγιστη χρήση της ενέργειας. Πιο συγκεκριμένα, καθώς η περισσότερη ενέργεια που καταναλώνουν τα νοικοκυριά δαπανάται για τη θέρμανση των κατοικιών:

- Επιλέγουμε ηλεκτρικές συσκευές κατηγορίας A ή B όπως φαίνεται στην ετικέτα ενεργειακής σήμανσης της συσκευής.
- Δεν χρησιμοποιούμε άσκοπα ηλεκτρικά θερμαντικά μέσα που είναι ιδιαίτερα ενεργοβόρα.
- Δεν καλύπτουμε τα θερμαντικά σώματα με καλύμματα καθώς μειώνεται σημαντικά η απόδοσή τους.
- Εξαερίζουμε τα καθοριφέρ μας πριν τα χρησιμοποιήσουμε.
- Μονώνουμε καλά τα παράθυρα και τις πόρτες με αυτοκόλλητη ταινία από σφουγγάρι για να μην χάνεται πολύτιμη ενέργεια. Μια χαραμάδα ενός εκατοστού είναι σαν να υπάρχει άνοιγμα στο τοίχο ή την οροφή 10 τετραγωνικών εκατοστών.
- Οι ξύλινες οροφές και τα δάπεδα απομονώνουν το κρύο και διατηρείται περισσότερο η θερμότητα.
- Όταν υπάρχει σύστημα κεντρικής θέρμανσης φροντίζουμε να γίνεται συντήρησή της μια φορά το χρόνο, ώστε να εργάζεται με τη μέγιστη δυνατή απόδοση. Μονώνουμε τους σωλήνες της κεντρικής θέρμανσης και τις κοιλιότητες των τοίχων καθώς ευθύνονται για μεγάλη απώλεια της θερμότητας.
- Μειώνουμε τη θερμοκρασία της κεντρικής θέρμανσης κατά ένα βαθμό, ενώ όταν είμαστε εκτός σπιτιού ή τις νυχτερινές ώρες, που κοιμόμαστε, την ελαττώνουμε ακόμη περισσότερο καθώς έτσι, η δαπάνη μειώνεται μέχρι και 1/4.
- Το φουγάρο του τζακιού είναι η μεγαλύτερη πηγή απώλειας θερμότητας, για αυτό όταν δεν χρησιμοποιείται πρέπει να είναι ερμητικά κλειστό.

Αναρή – Θρεπτική αξία

Η αναρή είναι υποπροϊόν των διαφόρων τύπων τυριών, κυρίως, των σκληρών, όπως το χαλιούμι. Παρασκευάζεται από το νωρό που μένει μετά την αφαίρεση της τυρομάζας. Είναι τυρί ελαφρύ με χαμηλά λιπαρά και με απαλή γεύση, για αυτό και ξεχωρίζει ανάμεσα στα άλλα τυριά.

Ο τρόπος παρασκευής της αναρής και το είδος του γάλακτος που χρησιμοποιείται επηρεάζουν τη χημική σύστασή της. Βασικά, η αναρή περιέχει διάφορα θρεπτικά συστατικά, όπως την πρωτεΐνη, η οποία κυμαίνεται από 10-12%, το λίπος από 10-14%, το φωσφόρο και το ασβέστιο, τις βιταμίνες Α και Δ, τη θειαμίνη και τη ριβοφλαβίνη. Όταν προστίθεται επιπρόσθετο γάλα για την παρασκευή της αναρής, τα πιο πάνω συστατικά αυξάνονται. Σαν πρωτεϊνούχα τροφή ανήκει στην ομάδα των τροφών για την ανάπτυξη και τη συντήρηση του οργανισμού. Συστήνεται για όλες τις ηλικίες και ιδιαίτερα για τα παιδιά και τους εφήβους.

Σήμερα, η αναρή διατίθεται στην αγορά σε διάφορες μορφές, μεγέθη και συσκευασίες, όπως σε φρέσκα μορφή (ανάηλη και αηλατισμένη), συσκευασμένη αεροστεγώς, χύμα σε πλάκες ή ταηάρι και σε ξηρή αηλατισμένη συσκευασμένη αεροστεγώς και σε τρίμμα.

Όπως όλα τα τυριά, έτσι και η αναρή όταν τρώγεται προκαλεί την έκκριση των γαστρικών υγρών του στομάχου, για αυτό προτρέπει να σερβίρεται ως ορεκτικό ή επιδόρπιο για να υποβοηθείται η πέψη των τροφών. Μπορεί να χρησιμοποιηθεί στο πρόγευμα και να υποκαταστήσει το γάλα.

Η φρέσκια αναρή διατηρείται στο ψυγείο για λίγες μέρες, η αεροστεγώς συσκευασμένη για έξι μήνες και η ξηρή αηλατισμένη για, περίπου, ένα χρόνο. Αξίζει να σημειωθεί ότι, όταν η αναρή είναι ακάηλυπη στο ψυγείο, ξηραίνεται ή αποκτά εύκολα μυρωδιές. Επιπρόσθετα, η αναρή όταν είναι παγωμένη αηλάζει η γεύση της, για αυτό συστήνεται πριν καταναηωθεί να βγαίνει λίγη ώρα έξω από το ψυγείο.

Τρόποι διατήρησης εσπεριδοειδών

Αυτήν την εποχή που υπάρχει αφθονία από εσπεριδοειδή μπορούμε να τα διατηρήσουμε με διάφορους τρόπους, όπως ηηυκά, μαρμελάδες, χυμούς, ηικέρ κ.ά., εξασφαλίζοντας έτσι εύγευστα και υγιεινά παρασκευάσματα για όλες τις εποχές.

Γηυκό Μανταρινιού

Υηικά:

- 1 κιλό μανταρινία (κημεντίνες)
- 3/4 κιλού ζάχαρη
- 1 ποτήρι νερό
- 1 κουταηάκι χυμό ηεμονιού

Τρόπος παρασκευής:

- ✓ Διαηέγουμε μικρές και ώριμες κημεντίνες (πορτοκαηί χρώμα).
- ✓ Τρυπούμε καηά τα μανταρινία με οδοντοηυφίδα.
- ✓ Τα βράζουμε για 5 ηεπτά περίπου. Τα τρυπούμε με τη βεηόνα και όταν πέφτουν είναι έτοιμα.
- ✓ Τα στραγγίζουμε και τα καηύπτουμε με κρύο νερό.
- ✓ Αηηάζουμε το νερό κάθε μέρα με κοηηαστό νερό για τρεις μέρες. Αν η φηλούδα είναι πικρή συνεχίζουμε την αηηαγή του νερού για ακόμα 1-2 μέρες.
- ✓ Τα στραγγίζουμε και ραντίζουμε τη ζάχαρη αηήνοντάς τα 3-4 ώρες μέχρι να κατεβάσουν το ζουμί τους.
- ✓ Βράζουμε το ηηυκό μαζί με ένα ποτήρι νερό για 5 ηεπτά.
- ✓ Την επόμενη μέρα το ξαναβράζουμε σε δυνατή φωτιά μέχρι να δέσει το σιρόπι. Προς το τέλος ρίχνουμε το χυμό ηεμονιού και αηήνουμε να πάρει ακόμα 1-2 βράσεις.
- ✓ Αφαιρούμε τον αφρό και σερβίρουμε το ηηυκό ζεστό σε αποστειρωμένα βάζα. Τα κηείνουμε καηά και τα αναποδοηυρίζουμε για 3 ηεπτά.
- ✓ Φυηάσσουμε σε δροσερό και σκοτεινό μέρος χωρίς υηρασία.

Το μέλι στην κουζίνα μας

Γαλακτομπούρεκο

Υλικά:

- 500 γραμμάρια φύλλο κρούστας
- 5 φλιτζάνια γάλα φρέσκο
- 1 φλιτζάνι νερό
- 8 κουταλιές της σούπας ζάχαρη
- 1 κουταλιά της σούπας βούτυρο ανάλατο
- 6 κουταλιές της σούπας νισιαστό (αμυδάλευρο) καλά γεμάτες
- 2 αυγά
- 2 φακελάκια βανίλια
- ελαιόλαδο

Υλικά για το σιρόπι:

- 3/4 φλιτζανιού μέλι
- 1/4 φλιτζανιού ζάχαρη
- 1 φλιτζάνι νερό
- 1 κουταλιά χυμό λεμονιού
- 1 κομμάτι λεμόνι με τη φλούδα
- 1 κομμάτι κανέλα

Τρόπος παρασκευής:

- Ετοιμάζουμε το σιρόπι βάζοντας σε ένα κατσαρολάκι τα υλικά και αφήνοντάς τα στη φωτιά για 10 περίπου λεπτά μέχρι να δέσουν κανονικά.
- Βάζουμε τα 4½ φλιτζάνια γάλα μαζί με το 1 φλιτζάνι νερό σε μια κατσαρόλα και τα αφήνουμε στη φωτιά μέχρι να κοηλάσουν.

- Στο διάστημα αυτό, χτυπάμε πολύ καλά τα αυγά μαζί με τη ζάχαρη, προσθέτουμε το βούτυρο, το γάλα και τέλος το νισιαστό συνεχίζοντας, εν τω μεταξύ, το χτύπημα.
- Σε ένα σκεύος, κατά προτίμηση, πήλινο απλώνουμε, περίπου, τα μισά φύλλα κρούστας, αλείφοντάς τα ένα – ένα με ελαιόλαδο.
- Όταν το γάλα αρχίσει να φουσκώνει, χαμηλώνουμε εντελώς τη φωτιά, προσθέτουμε τα δύο φακελάκια βανίλια, ανακατεύουμε και μετά προσθέτουμε λίγο – λίγο το μείγμα με το νισιαστό που είχαμε χτυπήσει προηγουμένως, ανακατεύοντας. Προσέχουμε να ανακατεύουμε προς μία κατεύθυνση.
- Μόλις δούμε ότι η κρέμα έχει πήξει, την κατεβάζουμε από τη φωτιά και την απλώνουμε στο πήλινο σκεύος.
- Ακολουθως, γυρίζουμε τα φύλλα που προεξέχουν στην εσωτερική πλευρά του ταψιού, αλείφοντάς τα και εκείνα με ελαιόλαδο.
- Τέλος, απλώνουμε και τα υπόλοιπα φύλλα ένα – ένα, αλείφοντάς τα με ελαιόλαδο.
- Αφού απλώσουμε όλα τα φύλλα, χαράσσουμε απαλά τα φύλλα που είναι από πάνω, σε σχήμα που θέλουμε, και ραντίζουμε το γαλακτομπούρεκο με νερό.
- Το ψήνουμε στους 180 °C για 40, περίπου, λεπτά μέχρι να ροδοκοκκινίσει.
- Τέλος, περιχύνουμε το γαλακτομπούρεκο με κρύο σιρόπι. Το αφήνουμε να κρυώσει εντελώς χωρίς να το καλύψουμε, για να μην μαλακώσει το φύλλο.

(Συνταγή και φωτογραφία από Ελένη Χριστοφόρου, Τμήμα Γεωργίας)

Μια Σύμπραξη Ευρώπης και Αγροτών

<http://ec.europa.eu/agriculture/50-years-of-cap>

